

VERZI
SUNTEM,
VERZI...

Vasile
Vasilache

Gazeta

de Chișinău

STAI ACASĂ!

9 772587 378001

www.gazetadechisinau.md

SĂPTĂMÂNAL INDEPENDENT
SOCIAL-POLITIC
DE ATITUDINE

VINERI
22 MAI / 2020
PREȚ: 7,50 LEI

17

INVESTIGAȚIE

Jocul cu viața
diabeticilor

6 >

ECONOMIE

Rezerve record de grâu
la nivel mondial

10 >

SĂNĂTATE

Lipsă de anesteziologi
la terapie intensivă

16 >

CULTURĂ

În memoriam
Vlad Pohilă

12 >

SPORT

Fotbalul basarabean
în interbelic (2)

17 >

Un kuliok de politică

7 >

Da-ți lui Costea
și mâine o să-i dea lui Cornel,

Comentariul economistului

Cu miliardu-n pungă

Veaceslav NEGRUȚA

Președintele Igor Dodon ne anunța din timp că în ziua de 14 mai va convoca Consiliul Suprem de Securitate, unde avea de gând să discute, printre altele, și despre progresul cu investigarea „furtului miliardului”. Totodată, Dodon încerca să-i prevină pe foștii săi aliați de pe vremurile coordonărilor totale din PD că, dacă mai insistă pe dezasamblarea actualei alianțe conduse de președinte, prin plecări de voturi, o să le pară rău. Cam așa s-au văzut lucrurile dintr-o parte.

3 >

Observator

Apa nu este bună de băut în peste 80% din fântânile din Republica Moldova, care reprezintă sursa principală de apă potabilă în sate. Circa 51% din satele moldovenesti nu sunt conectate la rețelele de alimentare cu apă, iar multe dintre sistemele existente sunt învechite, arată datele Biroului Național de Statistică (BNS).

Avem tot mai puțină apă potabilă

GAZETA de Chișinău a fost în două sate din partea central-vestică a Republicii Moldova și a aflat despre problemele oamenilor legate de apa potabilă din localitate.

4 >

METEO / CHIȘINĂU

LUNI
25/05/2020

Vânt 3m/s
68%

21°

15°

15°

17°

20°

20°

18°

Abonarea

Concurs pentru cei mai harnici poștași în 2020!

„GAZETA de Chișinău” lansează un concurs pentru poștașii din toate localitățile Republicii Moldova.

Condițiile participării la concurs le găsiți în pagina 18.

Alegerile prezidențiale vor fi când a vrut Dodon

Alegerile prezidențiale din Republica Moldova vor avea loc pe 1 noiembrie 2020. Proiectul de hotărâre a fost aprobat joi, 21 mai, de Parlament cu votul a 51 de deputați din cei 98 prezenți în sala Legislativului.

PD și PSRM nu au avut o majoritate parlamentară de cel puțin 51 de deputați. De la ședință au lipsit Eugeniu Nichiforciuc, care a fost depistat pozitiv la Covid-19, și Oleg Teterea, care a demisionat deoarece a fost numit director la „Chișinău-Gaz”. Votul salvator a venit din partea candidatului independent Alexandru Oleinic.

Deputatul Sergiu Litvinenco a propus ca data alegerilor prezidențiale să aibă loc pe 25 octombrie 2020. Amendamentul nu a fost supus votului. Chiar dacă proiectul de hotărâre de stabilire a datei alegerilor prezidențiale este unul tehnic, deputații s-au înconțat. Sergiu Litvinenco l-a întrebat pe Vasile Bolea: „De ce pe 1 noiembrie?”. „De-atâta”, a răspuns deputatul PSRM.

Opoziția a cerut demisia lui Dodon

Deputatul Lilian Carp a cerut demisia președintelui Igor Do-

don. Carp și-a motivat solicitarea prin faptul că asupra președintelui Dodon planează dovezi vădite de corupție, făcând referire la sacoșa neagră, în care s-ar afla bani, oferită de Vladimir Plahotniuc. Carp consideră că Igor Dodon trebuie să-și depună demisia de onoare. „Toate acestea se fac într-un proces judecătoresc”, a spus în replică Vasile Bolea.

Și deputatul Iurie Reniță a comentat situația din cadrul Parlamentului. Reniță a precizat că Igor Dodon nu-i este președinte. Acesta a spus că majoritatea dintre PD și PSRM nu va mai dura mult. „Este un proces inevitabil”, menționează Reniță.

Deputatul Vlad Bătrâncea a sărit în apărarea lui Dodon. „Înțelegem de ce Igor Dodon nu vă este președinte. Președintele dvs. este Plahotniuc. Procurorul general iese cu informații de interes public. Uitați-vă cine iese înaintea procurorului general să introducă informații toxice”, a acuzat Bătrâncea.

Ședința plenară din 21 mai. Foto: Parlamentul Republicii Moldova

Acuzații dure

Vicepreședintele Parlamentului a declarat că va merge la Procuratura Generală pentru a depune un denunț pe numele deputatului Platformei DA, Iurie Reniță. Bătrâncea îl învinuiește pe Reniță de contrabandă cu țigări în România. La rândul său, deputatul Reniță a spus că chiar mâine îl dă în judecată pe Vlad Bătrâncea pentru calomniere.

Democratul Dumitru Diacov a menționat că proiectul de hotărâre este unul tehnic, dar deputații îl comentează cu prea multă patimă. „Afară mor oame-

nii, medicii lucrează 24 de ore, dar noi o facem pe patrioții!”, a spus Diacov.

Potrivit Codului Electoral al Republicii Moldova, alegerile prezidențiale se pot desfășura cu cel puțin 30 de zile și cel mult 60 de zile înainte de expirarea manda-

tului actualului șef de stat. Parlamentul stabilește data alegerilor prezidențiale cu cel puțin 60 de zile înainte de ziua alegerilor. Mandatul șefului de stat expiră pe 23 decembrie.

Natalia MUNTEANU

Tăierea pamblicei

Moartea Filologului pe vremea Kuliokului

Igor NAGACEVSCHI

Vlad Pohilă este petrecut pe ultimul drum. E amiază. Văd rudele sale. Și o mulțime de persoane cunoscute. Îndurerate, s-au adunat nesilite de nimeni. Floarea Basarabiei. Și nicio oficialitate. Conducerea Uniunii Scriitorilor, cu toată scuza pandemiei, strălucește prin absență. Doar Titus Știrbu. Reprezintă, probabil, departamentul pompe funebre al US.

Sicriul este scos din biserică – preotul cântă, cameramanii filmează, fotografiile fotografiază, cortegiul înaintea spre groapă. Împreună cu muzeograful Vlad Ciumac, ducem o coroană. Cetina de plastic îmi înghimpă mâinile. Când coloana oprește, trag cu ochiul să văd ce e caligrafiat pe panglică: *Pentru domnul Vlad Pohilă colegii ziorului Mesagerul.*

Vai, sărmâne Vlad! Cât de perfidă e posteritatea! Înțeleg că vina e a caligrafului analfabet și a căscatului care a făcut comanda. Dar de ce tocmai ție să ți se întâmple asta? Ție, care ai lămurit de mii de ori că morții nu pot fi *domni*, nemaivorbind de neghiobia ce urmează. Un detaliu în care, deopotrivă, stă divinitatea, stă și diavolul. Care arată că moldovanii sunt incorigibili. Că Kuliok Vodă e moștenitorul tov. Sovok. Prietenul tău, Șoimaru, a și glumit: „I-au dat de lucru și în ceea lume!”.

Să nu-ți pese. Ai muncit o viață ca un rob, „semănătorul de grâu”. Ziua – muncă, noaptea – pat, ai trăit și ai scăpat. Somn lin!

Cadrele lui Mardari

22

MAI
VINERI
2020

Gazeta
de Chișinău

Apare
din
2020

VERZI
SUNTEM,
VERZI...

www.gazetadechisinau.md

REDACTIA

Administrator: Victoria POPA
Redactor-șef: Rodica MAHU

Reporteri: Ana SÂRBU, Natalia MUNTEANU, Sergiu BEJENARI

Editorialiști: Mircea V. CIOBANU, Adrian CIUBOTARU, Veaceslav NEGRUȚA

Actualitatea politică: Ilie GULCA
Economie: Ion CHIȘLEA
Sănătate: Elena CIOINA
Cultură: Irina NECHIT, Rodica IUNCU, Nina NEGRU
Sport: Iulian BOGATU
Caricatură: Alex DIMITROV
Societate: Gheorghe BĂLICI

Design: Romeo ȘVEȚ
Grafică&DTP: Oleg TATARU
Director financiar: Victoria URSU

EDITOR
Headlight Media SRL
Mun. Chișinău,
str. Mihai Viteazul 2a, nr. 23
tel.: (+373) 022 358567

MICA PUBLICITATE
Te caut: 090010050
gazetadechisinau@gmail.com

TIPAR
EditTiparGrup SRL
Mun. Chișinău, str. Feredeului 4
Comanda nr. 468
Tiraj: 3000 ex.

Redacția nu poartă răspundere pentru conținutul și corectitudinea anunțurilor publicitare.

GAZETA de Chișinău apare vineri. Abonamentul la ziar poate fi perfectat în orice oficiu poștal din Republica Moldova.

Sinodul îl afurisește pe Chicu

Mitropolia Moldovei a publicat marți, 19 mai, pe site-ul său, două apeluri ale Sinodului către conducerea R. Moldova. Sinodul Bisericii Ortodoxe din Moldova (BOM) cere autorităților ca vaccinarea să fie o opțiune benevolă, și nu obligatorie. Al doilea apel este adresat premierului Ion Chicu, prin care i se cere permisiunea de a relua slujbele în biserici, în caz contrar, BOM amenință cu excluderea premierului Ion Chicu din „pomenirea și rugăciunea Bisericii”.

Victoria POPA

În apelul BOM scrie că „vaccinarea reprezintă și un pericol de microcipare sau introducere în organismul uman a altor dispozitive străine lui. Opinia publică din multe state europene protestează contra obligativității vaccinurilor, mai ales a vaccinului contra COVID-19, deoarece le consideră o cale prin care sistemul antihristic mondialist dorește să introducă în corpurile oamenilor microcipuri cu ajutorul cărora să-i poată controla, prin intermediul tehnologiei 5G”.

Informația despre microcipare și tehnologia 5G e falsă

În același apel „Bill Gates este considerat principalul responsabil pentru crearea tehnologiei de microcipare a populației, prin intermediul unui vaccin care să introducă în trup nanoparticule care reacționează la undele transmise de tehnologia 5G și permit sistemului să îl controleze pe om de la distanță”.

Portalul Stopfals.md a relatat anterior „despre acuzațiile false la adresa lui Bill Gates, unele mai ciudate ca altele, orchestrate de diferite persoane și curente religioase, dar și de unii politicieni și mass-media cu agendă pro-Kremlin. Gates este acuzat că

favorizează răspândirea noului coronavirus pentru că și-ar dori să controleze omenirea prin „cipurile care vor fi implantate împreună cu vaccinul anti-COVID-19 întregii populații de pe glob”.

Ion Chicu: „Într-o societate elevată asemenea „avertismente” nu ar avea cum să apară”

În apelul adresat premierului și membrilor Comisiei naționale extraordinare de sănătate publică, se cere permisiunea de a relua slujbele religioase în biserici: „Am așteptat cu mare nerăbdare ridicarea mai multor restricții, iar amânarea respectivă revoltă, dezgustă și este chiar jenantă.

În concluzie, considerăm binevenită inițiativa ca, în cel mai scurt timp, să invitați reprezentanții BOM și să reformulați hotărârea în conformitate și cu normele moralei creștine, urmând exemplul altor state europene. În caz contrar ne asumăm dreptul canonic și moral de a vă exclude din pomenirea și rugăciunea Bisericii”.

Premierul Ion Chicu a reacționat printr-o postare pe pagina sa de facebook: „Doamne, iartă-mă și păzește-mă de păcate. ...Să ne rugăm cu toții pentru luciditate și sănătatea oamenilor. Inclusiv, a cetățenilor birocrati și angajați ai Bisericii. p.s. Această criză ne reamintește cât de important este să restabilim sistemul de educație/învățământ în țară. Într-o societate elevată asemenea «avertismente» nu ar avea cum să apară. N-ar avea rostul. Doamne, iartă-mă.”

GAZETA de Chișinău l-a rugat pe preotul Vlad Mihăilă, Mitropolia Basarabiei, să comenteze cele două apeluri ale BOM.

„Nu e cazul să amenințe că nu-l va pomeni la slujbe. Noi și pentru dușmani trebuie să ne rugăm. Datoria slujitorului este să se roage pentru toți. Omul este o creație a lui Dumnezeu, care poartă chipul lui Dumnezeu în el. În speranța că acel chip se va îndrepta. Nu este o atitudine creștinească, sănătoasă de a-l blestema, de a-l respinge pe om. Dumnezeu hotărăște, noi trebuie să ne rugăm, chiar dacă ne place sau nu ne place de Ion Chicu”, ne-a spus preotul Vlad Mihăilă, Mitropolia Basarabiei.

„Noi și pentru dușmani trebuie să ne rugăm”

I-am cerut un comentariu și constituționalistului Nicolae Osmochescu, de data aceasta în calitate de creștin practicant.

„Sunt unul din simplii cetățeni care cred în Dumnezeu, respect toate regulile, inclusiv cele care sunt în biserică. Trebuie să înțelegem un lucru simplu că regulile stabilite de stat sunt în deplină măsură unele și aceleași pentru toți. Și în situația dramatică de pandemie care există azi trebuie să fie respectate absolut de toți, inclusiv de biserică și de slujitorii ei”.

„Biserica română a acceptat să se facă vaccinarea în folosul sănătății umane”

Referindu-se la apelul BOM despre excluderea obligatorie a vaccinării și a pericolul acesteia asupra societății, preotul Vlad Mihăilă ne-a spus că „în cazul acesta, este o atitudine sectară. Așa cum martorii lui Iehova nu acceptă donațiile de sânge și intervențiile chirurgicale.”

„Lumea așteaptă acest vaccin contra Covid-19. În mai multe state vaccinarea s-a lăsat la libera voință a omului. Nimeni nu este silit, dar, logic, ar fi bine să ne conformăm și să primim vaccinarea. Biserica română a acceptat să se facă vaccinarea în folosul sănătății umane.”

Preotul Vlad Mihăilă nu crede nimic despre cipare. „Despre aceasta s-a mai vorbit. Dacă sunt forțe oculte, nu le-ar reuși acest lucru. Oamenii de știință ar trebui să dezminț.”

Comentariul economistului

Cu miliardu-n pungă

Veaceslav NEGRUȚA

Președintele Igor Dodon ne anunța din timp că în ziua de 14 mai va convoca Consiliul Suprem de Securitate, unde avea de gând să discute, printre altele, și despre progresul cu investigarea „furtului miliardului”. Totodată, Dodon încerca să-i prevină pe foștii săi aliați de pe vremurile coordonărilor totale din PD că, dacă mai insistă pe dezasambarea actualei alianțe conduse de președinte, prin plecări de voturi, o să le pară rău. Cam așa s-au văzut lucrurile dintr-o parte.

Imediat după acea ședință de joi, președintele Dodon ne-a anunțat despre propriile „descoperiri”, cunoscute de toată lumea de ani buni de zile: Plahotniuc, coordonatorul de președinți de cândva, este și el beneficiarul „miliardului furat”. Dodon a insistat că Kroll și rapoartele prezentate de această companie de investigații ar fi dus ancheta pe o pistă falsă.

Asta a dorit Dodon să transmită societății, dar în primul rând celor cu care acum e într-un conflict deschis și ostentativ, deși anterior erau de nedespărțit. Și împreună le-a reușit ani buni să ascundă lucruri cunoscute de procurori și descrise de Kroll. De fapt, a ținut de competența autorităților de la noi modul în care au gestionat informațiile oferite de Kroll. Guvernările au făcut tot posibilul pentru a minți societatea, oferindu-le beneficiarilor și protecție, și răgaz pentru a-și ascunde mai bine fructul furtului.

Iar săptămâna curentă a început foarte agitat: procurorul general, Alexandru Stoianoglo, a spus mai multe lucruri deja interesante, din care reiese că rapoartele Kroll, de fapt, au fost suficiente de informative pentru autoritățile de aici, doar că persoanele vizate și care sunt și erau din domeniul politicului au făcut tot posibilul ca să le ascundă.

Au ascuns, poate, cea mai interesantă parte din constatările investigatorilor Kroll. Și anume că, prin verificarea de informații și natura anumitor tranzacții, grupul Plahotniuc, susținut de mai multe persoane, este de fapt acel „grup de cetățeni absolut onești” în imaginația și insistența protectoare de altădată a ex-premierului Filip.

Procurorul general a arătat o parte din legăturile păcătoase ascunse de guvernare între 2015-2019. Totodată, Stoianoglo a făcut referire la munca depusă de

comisia de anchetă parlamentară condusă de deputatul Alexandru Slusari. Apropos, acea comisie a reușit să scoată din BNM informații extrem de interesante și relevante în special în contextul evenimentelor din noiembrie 2014, urmare a deciziilor secrete ale guvernului Leancă, în care unii actuali opozanți activați instalau filtre sparte ca schemele de extragere a miliardelor din BNM să fie „o operațiune de succes”.

Până la comisia din 2019, BNM a reușit să țină în ascuțită mână informație și, împreună cu unele entități de investigație, să trimită ancheta privind furtul miliardului în alte direcții, false sau insuficient de documentate. Au făcut-o cei de la BNM împreună cu unii procurori. Nu cei de la Kroll, cum a încercat Dodon să ne convingă.

De ce, totuși, președintele Dodon are frică de rapoartele Kroll? Poate de aceea că undeva sau cumva mai există niște companii off-shore ale căror beneficiari finali nu sunt cunoscuți deocamdată? Sau poate că pungile împărțite de coordonator, căruia de altfel îi datorează funcția în care a ajuns în 2016, erau umplute tot din acele miliarde extrase prin 2014?

Este ceva la mijloc ce leagă principalii beneficiari ai fraudei bancare de numele și partidul președintelui Dodon. Poate gențile din off-shore, poate pungile din sediul PD, poate mai sunt și alte motive.

Cert este că acum avem semnale clare că imaginea fraudei bancare, numită „furtul miliardelor” din BNM în 2014, încet-încet, se întregeste și capătă un contur mai solid decât cele declarate într-o ieșire publică comună din iunie 2018 a celor de la procuratura generală, anticorupție și CNA, care au încercat să plaseze în spațiul public o hârțoagă intitulată „strategia de recuperare a miliardelor”.

Acel „document” trebuie folosit în investigarea inacțiunilor organelor statului, dar și a acțiunilor de îngrădire a investigației furtului miliardului, împotriva funcționarilor, procurorilor, altor entități care au zădărnicit ancheta, au trimis-o pe o pistă falsă și au redus din șansele de recuperare a resurselor stoarse din BNM.

Până atunci, datorită coordonării perfecte a „operațiunii de miliarde” și a mascărilor aplicate ulterior, plătitorii de impozite vor achita această datorie, dacă cineva oprește munca procurorilor. Candu, Drăguțanu, Filip și alții știu cum le-a reușit o „misiune imposibilă” chiar și pentru cei mai iscușiți spărgători de bănci din secolul XX, sub coordonarea atentă a oligarhului și sub virilul complice al președintelui Dodon, să scoată miliarde dintr-o bancă centrală. Iar oamenii trebuie să știe cine li-s cămătarii!

Avem tot mai puțină apă potabilă

Apa nu este bună de băut în peste 80% din fântânile din Republica Moldova, care reprezintă sursa principală de apă potabilă în sate. Circa 51% din satele moldovenești nu sunt conectate la rețelele de alimentare cu apă, iar multe dintre sistemele existente sunt învechite, arată datele Biroului Național de Statistică (BNS).

Natalia MUNTEANU

GAZETA de Chișinău a fost în două sate din partea central-vestică a Republicii Moldova și a aflat despre problemele oamenilor legate de apa potabilă din localitate. Satul Răciula, raionul Călărași, are 2054 de locuitori. În sat nu există apeduct. Fântânile sunt singura sursă de apă pentru localnici. „Apa conține nitrați și piatră. Asta-i moarte lentă. Doar la grădiniță apa e bună de băut. Cei care au bani cumpără apă îmbuteliată”, aflăm de la vânzătorul magazinului din satul Răciula.

Calitatea apei potabile, care nu corespunde normelor sanitare, nu este singura problemă din satul Răciula. „În partea din deal a satului este foarte puțină apă. Nu ajunge nici pentru băut. Fântâni sunt, dar nu-i apă”, spune vânzătorul din sat. Problema apei ar putea fi rezolvată dacă s-ar găsi 14 milioane de lei pentru construcția unui apeduct. „Dar cine să ofere 14 milioane de lei?!”, întrebă localnicul.

Seacă fântânile într-un sat din Călărași

Gicu este un locuitor al satului Răciula care trăiește în partea din deal. Bărbatul și-a cumpărat cu 500 de euro un rezervor de cinci tone, pe care-l umple cu apă. „Apa din rezervor o păstrez pentru spălat hainele, vesela etc., iar de băut iau apă de la grădiniță sau de la fântâna din vale. Plătesc un șofer

și-mi aduce periodic apă. În general, nu-i apă în sat. Toți oamenii care locuiesc pe povârniș duc lipsă de apă”, spune Gicu.

Aflăm de la Foma că, de fapt, câteva sute de familii din Răciula au probleme cu apa. „Într-adevăr, apa nu-i una dintre cele mai bune, dar nu știu care-i cauza. Pe timpuri erau multe vite și cai, dar apa nu era rea. Dar acum sunt puține animale, iar apa e rea. Oamenii iau apă de la fântâni. O beau așa cum este. Apeduct este doar la grădiniță”, afirmă bărbatul din Răciula.

S-a estimat că în Republica Moldova aproximativ 15-20% din incidența de diaree acută și hepatită A, circa 22-25% din bolile gastrointestinale și 100% din incidența fluorozii dentare sunt cauzate de apă, scrie într-un comunicat al Programului Naționalei Unite pentru Dezvoltare (PNUD Moldova).

Localitățile Republicii Moldova au nevoie de apeducte pentru a fi aprovizionate cu apă. Satul Petrești, raionul Ungheni, are 3802 de locuitori, conform recensământului din anul 2004. Petrești este conectat la apeduct din anul 2006. După ce s-a majorat numărul gospodăriilor conectate la acest apeduct, oamenilor nu le ajunge apă.

Peste limita apeductului din Petrești

„Nu prea este apă. Nu știm care-i cauza. Dimineața este apă, iar seara nu-i. Mă trezesc la ora 4-5 dimineața ca să spăl hainele. Nu pot uda în grădină. Problema apei nu ține de anotimp”, spune Mariana pe care am întâlnit-o pe drumul din sat.

Iurie este inginerul apeductului din Petrești. Bărbatul spune că, inițial, apeductul a fost proiectat pentru un număr mult mai mic de gospodării, iar mai târziu numărul

Foto: Natalia MUNTEANU

Fântână din satul Răciula, Călărași

celor care au vrut să se conecteze la rețeaua de alimentare cu apă s-a mărit de două ori.

„Apeductul a fost proiectat pentru 300 de locuitori, grădiniță și școală. Ulterior, s-au mai conectat încă 500 de gospodării. Problema e sezonieră. Toamna-iarna ajunge apă, iar primăvara-vara nu ajunge. E nevoie de surse suplimentare de apă. Apa izvorăște de la o adâncime de peste 20 de metri. Apa e bună”, explică inginerul Iurie.

Și administratorul apeductului, Serghei Nistiriuc, menționează că în prezent la sistemul centralizat de apă ar fi conectate circa 900 de gospodării. „Țeava are diametrul de 32 de centimetri. Inițial, a fost planificată pentru mai puține gospodării, dar acum s-au adăugat. Soluția este să se facă un apeduct nou. Să schimbăm toate țevile din sat”, explică Serghei Nistiriuc. Distanța de la sursa de apă este de un kilometru.

„Cel sătul pe cel flămând nicio dată nu-l crede”, subliniază Nistiriuc, făcând referire la un om care utilizează multă apă și nu-i pasă de cei care rămân fără ea. „Este un om care sugă cu pompa toată apa din mahala. Are 20 de ari de iarbă, o udă, își permite să plătească. Oa-

menii își permit să trăiască bine. Vecinul lui nu are posibilitate să cumpere pompă. Nu avem putere legislativă să sancționăm. La noi problema cu apa este seara, vara, în partea de sus a satului”, afirmă Serghei Nistiriuc.

Oamenii au dreptul la apă potabilă

Satul Petrești are peste o mie de gospodării. Potrivit lui Nistiriuc, ceilalți consăteni folosesc apa din fântâni. Capacitatea apeductului este de 300 de metri cubi pe zi, aflăm de la Serghei Nistiriuc. „Circa 80% dintre gospodăriile conectate la apeduct au instalate pompe”, spune bărbatul.

La Primăria Petrești l-am cunoscut pe inginerul cadastral Veaceslav Smerea care susține că atunci „când a fost câștigat grantul pentru apeduct, mulți oameni au zis că nu vor apă”. Ulterior, localnicii s-au răzgândit. „Ei au spus că vor apă. Noi (n. r. – autoritățile locale) trebuia să-i conectăm”, menționează Smerea.

Lipsa resurselor financiare și izvoarele prea adânci sunt cele mai importante probleme la Petrești. „La consiliul local se vor-

bește să deschidem un izvor în valea satului, dar nu-s bani. E o sumă mare de bani. Nu avem apă destulă. Apa izvorăște la o adâncime de 30 de metri. Am vrut să tragem apă de la Ungheni, din râul Prut, dar ne costă 3 milioane de lei. Nici în Prut nu este apă. Dacă va fi așa secetă, să știți că Ungheniul ar putea rămâne fără apă, chiar dacă la Costești-Stânca au construit barajul”, consideră Veaceslav Smerea.

Inginerul cadastral denotă că oamenii utilizează apa din subteran pentru a iriga grădinile, deși aceste resurse de apă trebuie păstrate doar pentru consumul populației. „Unii nu înțeleg că apa nu se folosește la udat”, observă Veaceslav Smerea.

Apa subterană nu este bună pentru irigare, atenționează ecologistul Alecu Reniță. Potrivit ecologistului, utilizarea apelor subterane pentru irigare are un efect negativ asupra calității solului. Motivul ar fi conținutul ridicat de săruri. Alecu Reniță atenționează că apa subterană trebuie păstrată pentru populație.

Calitatea apei potabile din circa 61% de apeducte și aproximativ 84% din fântânile din Republica Moldova nu corespunde normelor sanitare după componența chimică, arată rezultatele investigațiilor de laborator, efectuate de Apă-Canal Chișinău.

În Republica Moldova sunt alimentate cu apă 53 de orașe și 721 de localități rurale. Conform BNS, circa două milioane din populația R. Moldova au beneficiat de servicii de alimentare cu apă. Cei mai mulți oameni deserviți de sistemele de alimentare cu apă sunt în Chișinău (88,1%), UTA Găgăuzia (78,4%), urmate de regiunile de Sud (64,4%), Centru (49,7%) și Nord (43,9%).

De ce rămâne neocupat locul lui Șor în Parlament

Ilan Șor ar putea rămâne fără mandat de deputat dacă s-ar emite pe numele său o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă. Iar ca rezultat, Parlamentul va fi obligat să declare vacant mandatul de deputat, spune Daniel Goinic, consilier juridic la Centrul de Resurse Juridice

din Moldova (CRJM) pentru GAZETA de Chișinău.

„În prezent, nu avem o hotărâre de condamnare definitivă în cauza Șor. Dacă Republica Moldova sau chiar un stat străin, ipotetic Israel, ar pronunța o hotărâre de condamnare atunci mandatul acestuia ar deveni vacant”, precizează Daniel Goinic.

Privitor la procedurile demarate înainte de dobândirea mandatului, consilierul juridic menționează că acestea continuă în condițiile legii generale. „Dacă persoana a fost deja trimisă în judecată” pentru o infracțiune penală înainte de ziua alegerii sale, procedura

continuă ca pentru fiecare cetățean, fără a fi necesară ridicarea imunității”, explică Daniel Goinic.

Potrivit deputatului PAS, Sergiu Litvenco, posibilitatea de a ridica mandatul de deputat este prevăzută doar în cazurile stipulate în Constituția Republicii Moldova.

„Calitatea de deputat încetează la data întrunirii legale a Parlamentului nou ales, în caz de demisie, de ridicare a mandatului, de incompatibilitate sau de deces”, cităm din Constituția Republicii Moldova.

N. M.

La Călărași lumea se luptă cu pandemia și sărăcia

In zi de duminică, echipa GAZETEI de Chișinău a poposit la Călărași pentru promovarea și difuzarea ziarului, pentru a mai sta de vorbă cu oamenii și a le afla nevoile, pentru a vedea, la fața locului, cum se descurcă lumea în vreme de pandemie.

Gheorghe BĂLICI

Bătrâni și tineri, bărbați și femei din oraș și din satele din împrejurimi au venit la piață să-și procure produse alimentare, să mai schimbe o vorbă și să se bucure de libertatea mișcării. Forțele de ordine, prezente la datorie, erau atente la măștile cetățenilor și la corectitudinea purtării lor: nu pe barbă, nu pe gât, ci așa cum se cuvine și îi stă bine unui om cuminte și ascultător – pe gură și pe nas, pentru a se proteja și a-i proteja pe cei din apropiere.

Sergiu Balan, șeful poliției orașenești din localitate, a fost prima persoană cu care am discutat, pentru că i-am atras atenția cu clitul meu de ziare pe care începusem să le impart. Din spusele domniei sale am aflat că urbea este una liniștită, cu unele manifestări de violență în familie doar...

„Dodon la toamnă cade. A promis, dar n-a mai dat la pensionari câte 700 de lei”

„Tineret nu prea avem în orașul nostru, deoarece pleacă peste hotare și nu se mai întoarce. Cele două școli sportive din localitate, de lupte libere, de dame și șah, sunt frecventate de școlari. Orașul are cam 16 mii de locuitori și necesită modernizare: străzi reparate capital, iluminare pe timp de noapte și înzestrare cu camere video pentru potențialii infractori”, a mai menționat comisarul.

Petru Chicu vindea cartofi în piață și era vădit interesat de ziarul nostru. După ce i-am dat mai multe exemplare, și pentru vecinii din preajmă, și pentru cei de acasă, mi-a spus că e din Novaci, comuna Tuzara, că în sat sunt vreo 400 de case, multe dintre care pustii. „Școala din sat fiind închisă, copiii noștri vin să învețe la Călărași. Pe cei mici îi duc părinții la Tuzara, că nici grădiniță nu mai avem în sat”, ne spune el.

Despre politicieni: „La început parcă-s oameni de treabă”

„Iaca eu, de exemplu, am dat poama la Vălcineț și până acum nu mi-au mai dat 25 de mii de lei. La Sadova, unde șef la fabrica de vinuri este o rudă a lui Dodon, mi-au dat banii pe loc”, îmi spune Petru Chicu, mulțumit că vecinii de alături, martori la discuția noastră, dau încuviințator din cap...

Dintr-un grup de taximetriști, cu mașinile parcate în fața pieței în așteptarea doritorilor de a-și plimba sacii cu cartofi sau făină până acasă, Vașile Luca, un bărbat zdravăn, cam de vârsta a doua, mi-a zis că „Dodon la toamnă cade. A promis, dar n-a mai dat la pensionari câte 700 de lei nici de Crăciun, nici de Paști. Lumea-i foarte revoltată. Plahotniuc mai dădea câte ceva, da' aista nu”.

Alți doi taximetriști laudă activitatea lui Șor, care a deschis un magazin social și la Călărași, iar „mașinile lui, cu produse ieftine, circulă prin toate satele raionului”. Bărbații mi s-au destăinuit că adună din alergătura lor de o lună de la o mie până la trei mii de lei. Văzând mirarea de pe fața mea, mă întrebă: „Da' ce-ai crezut că suntem milionari?”.

Lilia Melnic, educatoare cu un stagiu de doi ani după școala

pedagogică, „a îmbrățișat” profesia de vânzătoare de haine second-hand la piață. Vinde această marfă de vreo 21 de ani. Are două fete măritate, trei nepoți, iar ginerii îi sunt plecați peste hotare. Câștigă trei mii de lei, soțul tot cam atât și se descurcă binisor. Nu are încredere în nici un politician, pentru că „la început parcă-s oameni de treabă, iar pe urmă îți dai seama că îndrugă numai minciuni gogonate”.

Ion Ciobanu, „fără oi și fără bani”, cum mi s-a prezentat, este pensionar, vădov, cu fiica și ginelele plecați peste hotare. A lucrat 44 de ani șofer și are o pensie „de răsul curcilor”. Locuiește în Nișcani, ca și alte două doamne care s-au oferit să ducă la bibliotecă din sat o colecție de ziare.

Veronica Cozma, din Schinoasa, șomeră cu patru copii, dintre care doi deja lucrează, a mai crescut și un nepot. „De la un an, acum are 19. N-am avut și n-am nici un ajutor de nicăieri”, se vaietă femeia.

„Lumea cumpără multe produse alimentare, că nu știe cum se mai întorc timpurile”

Marin Manole, vânzător, este foarte ocupat și are grijă să deservască clienții care formează

rând. „Lumea cumpără multă făină, multe produse alimentare, că nu știe cum se mai întorc timpurile”, îmi spune bărbatul grăbit să asculte următorul cumpărător.

După vreo două ore, am plecat din piață la Primăria Călărași, fiind conduși de Aurica Amariei, funcționară. „Îmi place orașul, și, după vreo două luni de stat în casă, mă readaptez. Sunt dintr-un sat cu naistul Vasile Iovu, din Bardar, fiind responsabilă la primărie și de cultură”, ne-a informat ea. Ținem să menționăm că doamna Amariei s-a oferit să distribuie colecțiile noastre de ziare în bibliotecile publice din raion, fapt pentru care, încă o dată, îi mulțumim.

La Sipoteni, unde echipa noastră a mers în continuare, am discutat cu Vasile Lipcan, tractorist la „Moldsilva”. „Și în satul nostru sunt case pustii și nu se cumpără niciuna. Nici nu se construiesc case noi. E greu și, drept să vă spun, nici nu mai avem încredere în politicieni. Foarte multă lume nici nu va ieși la votare”, ne spune, revoltat, bărbatul. Vecinul său, Petru Ciornea, zice că e lucrător la calea ferată și timp de trei ani n-a primit un ban.

De la Sipoteni am ajuns la Orivcova, un sat cu 56 de case, dintre care 26, de asemenea, pustii. Elena

Baxanean, administratoarea casei de odihnă pentru copii, ne-a cucerit cu amabilitatea sa și ne-a condus pe tot teritoriul instituției, unde, pe timp de vară, se odihnesc în șapte ture, în afara celor din Republica Moldova, și copii din România, Polonia, Ucraina și Belarus. La prețuri modice, aici se mai organizează în timpul anului diferite manifestări culturale-artistice.

Impostura care se strecoară la conducere, susținută de regim

Situat într-o zonă de pădure, sătucul pare a fi o priveliște ruptă din rai. Am vrut să vedem și bisericuța părintelui și scriitorului Savatie Baștovoii din localitate, dar părintele, ocupat cu cele sfinte, n-a putut să ne primească. Nu ne-a permis să fotografiem lăcașul sfânt măcar din afară și ne-a dat de înțeles că ar fi bine să plecăm. Ceea ce am și făcut, considerând că e un drept al sfinției sale și, de fapt, poate fi și acesta un efect secundar al pandemiei și crizei, noi venind, ca atare, să aprindem o lumânare și să ne rugăm...

Ajunși din nou la Călărași, am fost întâmpinați de medicul stomatolog Ion Fistican care ne-a spus că citește toată presa liberă sau care mai este liberă, și se va abona numaidecât și la ziarul nostru, ba chiar îi va îndemna și pe alții să facă același lucru. Fost consilier ales timp de opt ani, ne-a povestit despre impostura care se strecoară la conducere fiind susținută de regim, și despre cazurile de agramatism cras al unor persoane cu funcții de conducere. Despre faptul că are o fiică plecată la studii peste hotare și un fecior, aproape că absolut de liceu, care se gândește să plece. Nu știe dacă se vor întoarce, dar e sigur că nu-și vor face familia ce i-a educat de rușine.

După o zi plină de impresii, după ce am văzut atâta lume ce ne-a impresionat totuși prin optimismul ei, prin forța de a face față greutăților, nu disperăm nici noi și credem că numărul abonaților la GAZETA de Chișinău va spori de acum încolo.

Jocul cu viața diabeticilor

Decidenții și culisele scandalului medicamentului Strim în Republica Moldova

Esculap-Farm SRL a acționat în judecată statul pentru cantitatea enormă de biosimilar Strim contractată și nelivrată. Protagonistii schemei sunt politicieni, oameni de afaceri, funcționari de stat și medici. Trecerea de la analogi de insulină la biosimilari, însoțită de abuzuri și falsificări, a pus în pericol viețile a 18.000 de diabetici de tipul I și II – copii, gravide și bătrâni.

Ilie GULCA

suși Rezumatul caracteristicilor produsului Strim, acest medicament criticat, atenționează că remediul trebuie dozat individual și personalizat pentru fiecare pacient: „Aceste unități sunt valabile exclusiv pentru Strim și nu sunt identice cu UI sau unitățile utilizate pentru a exprima potența altor analogi de insulină”.

Zinaida Bezverhni, fosta șefă

nat de secretarul de Stat, Boris Gilca, cel care a făcut publice în iunie–iulie 2019, în perioada de criză politică, abuzurile angajaților ministerului.

„Mi-a fost pus spre semnare un ordin avizat de un secretar de stat și de experții Comisiei de specialitate a ministerului (procedură obligatorie!) [...] Indicații repetate au venit și de la ministra pe atunci [Silvia Radu], cu mențiunea că frigiderele depozitului sunt arhipline.”

„Ulterior, am aflat că cineva dintre membrii Comisiei care s-a opus procurării preparatului Strim și-a dat demisia [Zinaida Alexa]. După asta, am informat oficial autoritățile despre o nouă schemă de spălare de bani”, a concluzionat Gilca.

Responsabila de elaborarea proceselor-verbale ale comisiei

Strim, au fost înregistrate 90 de cazuri de reacții adverse. Până în prezent, au fost înregistrate 112 cazuri.

Valul de reacții adverse

Potrivit datelor companiei Farmak, producătorul medicamentului, în Ucraina, în decursul perioadei ianuarie–martie 2019, au fost folosite 77.500 de flacoane de Strim și au fost înregistrate doar trei reacții adverse.

Prin urmare, numărul de reacții adverse și ineficiență a Strimului în Moldova, la 64.500 de flacoane folosite, este de circa 37 de ori mai mare decât în Ucraina.

Angajații Agenției Medicamentului au constatat că, în mare, sursa de informare a medicilor despre modalitatea de transfer la biosimilarul Strim a fost ordinul

trebuia distribuită în instituțiile medicale. Acestea, la rândul lor, potrivit fostei ministre a Sănătății, Ala Nemerenco, nu aveau unde să o stocheze și solicitau distribuția Strimului în funcție de numărul pacienților care se tratează cu acest medicament.

Pentru a se scuza pentru rănădamentul scăzut în administrarea Strimului, Agenția Medicamentului a dat vina pe „influența mass-media”.

Decidenții combinației

Spitalul Clinic Republican „Timofei Moșneaga” a anunțat la 20 august 2018 Ministerul Sănătății că în R. Moldova sunt 18.000 de pacienți dependenți de insulină. Dintre aceștia, 3.280 – 454 de copii și 2.826 de adulți – beneficiază de tratament cu analogi.

La 28 septembrie 2018, Centrul pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate (CAPCS) a organizat licitația în funcție de calculele stabilite de medicii Spitalului Clinic Republican.

La 29 octombrie 2018, Agenția Medicamentului a înregistrat biosimilarul Strim în nomenclatorul medicamentelor din R. Moldova.

Cu câteva zile înainte, șeful companiei Esculap-Farm, Jan Sili, făcuse un demers către CAPCS în care a solicitat modificări în caietul de sarcini.

„Dacă a fost autorizat un alt medicament [Strim], cu aceeași substanță activă, nu în seringă preumplută, ci în cartuș, ei sunt obligați să îl includă în lista de oferte. Deci, eu, și nu ei, am insistat să fie respectată legea.”

La 5 noiembrie 2018, un grup din angajați ai ministerului și ai CAPCS – Silvia Radu, Rodica Scutelnic, Gheorghe Gorceag, Daniela Demişcan, Tatiana Zatic, Lilia Oleinic, Lilia Gantea, Anatol Gudumac, Ivan Antoci – a decis că sistemul medical are nevoie de 413.850 de penuri de analogi de insulină, în valoare de 62.077.500 de lei, pentru 13.350 de pacienți.

Trebuie menționat că în grupul de mai sus nu a mai rămas niciun endocrinolog. Aceștia fuseseră solicitați să se pronunțe într-o ședință din 31 octombrie, în aceeași zi cu înregistrarea medicamentului Strim în registrul medicamentelor din R. Moldova, după care nu au mai fost convocați.

Acum, după toate problemele pe care le-au avut diabeticii, statul va fi obligat să plătească cele aproape 260.000 de seringi Strim, care au fost contractate și nelivrate.

Investigația a fost realizată în cadrul Centrului de Investigații Jurnalistice.

Problemele acestor oameni au început după ce Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, în frunte cu pedemista Silvia Radu, a decis să achiziționeze 413.860 de penuri (seringi – n.r.) de Insulină Glargină Strim, în loc de 67.590 de doze de Insulină Glargină Lantus, cât au indicat medicii endocrinologi.

Această cantitate de penuri de Insulină Strim a fost destinată pentru 15.350 de persoane, și nu pentru cei 2.826 de adulți și 454 de copii, care luau anterior Lantus.

Ministerul și-a justificat transferul tuturor acestor oameni la același medicament – biosimilarul Strim – prin faptul că a vrut să îi asigure pe toți diabeticii din R. Moldova cu tratament cu analogi de insulină.

Toată această acțiune s-a desfășurat în contextul campaniei electorale pentru alegerile legislative din februarie 2019.

Capac la toate astea a fost ordinul Ministerului Sănătății din 20 februarie 2019, care conține instrucțiuni eronate pentru administrarea medicamentului Strim.

Punctul trei din instrucțiunea ministerului prevede, negru pe alb, următoarele: „Transferul persoanei tratate cu analogul de Insulină Glargină (Lantus) la biosimilarul (Strim) se efectuează în raportul de 1:1”.

Cu alte cuvinte, funcționarii ministerului le-au aplicat celor circa 16.000 de pacienți, cu tipuri diferite de diabet, același tratament.

Transferul imediat al tuturor pacienților de la analogi de insulină la biosimilare este imposibil fără un regulament clar, a atenționat Zinaida Alexa, coordonatoarea Programului Național de Prevenire și Control al Diabetului Zaharat.

Culmea erorilor este că în-

a Agenției Medicamentului, și Zinaida Alexa nu sunt convinse astăzi, după investigațiile efectuate, că produsul ucrainean Strim are o calitate îndoielnică.

Toate problemele au pornit, susțin oamenii din domeniu, de la ordinele pripite și eronate ale ministerului în frunte cu Silvia Radu.

„Medicii nu au respectat instrucțiunea medicamentului Strim, ci instrucțiunea greșită a Ministerului Sănătății publicată la 20 februarie 2019”, susține Zinaida Bezverhni.

Trebuie subliniat că administrarea unei doze incorecte de insulină poate să provoace comă diabetică.

Ordinul antimedical al Ministerului Sănătății

Ordinul cu bucluc a fost sem-

de specialitate și cea care a pregătit ordinul pentru semnare a fost Tatiana Zatic, șefa Direcției Asistență Medicală Primară a ministerului.

Zatic ne-a declarat că a „pregătit multe ordine” la viața ei și că nu își amintește de care ordin este vorba. Ea a refuzat dialogul cu reporterii Centrului de Investigații Jurnalistice din Moldova.

Odată emis ordinul cu pricina, problemele au curs gărlă. Din cauza că în raioane nu există un număr suficient de endocrinologi, iar în altele opt – aceștia lipsesc de desăvârșire, nu avea cine să supravegheze transferul la Strim. Pacienții au fost lăsați de izbeliște.

Începând cu sfârșitul lui aprilie și până la 25 iulie 2019, ziua în care Agenția Medicamentului a decis suspendarea certificatelor de înregistrare a medicamentelor

eronat și incomplet nr. 239 din 20 februarie 2019 al Ministerului Sănătății.

Problemele au curs gărlă

De cealaltă parte, Jan Sili, șeful companiei Esculap-Farm, care a distribuit în Moldova biosimilarul ucrainean Strim, susține că valul de reacții adverse a fost provocat de incompetența medicilor care nu au știut cum să titreze (să potrivească – n.r.) corect dozele.

Mai mult, omul de afaceri a ținut să precizeze că reacțiile adverse și ineficiența au fost înregistrate doar în cazul transferului pacienților de la insulină umană – *Humulin, ActRapid, Protaphane* – la Strim, și nu de la analogul de insulină Lantus la biosimilarul Strim.

În pofida numărului mare de reacții adverse, cantitatea de Strim

Cum și-a asigurat președintele imunitatea după ce a primit bani din Rusia

Furculițele lui Dodon

Datorită alianței cu Plahotniuc, Igor Dodon a putut să scape de răspunderea pentru infracțiunile pe care le-a comis în perioada electorală pentru alegerile prezidențiale din 2016. Odată ce negocierile cu Plahotniuc au eșuat în iunie 2019, acum Dodon are de înfruntat rivalitatea foștilor săi amici și finanțatori. Șor și Plahotniuc s-au aliat împotriva lui. Numai că toate materialele compromițătoare sunt ignorate de oamenii legii. Singura faptă care rămâne să fie investigată de procurori sunt banii primiți din Bahamas.

„Kuliokul” cu bani

Deputatul Iurie Reniță a prezentat pe 18 mai o înregistrare video, în care Vladimir Plahotniuc, la sediul PD, îi înmânează lui Igor Dodon o pungă cu bani. Pe de o parte, gestul fostului pedist denotă intenția evidentă de a-l înjosi demonstrativ pe Dodon, iar pe de altă parte, aceeași faptă dovedește aviditatea nemăsurată a lui Igor Dodon pentru bani, chiar dacă aceștia sunt puși într-un „kuliok”.

Procuratura a reacționat la aceste imagini cu aceeași atitudine pe care a manifestat-o față de celelalte secvențe de la întâlnirea celor doi foști aliați din 7 iunie 2019. Oamenii legii au anunțat într-un comunicat că Procuratura nu poate să se autosesizeze, deoarece nu ar ști cât de veridice ar fi imaginile și în ce circumstanțe au fost făcute.

Procurorii au mai menționat că dacă denunțatorii unor infracțiuni își doresc cu adevărat consecințe de ordin juridic demarate în urma acțiunilor lor trebuie să o facă în conformitate cu Codul de procedură penală. Examinarea sesizărilor în privința președintelui R. Moldova și a infracțiunilor comise de către acesta, se mai spune în același comunicat, se face de către procurorul general sau de către un procuror desemnat de el.

Cei 700.000–1.000.000 de dolari, primiți de la Kremlin

• Imediat după eșuarea negocierilor dintre Plahotniuc și Dodon, la 7 iunie 2019, posturile afiliate democraților au făcut publice secvențele de la aceeași întâlnire

re în care Igor Dodon s-a lăudat lui Plahotniuc că a primit bani lunar, câte 700.000–1.000.000 de dolari din Rusia, probabil cu intenția de a rupe cât mai mulți bani din Plahotniuc.

La 8 iunie 2019, Procuratura Anticorupție, controlată de Plahotniuc, s-a autosesizat, în baza acelorași înregistrări video, ca, în cele din urmă, în martie 2020, noul procuror general, Stoianoglo, să spună că refuză să înceapă urmărirea penală.

Serviciul Prevenire și Combateră a Spălării Banilor nu a identificat tranzacții financiare suspecte ale PSRM, precum și ale persoanelor fizice și juridice afiliate acestui partid politic.

Aceeași concluzie a procurorilor se întemeiază pe analiza raportului de audit privind gestiunea financiară a PSRM pentru anii 2016, 2017 și 2018, a rapoartelor anuale ridicate de la Comisia Electorală Centrală privind gestiunea financiară a partidului politic PSRM, precum și a rapoartelor privind auditul partidului politic și a celor privind finanțarea campaniilor electorale prezentate de socialiști pentru perioada 01.01.2018 – 01.05.2019.

Subalternii lui Stoianoglo consideră corecte și legale aceste rapoarte ale socialiștilor deși Igor Dodon nu a făcut niciodată publice sursele de finanțare ale Fundației „Din sufler”. Conform analizei efectuate de Promo-Lex, această fundație, condusă de soția lui Dodon, a cheltuit doar în 2018, pentru diferite acțiuni de caritate/electorale 3.110.000 de lei. Trebuie spus că Promo-Lex a efectuat aceste calcule în baza surselor publice.

Igor Dodon și Corneliu Furculiță la Muntele Athos

1,5 milioane de euro din Bahamas

În ajunul alegerilor prezidențiale din 2016, în urma cărora Igor Dodon a fost ales președinte, socialiștii au primit de la o companie offshore din Bahamas, un paradis fiscal, firmă conectată la Federația Rusă, un transfer de 1,5 milioane de euro, ceea ce constituie peste 30.000.000 de lei. Toată schema a fost dezvăluită de reporterii Rise Moldova.

Banii au intrat în R. Moldova cu câteva luni înainte de prezidențiale, prin Exclusiv Media SRL, proprietatea lui Corneliu Furculiță, un fel de borsetkă a lui Igor Dodon. Anume Corneliu Furculiță, „Cornel”, trebuia să ia banii de la „Costea”, Constantin Botnari, borsetka lui Plahotniuc, și să dea „salarii” socialiștilor. Deci, Dodon își ține gruparea doar pe bani.

Între cele două tururi ale alegerilor prezidențiale, la 4 noiembrie 2016, Exclusiv Media SRL și PSRM au acționat Rise Moldova în judecată. Au fost demarate două dosare separate: PSRM vs RISE Moldova și Exclusiv Media vs RISE Moldova.

La 22 februarie 2017, judecătoria Zinaida Talpalaru a admis parțial acțiunea înaintată de Ex-

clusiv Media față de Rise Moldova. Trei luni mai târziu, președintele Dodon și-a dat acordul pentru transferul magistratului Talpalaru la Judecătoria Chișinău, după lichidarea Judecătoriai Comerciale de Circumscripție.

La 21 decembrie 2017, în procesul PSRM vs Rise, judecătorul Victor Sandu a admis parțial cererea de chemare în judecată a PSRM și a obligat Rise să publice o dezmințire.

La 18 aprilie 2018, un complet de trei judecători a respins apelul depus de Rise împotriva deciziei emise de judecătorul Victor Sandu, iar Curtea Supremă de Justiție a respins recursul.

Judecătorii promovați de Dodon

Doi judecători din acest complet au fost promovați de Dodon, iar cea de-a treia a fost subiectul unei anchete Rise. Vladislav Clima a fost promovat pe 20 februarie 2017 în funcția de judecător la Curtea de Apel Chișinău printr-un decret semnat de președintele Igor Dodon, la solicitarea Consiliului Superior al Magistraturii.

Ala Malii a fost promovată în funcție la Curtea de Apel Chișinău prin decretul președintelui Igor Dodon din 12 martie 2018, adică

exact în perioada în care se examina Apelul depus de Rise Moldova. Peste o lună, magistrata a făcut parte din completul de judecatori care a respins Apelul Rise Moldova în dosarul cu PSRM.

Ecaterina Palanciuc a fost subiectul unei investigații publicate de Rise într-un subiect de interes public despre magistrații care au obținut apartamente la preț redus.

La 31 mai 2018, în celălalt proces Exclusiv Media SRL vs RISE Moldova, Curtea de Apel Chișinău a admis apelul Rise prin casarea deciziei din prima instanță, cu retrimiteră dosarului la rejudecare.

În cele din urmă, Rise Moldova a mers la CEDO pentru a apăra libertatea de exprimare în cazul investigației „Banii lui Dodon din Bahamas”. După acest pas, agentul guvernamental a solicitat Curții de Apel Chișinău să revizuiască decizia prin care magistrații moldoveni au admis cererea socialiștilor.

La 3 martie 2020, după mai bine de trei ani de judecată, jurnaliștii de la Rise Moldova au câștigat în instanța de fond procesul cu Exclusiv Media SRL. Anume această cauză este investigată de procurori în prezent.

Ilie GULCA

CC: Procurorul general rămâne în funcție

Curtea Constituțională (CC) a declarat neconstituționale unele articole din Legea cu privire la Procuratură, referitoare la organele de conducere din cadrul Procuraturii.

Curtea a examinat procedura de preselecție a procurorului general al Republicii Moldova și eliberarea din funcție a procurorului general. După ce Înalta Curte a pronunțat hotărârea, președinta CC, Domnica Manole, a explicat că declararea neconstituționalității unor prevederi nu afectează mandatul actualului șef al Procuraturii Generale, Alexandr Stoianoglo.

„Constatarea CC privind neconstituționalitatea unor prevederi din articolul nr. 17 din Legea cu privire la Procuratură, care reglementează procedura de numire a procurorului general, nu afectează procedurile deja desfășurate pentru numirea procurorului general în funcție. Mandatul procurorului general actual nu este afectat în vreun fel. Din contra, Procuratura devine mai protejată în independența și imparțialitatea sa față de eventualele influențe din partea Executivului. Nu o comisie a Executivului este cea care va stabili cu titlu obligatoriu candidaturile pentru funcția de procuror general și nu o comisie a Executivului va fi cea care îl va putea demite pe procurorul general”, a declarat Domnica Manole într-un briefing de presă.

Natalia MUNTEANU

Procurorul Alexandr Stoianoglo. Foto: Facebook

Harta lumii

Turbinca virtuală

Adrian CIUBOTARU

Libertatea cuvântului este sacrosanctă într-o democrație. Societatea deschisă, cea mai mare realizare a civilizației occidentale, este de neînchipuit fără dreptul la liberă exprimare. Legile, în general, nu o restrâng decât în cazuri excepționale.

Grație acestui fapt, oamenii pot împărtăși, cu riscuri minimale, opinii dintre cele mai diverse. Ba chiar le pot promova când și cum doresc.

Dezvoltarea mijloacelor de informare în masă și accesul tot mai mare la educație a dezlegat și mai mult limbile. Părerile s-au înmulțit, iar odată cu ele, s-au înmulțit și „adevărurile”. Astfel, adevărul s-a relativizat, iar postmodernitatea a constatat și consfințit forma tot mai proteică a acestuia. Dar lucrurile nu s-au oprit aici. De la o bucată de vreme, ni se tot spune că am trăi în „epoca postadevărului”. Simplificată, teoria înseamnă că nu mai avem de ales între mai multe adevăruri „egale”, ci că adevărul nu mai contează ca adevăr. El încetează să mai fie un reper al cunoașterii și al moralei.

Concluzia ultimă, și logică, a postulatului e că nimic nu este adevărat până la capăt și veridicitatea unei opinii nu depinde nici măcar de perspectiva (relativă) din care privim la tot ce ne înconjoară și la noi înșine. Pur și simplu pentru că noțiunea însăși de veridicitate ar fi îndoielnică.

Nu mai credem că putem spune lucrurilor pe nume, dimpotrivă, ne închipuim că orice am spune despre lucruri, le denaturează. Nu mai suntem siguri de valorile și principiile pe care le-am crezut întotdeauna inatacabile. Am golit noțiunile de conținutul lor etic și de înțelesul pe care l-am obținut din raportarea lor la realitate.

Deja nu mai știm să definim chestiuni elementare. De exemplu: ce este o crimă? Osânditul face pușcărie pentru o faptă pe care legile statului o califică drept crimă? Îl pedepsim pe ucigaș pentru omor și pe hoț pentru furt sau aplicăm doar o lege (o convenție, în fond) care îi încarcerează pe ambii pentru privarea nesancționată de viață sau de bunuri?

Acum câteva decenii, întrebarea aceasta era una strict filozofică. Cel mult îi pasiona pe literații existențialiști. Azi, e un subiect de dezbatere curent în media și argument (nu doar subterfugiu retoric!) al avocaților în tribunale. Răul s-a „demonetizat” – sârmanul psihopat nu mai e de vină, de vină e familia ce l-a crescut și statul care nu a intervenit, da, da, tocmai acel stat care acum îl bagă la răcoare, spălându-se cinic pe mâini. Dar s-a „demonetizat” și Binele. Orice faptă bună nu mai e doar suspectată de intenții ascunse: e deja sigur că altfel nu mai putea fi săvârșită.

Dacă relativismul a coincis cu dezvoltarea televiziunii și radioului, atunci „postadevărul” s-a suprapus cu emergența „rețelelor” globale și sociale. Internetul și facebook-urile de tot felul au deschis vraște cutia Pandorei. Falsurile și dezinformarea, calomnia și bârfa, într-un cuvânt, minciuna în toate chipurile ei, au infectat spațiul virtual. Și mă tem că nu există alt remediu decât schimbarea de epistemă și, în cele din urmă, de paradigmă culturală.

Restricționarea accesului la informație și blocarea site-urilor nocive nu vor soluționa problema, căci vor apărea alte căi de acces și trolu legiune. O reformă a educației și cultivarea copiilor în spiritul adevărului care, spre deosebire de oameni, nu are o mulțime de fețe, ar fi mai nimerite.

Oricare ar fi soluțiile, dacă acestea există, cert e că, așa cum ni se înfățișează azi, you tube-urile, twitter-urile șcl. nu contribuie deloc nici la progresul omenirii, nici la ameliorarea firii umane. Felul cum a fost prezentată și comentată recent pe „rețele” pandemia de Covid-19 o demonstrează cu prisosință, echilibrat și extrem de sensibil la orice intervenție din afară, ce s-a format timp de secole după niște legi proprii, organice, urmând îndeaproape necesitățile și mai ales posibilitățile celor care i-au dat viață. Amputarea unor părți din acesta nu poate fi compensată prin nicio subvenție. Și-apoi, dacă amputezi, de unde mai iei bani pentru subvenții?

A-politice

Bacul și diploma

Mircea V. CIOBANU

În particular, în testarea unui *anume* contingent, da, existau soluții mai eficiente (ca testarea elevilor care au studiat limbile străine aprofundat conform programelor recunoscute la nivel internațional). Dar nu e deloc simplu să testezi un întreg sistem paralizat de pandemie. Putem să speculăm mult pe marginea teoriilor evaluării, care spun că suma testărilor curente este, obiectiv, mai relevantă decât notele unei singure probe, oricât de competenți evaluatorii. Sau că invers: examinatorii *externi* sunt „mai obiectivi” decât profesorii care își evaluează propriul produs.

Alteceva însă mă interesează: *costul real* al diplomei. Nu am auzit îngrijorări privind *deficitul de cunoștințe & competențe* (ratate, firesc, din cauza pandemiei). Discuțiile s-au dus [doar] în jurul *examenelor, ca exercițiu formal*: vor fi? nu vor fi? Bacul a picat și toți au răsuflat ușurați.

Ar trebui să se alerteze universitățile: ele vor avea studenți pe care nu i-a selectat nimeni decât chiar școala... care i-a delegat „pe propria răspundere”. „Surprizele” sunt inevitabile, doar că universitățile noastre, cu o excepție-două, nu au această problemă: planul de admitere, de regulă, nu e acoperit de ani buni. *De facto*, în școala de azi nu există o *concurență a minților și talentelor*. Cu mici excepții (medicină, drept, economie), în universități se poate intra *cu orice notă*. Doar ambiția personală a unor elevi mai mișcă stelele pe firmamentul încremenit al cunoștințelor.

Pandemia, indiscutabil, a avut un impact negativ asupra eficienței școlare. Doar că soluțiile *nu trebuie căutate în formalizarea* în continuare a *studiilor*, ci, dimpotrivă, în extinderea metodelor, cu accent pe implicarea elevilor/ studenților, pe producere, nu pe reproducere. Iar profesorii chiar au avut șansa să-i învețe pe elevi, în acest timp, *unde și cum* să găsească singuri informația necesară!

Am urmărit însă, cu nedumerire și cu jenă, mai multe „lecții publice”, pe varii platforme, plasate cu concursul (și create la îndemnul) instituțiilor educaționale. Am văzut ce înseamnă aducerea în spațiul *on-line* a lecțiilor „tradiționale”, cu monologul profesorului care citește din conspectul-calculator ori, elementar, de pe „tabla” afișată pentru elevi în formatul Power Point.

Asta e „variantea *on-line*” a lecției? Cu atâtea linkuri la dispoziție, imposibile anterior („din rațiuni didactice”), în cazul lecțiilor clasice! Cu atâtea posibilități de utilizare a tehnologiilor actuale (dacă tot trebuia să se apeleze la ele!) și cu variante de [altfel de] sarcini, *interesante pentru elevi!*

Școala trebuie de-formalizată cardinal, mutând accentul pe implicare. Profesorul nu mai este nici cea

Decizia de a elibera diplomele de bacalaureat în baza mediilor nu a fost o soluție facilă. Dar până și francezii, care au inventat Bacul în formula actuală (și care nu-l anulară nici în turburele an 1968), în acest an au renunțat la examenele de bacalaureat.

mai eficientă, nici cea mai nouă, nici cea mai sigură sursă de informare. În schimb, poate să fie un bun provocator, moderator și animator. Un manager al timpului eficient utilizat. Adevărat, aici ar trebui să se țină cont de particularitățile individuale ale elevului și asta e marea problemă: cum să monitorizezi și să „evaluezi”

când ai concurenți, tu, profesorul, trebuie să fii cel mai bun. Stând „în carantină”, eu, tipul imperfect, care toată viața învăț, eram elevul având la dispoziție 12 *canale-școală* (în română și tot atâtea în rusă). Aveam însă și o sumă de alte programe didactice & științifice: National Geographic, Nature, Discovery Science, History... Dar și o sumă de *distractori*: filme, muzică clasică, pop, rock, rap, populară, jazz.

Acum, dragă profesor/ profesoară, imaginează-ți că voiam să *aleg din toate* să ascult lecția dumatăle. Singur, nesilit de nimeni. Or cam asta înseamnă ofertă educațională eficientă: să fii mai bun decât tot ce îi pot propune elevului tău *sursele alternative* de informare și de formare. Dacă mai înainte „alternativa” orelor tale erau „lecțiile străzii”, acum îți fac concurență *rețelele*. Ții piept rivalilor?

Iar diploma... e doar o „hârtie” care justifică existența „sistemului” (o lume paralelă). Precum în societate există *economia reală*, în domeniul descris mai sus există o *activitate reală*, care nu ține cont de hârtii (chiar dacă ea se referă la profesorat, știință sau creație). Iar alături există și se perpetuează „viața instituțională”, a *ierarhiilor de hârtie*. Pentru ea diplomele contează, da.

Dar lumea de azi tot mai puțin solicită „exelență instituțională” și tot mai mult *eficiență reală*. „Titlurile” fixate pe hârtie îți vor asigura ascensiunea doar în ierarhiile „instituțiilor de hârtie”. În viața reală însă diploma (oricare!) nu contează și nu garantează calitatea produsului. Consecutiv, ea nu costă nimic.

P.S. Apropos, în Franța, imediat ce a fost anulat examenul de bacalaureat, au fost redeschise, fie și într-un program opțional (non-formal deci), școlile. Pentru că ele există nu doar de dragul notelor și al examenelor finale.

Am văzut

ce înseamnă aducerea în spațiul *on-line* a lecțiilor „tradiționale”, cu monologul profesorului care citește din conspectul-calculator ori, elementar, de pe „tabla” afișată pentru elevi în formatul Power Point.

marea diversitate nonconformistă și informală?

Dar cei care au selectat candidații pentru *instituțiile de elită, de excelență* în domeniu, știu că numai așa poți face o alegere bună. Marea masă a școlii însă – aici trebuie să tragă alarma ministerul – a îndeplinit până acum o singură sarcină majoră: a ținut copiii grămadă și i-a încărcat cu „sarcini didactice”, ca să nu facă prostii în vreme ce părinții sunt la serviciu. Pandemia, care a absolvit școala de această misiune, a dezarmat-o și a derutat-o.

Iată un criteriu de performanță, bine, nițel exagerat în scop demonstrativ. Se știe că în universitățile bune mergi la cursul și la profesorul pe care ți-l alegi singur. Consecutiv,

Caricatura la gazetă

Vlad Pohilă a fost unic

Rodica IUNCU

Vlad a fost unic. Lingvist și om de cultură de o erudiție excepțională, autor a mai multor cărți, îndrumare, a sute de eseuri și articole publicate în mass-media, el și-a trăit viața în sărăcie. Cunosător a numeroase limbi străine, de la cele balcanice și ale Țărilor Baltice și până la mongolă, o asemenea personalitate nu a interesat niciodată ambasadele noastre, care au avut alte priorități și alte criterii în a-și completa personalul.

Salahor cu un volum epuizant

de munca la edituri, ziare și reviste și luminător al rătăciților în labirintul basarabean al limbii române, el a fost de atâtea ori umilit, prost sau deloc plătit de profesorii și nesimțții zilei. Fidel, a păstrat prietenii care au durat zeci de ani, cu nelipsitul buchet de flori la fiecare întâlnire, deși aproape lefter, întotdeauna generos să se aboneze, din solidaritate, la toate ziarele naționale. Dar și-a trăit viața în solitudine, retras în studiu, scris și lectură, în garsoniera sa modestă de la Ciocana.

Intellectual de marcă, incomparabil superior atâtor parveniți, avea modestia sufletului curat și onest, care nu a cunoscut niciodată ce este orgoliul. De atâtea ori împovărat de necazurile cotidiene și întotdeauna pasionat de scris, de singura lui dragoste pe care a servit-o cu devotament și credință – scumpa și necăjita noastră limbă română.

Vlad ne-a dăruit tot ce avea mai valoros și, mai presus de orice, demnitatea limbii române. Noi? Noi l-am făcut să cugete, poate, adesea asemenea „sărmanului Dionis”.

Adio și iartă-ne, Vlad. Ca tine nu va mai fi nimeni niciodată.

Ziua în care mama a fost robot telefonic

Angela BRAȘOVEANU

Cât învăț la un rizzoto cu ciuperci de pădure, zic să nu stau degeaba și să o sun pe mama, mai ales că e ora când deja și-a făcut somnul frumuseții, dar până a aduce vaca de la cireadă mai e timp. Și aud o voce uniformă, calmă, de telefonistă cu stagi: bună ziua, Panasonicu nu lucrează, așa că vă rog să mă sunați la mobil, la numărul următor: zero șase nouă... unu cinci. Repet: zero.... șpe. Sun la mobil: în afara ariei, normal. Râd singură, gândindu-mă cum naiba a reușit mama să se dezmeticească cu înregistrarea mesajului pe robot și mai sun o dată. Alo, bună ziua, sunați vă rog la mobil, numărul: zero șase... că un telefon nu lucrează, dar la acesta nu vă aud. Nu știu cine sunteți, sper că sunteți cu vești bune, așa că sunați la. Râd de mă prăpădesc, apoi îmi dau seama că ea chiar stă lângă telefon și discută cu omul invizibil din receptor. Acum, în sfârșit, a devenit disponibilă: a ieșit la costișă cu curcile, așa că am și vorbit. Joi și vineri nu se spală și nu se lucrează, că e pericol de înec!

Vlad Pohilă a fost un Om, un Român absolut deosebit

Vitalia PAVLICENCO

Vlad mi-a fost prieten de 50 de ani și a devenit parte a familiei noastre. L-am cunoscut în anul I de facultate. Soțul meu Sergiu, specialist în literatura universală, a fost unul dintre profesorii universitari ai lui Vlad, dar și al întregii „promoții de aur” de la ziaristică, pentru că Vlad a fost dintr-un grup de tineri de excepție la Facultate.

După absolvirea Universității,

fiecare era cu greutatea sa, ca niște tineri intelectuali care își făceau loc în viață. Într-o zi, soțul și cu mine l-am întâlnit plângându-se că este persecutat de „servicii”, că au fost „ăștia” și le-au cerut până și celor unde locuia în gazdă să îl alunge de la ei. I se interzisese să mai activeze „pe tărâmul ideologic”. Cu greu, s-a angajat la gazeta „Noutăți editoriale”. Când am auzit ce a pățit, l-am luat pe Vlad la noi. A locuit la noi 11 ani. Mama mea, Agafia Vangheli, ținea la el ca la un fecior.

Acei 11 ani au fost – alături de Vlad – niște ani de mare intensitate cognitivă, națională, de demnitate românească. În fiecare săptămână, „la Vinerile noastre” se adunau prietenii comuni – stăteam toți ori afară, ori „jos, la Vlad”. Acele „vineri”, în centru, pe str. Armenească, lângă Procuratu-

ra orașului, unde veneau oameni de artă, colegi, actori, cântăreți, au fost o acțiune de rezistență națională.

Împreună cu Vlad, am pregătit și editat, în zbciumatul an 1989, cu o zi înainte de a apărea legea privind limba de stat și grafia latină, cărțuța „Să citim, să scriem cu litere latine”, dedicată mamelor noastre, care ne-au învățat alfabetul latin. Pentru aceasta, am primit ca onorariu câte 200 de exemplare, pe care le-am dus în școlile unde am învățat. Am avut o propunere să facem un tiraj cu un preț al cărții mai mare, cu un alt onorariu, dar am refuzat ambii.

Vlad a fost un Om și rămâne pentru noi toți un Român absolut deosebit, prin felul în care a trăit și prin ce a făcut. Dumnezeu să îl ierte.

Sergiu și Vitalia PAVLICENCO

Trebu' azi și cu jitelul să ne fotografiem!

Alexandru CAZACU DOR

- Vasea, luați tăți mașinile și dați-i foșneală până lângă iașchishili celea!

- Dn pșidinti, d-ap' cum, cu mărșu pin arătură?

- Vasea, da' ce tu te stresezi de parcă ar fi al tău? Îi de la stat, Vasea, dă-i foșneală! Că nu-i primul mărș distrus!

- Ziceam și eu, mergem așa peste munca omului, că o arat, o semănat...

- Vasea, vo pervih, pintru dâșșii asta trebu să shie o onoare, că o vinit pșidintili la dâșșii!

Da' în al doilea, noi pintru ce am venit până aici, cu cinci mașini, de la Chișinău?

Pentru fotografii, Vasea, că n-am venit să văd imașu' ista, cre'că.

Ap' dacă vrei fotografie bună, trebu' să ne ducem până în mijlocul câmpului sau vrei să-mi colbăiesc pantofii iștia, care costă mai mult decât zarplata ta pe-un an?!

Și cu tăți mașinili, că n-or să care kinomehancii iștia camerele în schinare! Tu nu comenta mult, cî, știi, cum zici un drug de-al meu: приказ выполняется, не обсуждается!

Nu mai ajungi tu ministru din ohrannik cu așa mișlenii!

Hai, zăvođește mai răpdî, că trebu' să reușim, azi, și cu jitelul să ne fotografiem!

- Facem, Igori Nicolaevici!

- Ap' așa! Și să nu mai aud că te diorgăiești, că-ți iei ceaiul!

Tu țini minte, Vasea, că noi socialiștii, unde nu-i drum, facem unul!!!

Așa o discuție mi-am închipuit eu, că, de altfel, nu-mi explic situația...

Sunt unul din datornicii lui Vlad

Dumitru MAXIM

De la el am învățat arta gaze-tăriei. Urmăream cum dintr-o avalanșă de date factologice construia un text jurnalistic excelent. Această istețime în formarea unui sistem logic dintr-un haos o transmit și studenților, pentru a depăși câteva etape în elaborarea unui text.

Eram la renumita cantină de pe str. Bănulescu Bodoni. La o masă lăturălnică se vorbea o altă limbă... Politicos, Vlad s-a apropiat de cele două doamne și, cu politețea-i caracteristică, a intrat în vorbă. Era una din limbile slave de sud – croata, sârba. A zăbovit nu prea mult și când

m-a prezentat au trecut la limba franceză, posedată de toți; ca să vezi, – iar o lecție. Dar cea mai de folos lecție a urmat după: „O limbă e bine s-o cunoști la perfecție, dar e suficient s-o cunoști măcar atât cât te-ai putea înțelege cu purtătorii acesteia, chiar dacă mai și greșești. Bine-ar fi, însă, să nu te blochezi, să nu te complexezi când o vorbești – așa e cel mai mare obstacol al multora care se tem să facă primul pas în a discuta cu interlocutorul.”

Acum câțiva ani, într-o sâmbătă, m-a sunat. M-am bucurat nespus – nu vorbisem demult și cu el. Eram la țară, eram cu sapa în mâini și, mai eram și, practic, șomer – „[...] ...dar, Mitică, n-am cu ce-mi plăti facturile și, cu nebuniiăștia nu te pui – nici nu știi la ce să te aștepți, că ar putea să te dea afară și din casă...”

Mi-a prefațat roma(Ă)nul – însă modestia și sincera dorință de a fi util l-a făcut să mă îndrepte către M. Cimpoi. Zice: „Contează și editura, dar și prefațatorul și numele lui Cimpoi e tare”. L-am

ascultat ca pe un frate. „Lasă că pe a mea o vei publica în ediția a doua” – râse prietenește. Prin ianuarie, curent, mi-a trecut pragul casei de la țară împreună cu Ilie Lupan, cum a făcut-o dintotdeauna, cu câteva tipărituri subsuoară, dar n-a uitat să-mi aducă și prefața de cândva. Vom face-o și pe asta. Sper.

Avea harul să asculte, calitate remarcată și la subsemnatul: „... dar ești grozav – tu poți să ascuți; ai intervenit doar când a trebuit și ai punctat doar lucruri la temă – mai rar asemenea oameni, crede-mă... – în rest m-ai lăsat să-ți vorbesc fără poticneli, cum ar fi „pe săturate”.

Zicea că l-am lansat ca prozator – i-am citit prozele scurte și am insistat să le publicăm în revista „Viața Basarabiei”. Îmi amintesc doar un titlu: „Așot, ce-ai făcut tu, Așot?”.

Știa el de „unde va” că moartea i se va trage de la un accident rutier, anume la traversarea străzii – cred că a trăit mereu cu această povară, chiar frică.

1,4 miliarde lei pentru reparația drumurilor

Programul de reparație a drumurilor publice naționale și locale, elaborat de Ministerul Economiei și Infrastructurii, a fost aprobat miercuri de Guvern. Pentru realizarea acestuia, Legea bugetului de stat prevede alocarea unei sume totale de circa 1,4 miliarde de lei. Pentru reparația drumurilor publice naționale vor fi alocați 250 milioane de lei, fiind prevăzută reparația capitală a 86,3 km de drumuri. Pentru reparația și întreținerea periodică a drumurilor publice naționale, locale, comunale și a străzilor au fost distribuite peste 1,1 miliarde lei.

Profitul băncilor, mai mic cu 184 milioane de lei

Criza ce a lovit economia moldovenească în urma pandemiei a afectat și sistemul bancar moldovenesc. În primele patru luni ale anului curent, băncile comerciale au acumulat un profit net de 562,34 milioane de lei, în scădere cu 184 milioane de lei față de aceeași perioadă a anului trecut. Cel mai mare profit l-a obținut Moldova Agroindbank. Pe locul doi se plasează Moldoindconbank, iar pe trei – Mobiasbank. Niciuna din bănci n-a înregistrat pierderi.

Prințul Charles le cere britanicilor să iasă pe câmp și să strângă recoltele

„Hrana nu apare ca prin minune, totul începe cu incredibilității noștri fermieri și cultivatori”, a declarat Charles, în vârstă de 71 de ani, într-un mesaj video postat pe rețelele sociale. Prin comentariile sale, moștenitorul tronului britanic susține „Pick for Britain”, o inițiativă comună a guvernului și a sectorului agricol pentru mobilizarea unui număr mai mare de muncitori în timpul pandemiei. Studenții sunt printre cei încurajați să ajute la completarea golului rămas de muncitorii imigranți care acum nu pot intra în Marea Britanie.

Rezerve record de grâu la nivel mondial

În Moldova se așteaptă o reducere cu 50% a recoltei

Cele câteva ploi din luna mai au mai temperat puțin îngrijorarea fermierilor moldoveni, care întrezăreau un sezon agricol catastrofal după o iarnă fără zăpadă și o primăvară secetoasă. **Autoritățile spun că va fi asigurată securitatea alimentară, la nivel mondial stocurile de grâu vor ajunge la un nivel record. Până la urmă, cei mai afectați vor rămâne fermierii, care vor suporta pierderi considerabile, reducerea recoltei de grâu fiind estimată la 40-50% în acest an.**

Ion CHIȘLEA

La finele lunii aprilie, ministrul agriculturii, Ion Perju, califica situația din sectorul agricol drept una fără precedent. La unison, premierul Ion Chicu prognoza o diminuare a producției de grâu față de anul precedent cu 40-50%.

Totuși, acesta a dat asigurări că cerealele vor fi suficiente și Republica Moldova nu se va confrunta cu o criză alimentară, care să sporească situația și așa dezastuoasă în care a ajuns economia moldovenească în contextul crizei pandemice.

„Estimările ne arată că securitatea alimentară a țării, la această etapă, nu este pusă sub semn de întrebare. Vom avea cereale suficiente și pentru anul viitor, sunt rezerve, dar mai depinde de condițiile climatice”, a spus Ion Chicu în cadrul unei ședințe de Guvern unde a fost pus în discuție subiectul.

Criza alimentară mai este puțin probabilă și datorită faptului că, la nivel mondial, se înregistrează stocuri impunătoare de cereale, în primul rând de grâu.

Stocuri imense de grâu la nivel mondial

O știre a Agenției naționale române de presă Agerpres, informa cu referire la Bloomberg că în pofida cazurilor de cumpărături de panică la magazinele de alimente și a îngrijorărilor cu privire la restricțiile impuse de principalii furnizori cu privire la exporturile de grâu, la nivel global există prea mult grâu.

În condițiile în care multe țări se așteaptă la recolte mari, stocurile mondiale de grâu ar urma să ajungă la un nivel record în acest an și vor urca și mai mult în 2021.

După ce prețurile au crescut în luna martie, după ce consumatorii au făcut stocuri de produse de grâu iar țări precum Rusia, România și Kazahstan au decis să limiteze exporturile, piața a

depășit îngrijorările cu privire la problemele cu aprovizionarea. În consecință, cotațiile futures au coborât la cel mai scăzut nivel de după luna octombrie. Motivul este acela că atenția investitorilor s-a îndreptat spre marile recolte preconizate în țări precum Rusia și Canada. Datele guvernului american arată că producția mondială de grâu ar urma să crească cu 0,5% în sezonul următor astfel că stocurile mondiale se vor majora cu 5% până la 310,1

milioane de tone, echivalente cu aproximativ cinci luni de cerere globală.

Cotația grâului este influențată și de faptul că pandemia de coronavirus a dus la diminuarea consumului de cereale. Pe lângă afacerile pierdute odată cu închiderea restaurantelor, oprirea fabricilor care produc etanol a redus cererea pentru cereale din care se produc biocombustibili, iar închiderea abatoarelor înseamnă că este nevoie de mai puține nutrețuri pentru hrana animalelor. Aceasta înseamnă stocuri mai mari de porumb, ceea ce pune presiuni suplimentare asupra grâului.

Cu toate acestea, există în continuare un risc pe care guvernele nu îl pot controla: vremea. De exemplu, seceta a pus în pericol randamentele în zona Mării Negre și în Europa Occidentală, în timp ce seceta din Nordul Africii va duce la creșterea necesarului de importuri în regiune.

Chiar și așa, limitarea vânză-

rilor dintr-o regiune ar putea determina alți furnizori să intervină pentru a acoperi golul. În pofida unei recolte mai mici preconizate pentru acest an, ploile care au căzut recent în Franța, cel mai mare exportator de grâu din UE, au ajutat la îmbunătățirea situației în teren.

Fermierii, cei mai afectați

Deși situația privind securitatea alimentară a Republicii Moldova nu e atât de gravă, nu putem spune același lucru și despre agricultorii moldoveni, care au fost afectați grav de secetă.

Încă în luna aprilie, portalul de știri din agricultură Agrobiznes anunța despre faptul că mulți fermieri sunt afectați grav de secetă, iar unii din ei chiar au decis să are semănăturile cu grâu pentru a planta altceva în loc. Plantațiile cu grâu erau compromise irecuperabil.

Și în raionul Dubăsari o bună

lăsat amprenta.

„Culturile au pornit în vegetație, au început să se dezvolte, dar lipsa precipitațiilor le distruge”, spune agricultorul.

La sud situația e cea mai gravă. Fără vreo speranță că vor mai cădea ploi, la finele lunii aprilie unii fermieri au decis să are semănăturile de toamnă. Seceta a afectat mai toată Europa de Est.

În unele părți din România și Polonia aceasta este cea mai gravă secetă din ultimii 100 de ani, în Cehia este cea mai gravă din ultimii 500 de ani. Această secetă a amintit și în alte țări din regiune, care mai păstrează memoria lipsurilor alimentare din perioada socialistă, despre asigurarea securității alimentare.

Vrea să renunțe la agricultură

Situația grea din acest an l-a făcut pe Vergiliu Josan, care practică agricultura în raionul Telenești,

Acum nu ne

gândim la profit, acum ne gândim să supraviețuim. Am 40 de hectare de orz, alți agricultori au sute de hectare.

parte din culturi sunt distruse de secetă.

„Acum nu ne gândim la profit, acum ne gândim să supraviețuim. Am 40 de hectare de orz, alți agricultori din zonă au sute de hectare, situația e cam aceeași peste tot. Sunt câmpuri care pot fi irigate, dar un m3 de apă costă 6 lei, mult prea scump pentru noi”, relatează fermierul din Oxentea, Dubăsari, Andrei Godiu.

La rândul său, Maxim Vrabie, agricultor din Criuleni, susține că și pe câmpurile sale seceta și-a

să se gândească serios să renunțe la această ocupație.

„Anul trecut a fost dezastruos. Anul acesta se arată și mai rău. Ploile din mai au mai sporit optimismul, dar dacă iarna a fost fără zăpadă, mai adânc în sol apă nu-i. Mult depinde de nivelul precipitațiilor în decursul anului, dar asta rămâne încă de văzut. Recolta de grâu este în mare parte compromisă, din 60 de hectare am rămas cu 40, dar și cu acelea nu e clar ce va fi”, ne relatează agricultorul, care spune că vrea să renunțe la agricultură.

„M-am săturat de agricultură, așa că mă gândesc să-mi vând afacerea și măcar să ies cu pierderi mici”, povestește Vergiliu.

Vergiliu, intelectual din Chișinău, a început încă în 2004 să practice agricultura. Acum, după 16 ani, zice că îi este destul, nu mai are nici energia, dar nici entuziasmul pentru a continua o afacere care necesită mult efort și dedicație, însă rareori când îți asigură și un profit bun.

Interviu cu Tatiana Bujor, una din persoanele tratate de COVID-19

„Pata psihică de la istoria cu COVID-ul o să mă urmărească încă mult timp”

Tatiana Bujor, în vârstă de 32 de ani, din Chișinău, alături de ceilalți trei membri de familie, a reușit să se trateze de COVID-19. În familia Bujor s-au îmbolnăvit, pe rând, mama, în vârstă de 60 de ani, fiica, tatăl și nepotul. Toți au ajuns în diferite spitale din Chișinău și au avut câteva săptămâni extrem de dificile. Tatiana susține că a avut emoții negative și stres, deoarece mama ei era la reanimare și nu putea lua legătura cu fiica timp de 11 zile. Între timp, Tatiana deja era confirmată cu COVID-19, de asemenea și copilul ei,

și tatăl Tatiane. A trecut printr-o perioadă extrem de grea. A plâns mult, nu crede că în viața ei ar fi putut avea atâtea lacrimi.

Toți cei patru membri ai familiei au avut simptome și tratamente diferite. Situația complicată prin care a trecut a făcut-o pe Tatiana să-și schimbe percepția față de viață. De acum încolo, va prețui fiecare clipă a vieții. Prin ce experiență a trecut și cum s-a schimbat viața ei după ce s-a tratat de coronavirus ea și ceilalți trei membri ai familiei sale aflați din interviul ce urmează.

- Tatiana, ce ați făcut când ați sesizat că sunteți infectată de COVID-19?

Din cauza că am avut în familie confirmat un caz la COVID-19, n-am stat mult pe gânduri să aștept febră și tuse, pentru că anume aceste simptome au fost promovate de către medicii de familie, în presă și oriunde. Dar, cum mama mea era deja confirmată cu această infecție, nu am mai vrut să aștept. Am chemat salvarea și am insistat să-mi ia și copilul, pentru a fi testat, deoarece era riscul de a se infecta și tatăl meu, adică bunelul copilului. Tatăl meu avea simptomele pe care le provoacă acest virus, iar copilul nu le avea, dar oricum am insistat să i se facă testul și copilului. Primul test a ieșit negativ, dar, după trei zile, al doilea test a ieșit pozitiv la copil.

- Ce simptome ați avut și cum s-au manifestat?

Au apărut cam în a treia zi de când mama fusese confirmată cu COVID-19. Eu am avut simptome atipice, nu am avut tuse, doar o dată sau de două ori am avut temperatura 37,2 și atât. În schimb, aveam înădușeală mare în piept și sufocare. Mă durea foarte tare capul, vreo două zile a durat migrena aceasta incredibilă, nemiintâlnită la viața mea. Mi-au dispărut 100% mirosul și gustul, vocea era ca la o răceală, nu mai simțeam absolut nimic, iar la gust nici piperat, nici sărat nu puteam să deosebesc. A fost și lipsa poftei de mâncare.

- Ce ați simțit când ați aflat că sunteți infectată cu COVID-19?

Din cauza că mama a fost

transferată în aceeași zi la reanimare, iar eu am ajuns la spital cu copilul, și tatăl meu – în alt spital, eram pregătită să primesc deja noutatea. Moral, eram deja gata să mă împac cu ideea că aș putea fi infectată. Din cauza că mama era la reanimare, m-au copleșit grija, panica și isteria și nu mă mai interesa dacă sunt infectată sau nu, oarecum m-am conformat cu ideea că pot fi infectată. Până la urmă, a fost greu să accept că eu și copilul, și toată familia mea sunt infectați.

- V-ați tratat de coronavirus la Chișinău. Care a fost comportamentul medicilor în timpul tratamentului?

Da, m-am tratat la Spitalul Clinic Municipal de Boli Contagioase pentru Copii, acolo m-au dus din cauza că eram cu copilul. Din partea medicilor a fost un comportament pozitiv și frumos, în pofida riscului la care se supuneau când intrau la noi în salon, pentru că se puteau infecta și ei.

Medicii erau echipați ca niște „cosmonauți”, eu probabil mi-aș recunoaște doar după voce medicul care m-a tratat și după statură, pentru că toți erau îmbrăcați la fel, aveau aceeași față și același comportament.

- Cum au fost condițiile de spitalizare?

Am avut parte de niște condiții de spitalizare neașteptate de bune. Aici chiar nu pot spune nimic de rău, absolut nimic. Se făcea curățenie în fiecare zi, lenjeria ne-a fost schimbată de câteva ori. Era ca după reparație – paturi noi, apă caldă, mâncare de spital, dar acceptabilă, obiecții la acest ca-

Tatiana Bujor, în vârstă de 32 de ani, a reușit, împreună cu ceilalți membri ai familiei sale, să se trateze de COVID-19

pitol nu am.

Noi am stat trei săptămâni, iar tratamentul a fost compus din mai multe preparate: cu antibiotic, paralel mi se administrau antivirale și încă niște pastile, dar nu cunosc denumirea, și vitamine pentru imunitate.

- Ați avut clipe de groază pe parcursul tratamentului, dacă da, care au fost?

Clipe de groază evident că au fost, groază e puțin spus, agonie, cred – frica de a-mi pierde mama, care era în stare gravă. Și nu mă temeam atât în privința copilului și a mea, pentru că consultasem câțiva medici și mi-au spus să nu-mi fac deloc griji în privința copilului, pentru că ei trec ușor peste asta. Iar eu sunt sănătoasă, tânără și o să trec cu bine. Eu am avut frică pentru mama și tata, care sunt de-o vârstă înaintată și

au probleme cronice de sănătate.

- De unde bănuieți că v-ați infectat?

Infectarea mea a fost cu răspândire locală, asta ne-au confirmat medicii. De fapt, eu am căpătat virusul de la mama, iar mama – nu știu de unde. Noi avem câteva presupuneri, dar acum nu vreau să acuz pe cineva concret. Până la urmă, acest virus îl putem căpăta de oriunde, până și din transportul public.

- Cât de tare s-a schimbat viața dumneavoastră după ce v-ați tratat de COVID-19?

Pata psihică care mi-a rămas de la istoria cu COVID-ul o să mă urmărească încă mult timp și asta văd în ochii celor care știu despre problema prin care am trecut și ne evită cu desăvârșire. Chiar și afară, la terenul de joacă, de parcă și acum eu aș fi un pericol. De fapt, noi nu mai prezentăm pericol. Noi am trecut și perioada de tratament, am stat și în carantină și am respectat totul. Noi nu mai suntem un pericol pentru societate, ceilalți oameni trebuie să se teamă de cei pe care îi întâlnesc în calea lor, neștiind ce au ei sau de cei care sunt bolnavi de asta și ascund.

- Unele persoane spun că acest virus nici nu există.

Despre această categorie de oameni, din practica mea, din propria experiență, pot să afirm că ei de fapt se tem cel mai tare, anume ei. Din gura lor am auzit că nu cred în acest virus și, când m-au văzut pe scaun în fața casei,

primii au fugit, măcar bună ziua nu mi-au dat, chiar la o distanță de 5-10 metri. Aici înțelegi cât de dezinformați sunt oamenii.

- Ce sfaturi le-ați da persoanelor infectate cu acest virus? Dar celor care nu sunt infectați?

Celor care sunt în aceeași situație ca mine le doresc răbdare, în primul rând, celor care stau acasă, pentru că e o perioadă lungă de recuperare și carantina aceasta te epuizează enorm, mai ales dacă sunt copii în familie. Celor care primesc tratament în spital le-aș spune să aibă încredere în medicii, pentru că, din practica familiei mele, pot să spun că au făcut minuni. De fapt, niciodată nu am pus la îndoială profesionalismul sau aptitudinile lor, noi probabil suntem norocoși că putem apela la servicii medicale, putem fi internați și tratați.

- După părerea dumneavoastră, ce contează cel mai mult în viață?

Multe contează în viața asta, dar probabil nu este nimic mai de preț și mai scump ca sănătatea. Pentru că, atunci când n-o ai, nu poți face nimic. Nu poți face activități zilnice, nu poți face bani, nu poți călători, exact așa cum suntem noi acum, în carantină. Și suntem sufocați și indignați că nu mai putem, că vrem să ieșim. Îndemn toată lumea la rațiune și seriozitate. Să respecte măcar cele trei reguli: distanța socială, purtarea măștii și dezinfectarea mâinilor sau purtarea mănușilor.

Interviu realizat de Alexandru LEAHU, stagiar

Alte patru decese din cauza COVID-19 au fost înregistrate în R. Moldova

Alte patru decese din cauza COVID-19 au fost înregistrate în R. Moldova

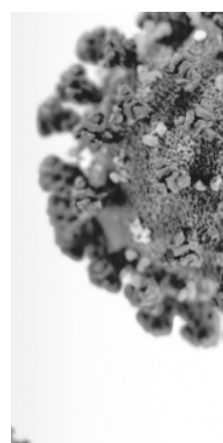
Încă patru decese provocate de coronavirus au fost anunțate ieri dimineață de Ministerul Sănătății. Astfel, numărul total de decese se ridică ieri la 232 de cazuri.

Starea a 266 de persoane infectate este gravă, 21 de pacienți fiind conectați la aparate de respirație asistată.

În Republica Moldova sunt confirmate 6 553 de cazuri de infecție cu noul Coronavirus.

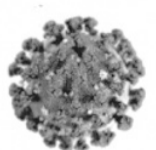
În ultimele 24 de ore, în cadrul Centrului COVID-19, au fost internați 85 de pacienți cu suspiciune de a fi infectați cu COVID-19. Alte 136 de persoane au fost externate. Bilanțul persoanelor vindecate a ajuns la 3 089.

Până în prezent, au fost confirmate 1 418 cazuri de infectare în rândul personalului din sistemul de sănătate. 13 angajați medicali au decedat.

NOUL CORONAVIRUS

COVID-19

Vlad Pohilă: „Cred în izbânda limbii române”

Plecarea subită a lui Vlad Pohilă a stârnit un val de durere pe ambele maluri ale Prutului, peste tot unde trăiesc vorbitori de română sau oameni de cultură care l-au cunoscut și prețuit. Încă nu ne vine să credem că s-a stins cel pe care ne-am obișnuit să-l vedem mereu senin, generos, luminos, ca un înger păzitor al limbii române.

O pierdere cumplită

„Pierderea lui Vlad este cumplită... Nu există nimeni care l-ar putea înlocui”, afirmă Vasile Șoimaru, cel care primul a adus vestea tristă că, pe 15 mai 2020, Vlad Pohilă fusese găsit fără suflare în garsoniera sa din sectorul Ciocana al Chișinăului.

Pe 19 mai 2020, Vlad Pohilă a fost înmormântat la Cimitirul Central de pe strada Armenească din Chișinău. Părintele Viorel Cojocaru, înainte de a arunca ultima lopată de pământ peste mormântul lui Vlad Pohilă, li s-a adresat celor adunați să-l petreacă pe ultimul drum: „Iubiți credincioși, Eroii nu mor niciodată!”.

Născut în zi de Paști, pe 6 aprilie 1953, în satul Putinești, Florești, într-o familie numeroasă, cu nouă copii (cinci surori și patru frați), Vlad Pohilă și-a consacrat viața studiului, cercetării, lecturii, ocrotirii și fortificării limbii române în spațiul pruto-nistean.

„Vlad Pohilă a fost un om al cărții, a citit foarte mult, a știut să vorbească în 12 limbi, a tradus din aceste limbi. A cunoscut în profunzime limba română și ne-a învățat și pe noi rostirea corectă românească prin emisiuni la radio. Întotdeauna mi-a părut rău că nu a fost promovată în funcții importante în statul R. Moldova, unde cei mai răi ajung, nu se știe cum, în funcții-cheie. Pe când Vlad ne-ar fi reprezentat excelent peste hotare”, subliniază istoricul Anatol Petrencu.

Luându-și rămas bun de la Vlad Pohilă, istoricul Aurelia Felea mărturisește: „L-am prețuit pentru că a fost mereu printre și împreună cu oamenii din poporul căruia i-a aparținut. Nu a cultivat relații privilegiate cu cei care dețineau puterea și banii, deși a cunoscut atâtea personalități publice din domenii diferite – literatură, filologie, jurnalism, politică, medicină. În ceea ce privește

impostura crasă, pur și simplu o neglija. Simțeam că nu avea chiar pe toată lumea intelectuală de la noi la inimă, dar nu s-a războit cu nimeni, în aparițiile sale publice fiind decent, cumpătat, urban, adică civilizat. Comunicarea cu Vlad Pohilă a întredeschis pentru mine o ușă spre o înțelegere mai profundă a societății basarabene

mai bine de 30 de ani, încă de pe când fierbea Chișinăul, fierbea toată Moldova din stânga Prutului, când lumea nu cerea pâine, cerea „Limbă! Alfabet!”. Vlad a scris mult, pe diferite teme (articole, eseuri, interviuri, proză), a scris și editat câteva cărți, dicționare, care ar face cinste oricui, a publicat masiv, a tradus multe cărți (am avut onoarea, la editură, să-i fiu redactor la cartea despre Omar Khayyam tradusă de el), a acordat interviuri, a susținut ani de zile emisiuni de cultivare a limbii la radio... Era într-adevăr un om cu o cultură vastă. Vorbea vreo 10 limbi, avea cunoștințe temeinice în literatură, istorie, artă... A muncit, probabil, până în ultima zi. Avea mereu de redactat sau de scris vreun text. Câte ori mai fi rămas nescrise... Cultura noastră a rămas mai săracă fără Vlad Pohilă!”.

Vlad Pohilă: „Nu mă mai satur de bogăția și de frumusețea limbii române”

Am avut și eu onoarea de a-l cunoaște, de a discuta cu Vlad Pohilă, voi reproduce în continuare scurte fragmente dintr-un interviu pe care mi l-a acordat în 2011, pentru Jurnal de Chișinău, cu ocazia apariției cărții sale „Și totuși, limba română!...” (500 pagini, Editura Prometheus). L-am întrebat: „Cum trebuie să scrie astăzi un autor, ca să nu banalizeze „tema limbii”?” Iată răspunsul: „Tema limbii” nu poate fi banalizată, bagatelizată nicăcând, nicăieri, cu atât mai puțin acum, la noi, unde româna se află în niște condiții specifice, cu precădere nefaste. Cine se apucă să scrie despre limbă română – că o elogiază, că o apără de prigoană, că încearcă să o cultive – ar face bine să abordeze fațete de maximă sensibilitate, aspecte ce ar viza pe vorbitorii ei autentici, nu pe cei „de serviciu” sau rătăciți. Și, esențial – despre limbă e necesar să se scrie corect. (...)

Nu mă mai satur de bogăția și de frumusețea limbii române; sunt desperat că acest miracol este tratat de mulți conaționali cu nemeritată neglijență, indiferență; cred în izbânda limbii noastre, aici, unde a cunoscut vremuri și mai grele. Mutilări ale românei și abuz de rusisme se comit la

noi peste tot... Dar avem destule mijloace de a înfrunta agresiunea limbii ruse, suficient să dorim, dar să și perseverăm, să fim mai demni și la acest capitol”.

L-am mai întrebat ce crede despre faptul că unii intelectuali vorbitori de rusă afirmă că limba imperială ar putea exista în armonie cu limba națională în Basarabia. „Nu poate exista armonie între cântecul unei mierle și scrâșnetul șenilelor de tanc blindat... – cam acesta e raportul, la noi, între „limba de stat” și limba rusă.

„Bilingvismul armonios” este cea mai stupidă invenție a birocrăției și pseudointelectualității șovine din Rusia, care s-a transformat în politică de stat, apoi într-o obsesie imperialistă: de a deznaționaliza popoarele „mai mici”, de a rusifica limbile „mai slabe” din URSS, acum din CSI. Națiunile care au scuturat jugul colonial – finlandezii, la începutul sec. XX; egiptenii sau algerienii, la mijlocul aceluiași veac; balticii, la finele lui – și-au reorientat politica, și-au redresat economia, dar au stăruit, nu mai puțin, să-și ferească la maximum limba, cultura națională de presiunea ce venea din metropole. La noi se cochetează mereu, pe toată linia, cu metropola, încât ideea unei distanțări necesare, pe o anumită perioadă, de centrul imperial, este tratată, de către actualii guvernanți, cu suspiciune, ba chiar cu dușmănie”, îmi răspunse atunci Vlad Pohilă.

Nu-l vom mai putea întreba direct pe Vlad Pohilă despre diverse probleme lingvistice, literare, identitare, morale, însă, citindu-i textele, cărțile, vom mai putea învăța multe de la el, recunoscându-i rolul de îndrumător.

Un artizan al limbii române

Vă reamintim câteva repere biografice ale lui Vlad. Și-a făcut studiile la Facultatea de Ziaristică a Universității de Stat din Chișinău, apoi a urmat cursurile de muzeistică și studiu al artelor la Moscova și și-a făcut doctoranța la Institutul de Filologie al Academiei de Științe a Moldovei. A colaborat cu numeroase publicații în calitate de ziarist, a tradus peste 20 de cărți, este coautor a mai multor dicționare și enciclopedii.

În 1989, a ținut cursuri de ortografie a limbii române pentru profesorii din diferite sate și orașe ale Republicii Moldova, precum și din nordul Bucovinei (reg. Cernăuți). A predat cursuri de limba română la Universitatea de Stat „Ion Creangă” (1995-1997), de stilistică și cultivare a limbii la Universitatea Liberă Internațională din Moldova (2004-2005).

A participat, în 1989, la tipărirea primelor numere ale revistei în grafie latină „Glasul”, în condiții de clandestinitate, la Riga și la Vilnius. A fost redactor-șef (1998-2001) al săptămânalului „Mesagerul”; redactor la revista „Viața Basarabiei” (2001-2002) și redactor-șef adjunct la revista „Limba Română” (2002-2003). Din 2003 a fost redactor-șef al revistei de biblioteconomie și științe ale comunicării „BiblioPolis”, editată de Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu”.

În ultima perioadă a vieții sale, a fost autor al rubricii „Să vorbim corect, să vorbim românește” de la Radio România Chișinău.

Dumnezeu să-l odihnească în eternă lumină.

Fără piețe agricole, dar cu vânzări online

Cum se descurcă producătorii locali pe timp de pandemie

De aproape două luni, toate piețele agricole au fost închise din cauza pandemiei COVID-19. Micii producători au fost nevoiți să se reinventeze. Mulți dintre ei au început să vândă pe rețelele sociale, unde au fost create grupuri speciale de susținere a producătorilor locali. Unii reușesc să-și acopere cheltuielile, pe când alții rămân cu datoriile.

Ana SÂRBU

Familia Puiu din satul Răculești, raionul Criuleni, cultivă legume de 15 ani. Pe cele aproape 5 hectare pe care le dețin, Nicolae și Maria Puiu irigă cartofi, morcov și sfeclă roșie. Potrivit familiei din Răculești, datorită irigației, legumele pe care le cultivă sunt de calitate înaltă.

„Nu avem susținere din partea statului pentru a supraviețui”

Cuplul din Răculești este ajutat de cei doi feciori, plecați la muncă peste hotare. De vânzările online se ocupă fiul Eduard, care ne-a povestit despre mica afacere a familiei sale. „Locuind în sat, nu prea sunt oportunități de a dezvolta un alt tip de afacere și chiar dacă există, investițiile sunt mult mai mari. Pe parcursul anilor, afacerea s-a dezvoltat. Desigur, am muncit și investit mult. În unii ani, am înregistrat și pierderi mari”, a precizat Eduard Puiu.

Potrivit familiei Puiu, în anii cu pierderi financiare ar avea nevoie de ajutorul statului. „Din păcate, nu avem susținere din partea statului pentru a supraviețui. De exemplu, anual, se majorează prețul apei pe care o utilizăm la irigare. Investim zeci de mii de lei doar pentru irigarea plantelor, ceea ce este foarte greu. Avem datorii încă de anul trecut. Dacă nu le achităm, nu o să mai putem iriga plantele. Persoanele de la guvernare promovează importul de legume, iar acest lucru ne afectează negativ. Mai ales pe oamenii din sate”, spune fiul.

Din cauza pandemiei, familia Puiu din Răculești înregistrează pierderi foarte mari. „În acest an, din cauza virusului, nu avem oportunitatea de a ne vinde produsele ca de obicei. Piețele agricole sunt închise. Produsele deja își pierd din calitate, deoarece nu avem unde să le vindem. Pierderile estimate ajung la 50-60 mii lei, ceea

ce este mult pentru noi. Probabil, suma va fi mult mai mare, pentru că avem multe produse și nu avem cum să le vindem pe toate”, a adăugat Eduard.

„Oamenilor le plac produsele și mai comandă”

Cei doi fii încearcă să promoveze intens legumele pe rețelele sociale. „Până acum am încercat să vindem online, ceea ce este mai bine decât deloc. Este mai costisitor, din cauza livrărilor, dar în schimb ne facem mai mulți clienți. Oamenilor le plac produsele și mai comandă”, a conchis Eduard Puiu.

Familia Lefter din localitatea Sărata Nouă, raionul Leova, deține o seră cu o suprafață de 2000 m2. Galina și Costel Lefter fac de 20 de ani agricultură. „Soțul se ocupă de agricultură din copilărie, încă bunicii lui cultivau legume. Până acum cinci ani, noi am locuit în comuna Matca din județul Galați, unde se află cel mai mare

Produsele familiei Puiu din satul Răculești

Am început

să livrăm la casele oamenilor purtând mască și mănuși. A fost cea mai grea perioadă din viața mea.

comenzi și livrăm la domiciliu”, a adăugat femeia.

Vânzările online, adevărat colac de salvare

Potrivit familiei din Sărata Nouă, vânzările online au devenit un adevărat colac de salvare pe timp de pandemie. „Online-ul este o mână cerească pentru noi. Când crești ceva bun și vinzi re-

sunt cei mai gustoși. Sunt greu de crescut, dar am învățat toate secretele acestei culturi experimentând zeci de ani. Mai creștem roșii, ardei, dovlecei, dar în cantități mai mici. Serele sunt moderne. Ne permit să creștem aceste culturi fără încălzire și cheltuieli suplimentare”, a precizat Pavel Terentiev.

„Am investit mii de euro în construcția serelor metalice”

Pavel Terentiev are două sere mari, iar părinții săi – trei mai mici. „Mama cu tata lucrează serele lor, soția și cu mine – serele noastre. Cam greu, dar ne descurcăm. În prima zi când am început să strângem cultura de ridiche a fost anunțată Starea de urgență. Am început să livrăm la casele oamenilor purtând mască și mănuși. A fost cea mai grea perioadă din toată viața mea, de când sunt în agricultură. Strângem roada și, totodată, trebuia să o și livrăm. Avem pagină de Facebook, unde ne promovăm produsele. Ne-a fost de mare folos pe timp de pandemie și nu doar”, a spus Pavel.

Pentru a nu înregistra pierderi, familia din raionul Dubăsari a investit în sere. „Mă bazez pe semințele de calitate superioară și produsele noastre bio. Ca să nu am pierderi, mă străduiesc să fiu primul pe piață cu culturile. Să nu ajungem să muncim degeaba. Totodată, ca să obținem aceste rezultate, am investit mii de euro în construcția serelor metalice. Le-am construit chiar noi, eu și tatăl meu, cot la cot. Încă nu ne-a afectat închiderea piețelor, căci nu am marfă multă, dar iată peste două săptămâni cred că va fi cam greu”, a recunoscut bărbatul.

Produsele familiei Lefter din satul Sărata Nouă

bazin legumicol din România. Activitatea noastră de bază a rămas și în Moldova legumicultura extratimpurie în sere. Cultivăm castraveți, roșii, ardei gras și iute, conopidă, varză, salată și verdețuri”, a spus Galina Lefter.

„Sunt voci care nu au încredere în produse moldovenești. Legumele autohtone extratimpurii sunt mai scumpe, dar totul se explică prin investiția enormă – începând

din decembrie până în aprilie noi încălzim serele”, a precizat femeia.

Femeia spune că pe timp de pandemie au mai putut vinde la piața din Leova, așa cum o făceau până acum. „La începutul pandemiei ne panicasem, nu știam ce vom face cu legumele, mai ales castraveții. Am decis să distribuim anunțuri pe rețele de socializare cu produsele noastre. Acum, vindem online toată marfa. Primim

pede, simți că ești apreciat și ai o satisfacție deosebită. Sunt foarte mulțumită cu vânzările online, nu mai este nevoie să stau în piață zilnic”, a conchis Galina Lefter.

Și la Coșnița, raionul Dubăsari, tradiția de cultivare a legumelor se transmite din generație în generație. Familia Terentiev se ocupă de ani buni de creșterea legumelor. „Noi creștem de când mă țin minte doar castraveți Rodnicioc, fiindcă

Interviu cu Tatiana Băcescu, actriță, profesor de artă teatrală

„Cultura nu este doar un hobby pentru protipendadă”

Într-o zi de mai a anului 1947, la Chișinău, s-a născut Tatiana Băcescu, cea care, printr-o întâmplare, a ajuns la un casting de teatru, moment ce a dat vieții sale un alt curs. A absolvit Școala Superioară de Teatru „Boris Șciukin”, după care a pășit pragul Teatrului Republican „Luceafărul”, căruia i-a consacrat peste patru decenii. Cu îndârjire a mers și pe tărâmul pedagogiei pentru a împărtăși din experiența actricească tinerei generații, misiune pe care o îndeplinește și astăzi. GAZETA de Chișinău vă propune să o cunoașteți pe actrița Tatiana Băcescu, pedagog, Maestru în Artă.

- De la înălțimea anilor de acum, cum v-ați caracteriza destinul?

Destinul său un Om și-l face cum îi place: rodește ca un pom ori stă în carapace. Întotdeauna am fost conștientă că omul își creează destinul, de aceea, niciodată nu am disperat. Dar este o serie de factori care nu pot fi neglijați. Aceștia nu că influențează soarta omului, în unele cazuri chiar o determină fără să-l întrebe pe om dacă îi convine sau nu acest lucru. Având în vedere că m-am născut, am crescut, și am activat în regimul sovietic, trebuie să recunosc că am reușit totuși să îmbrățișez o profesie, să am familie, copii. Cu cât efort și sacrificii am obținut aceste lucruri nici nu vreau să-mi amintesc. Uneori mă gândesc cine e de vină că copiii mei s-au stabilit în afara granițelor Republicii Moldova? Cine e de vină că acum, din cauza pandemiei, nu putem să ne vedem? Să zic că destinul e de vină? Se vede că destinul e la mijloc, și nu doar al meu personal, ci al tuturor concetățenilor noștri. În acest sens, și destinul meu rămâne și-n continuare să fie modelat de toți plahotniucii care se perindă la guvernare și de gloata care-i ajută să ajungă la putere.

- Se spune că, dacă vrei să descoperi un om, cunoaște-i copilăria. Cum a fost copilăria Dvs. în satul Buciumeni?

Cu toate că nu era specialist în gospodăria satească, puterea sovietică l-a pus pe tatăl meu președinte de colhoz în unul din satele raionului Ungheni. O întâmplare nefastă a făcut ca majoritatea vacilor din cireada colhozului să piară. Pentru aceasta tata urma să fie împușcat. Cred că doar Dumnezeu l-a ferit și ne-a ferit de acest lucru. În schimb, aproape toată viața își depunea modestul său salariu de învățător, dar și jumătate din salariul mamei, drept despăgubire. În copilărie: muncă, foame, frig,

chin. Cred că am făcut puțină lumină și în privința copilăriei mele.

- Cum ați ajuns să absolviți Școala Superioară de Teatru „Boris Șciukin”?

Curiozitatea m-a adus la Teatrul „Luceafărul”, unde regizorul-șef al teatrului, Ion Ungureanu, împreună cu secretarul literar Pavel Sabin selectau candidați pentru școala moscovită despre care ați pomenit. Atât cei doi diriguitori ai teatrului, cât și ulterior profesorii de la „Șciukin”, au văzut în mine aptitudini teatrale și m-au acceptat la învățătură. Astfel mi-am redirecționat calea în viață.

- Care este importanța artei?

Arta, în linii mari, cultura nu este doar hobby-ul protipendadei. Arta, cultura trebuie să pătrundă în întreaga societate, fiecare membru al societății trebuie să aibă acces la ea. Arta și cultura sunt factorii decisivi în definirea identității unui popor.

- În 1966, debutați pe scena Teatrului Republican „Luceafărul”. Cum ați simțit publicul fiind pentru prima oară pe o scenă de teatru profesionistă?

Multă lume își dorește ca teatrul să-l distreze, să-l facă să râdă și doar un cerc destul de restrâns vine la teatru pentru a savura plăcerea de a lua cunoștință cu o nouă viziune asupra unui material dramaturgic, asupra unei filosofii întruchipate în opera artistică. Atât unii, cât și ceilalți (publicul) trebuie tratați cu respect. Ori de câte ori am evoluat în scenă, indiferent de public, am avut emoții la cele mai înalte cote. Și cred că acesta este un lucru firesc pentru profesia de actor. Convingerea mea este că dacă nu ai emoții, nu trebuie să ieși în scenă.

- Pe lângă renumitul regi-

zor Ion Ungureanu, cine v-a ajutat în atingerea măiestriei actricești?

La maestrul Ungureanu am relevat aspectul motivațional al acțiunii scenice. Sandri Ion Șcurea în calitatea sa de regizor și actor m-a ajutat să descopăr multe secrete ale creativității în profesia actricească. De fapt, am avut de învățat de la toți actorii din prima cohortă, precum și de la regizorii invitați de la Moscova, din România, Belarus, Georgia, precum și din alte teatre din Chișinău.

- Cum arată teatrul din prezent față de cel căruia i-ați dedicat peste patruzeci de ani?

Conform deprinderii formate de ani de zile, m-am străduit să întruchipez aspecte specifice ale diferitor personalități din domeniu prin prisma teoriilor lansate de reprezentanții relevanți ai școlii teatrale ruse. Acest lucru mi-a făcut un serviciu nespus de prețios în activitatea mea didactică pe care o exercit în prezent.

- Într-un articol spuneți

că profesor este orice om de la care poți învăța ceva. Din 1999, sunteți profesor de Artă teatrală. Cum și cu ce a venit statutul de cadru didactic?

În lupta de a supraviețui mai mulți actori activau și în școlile care aveau profil teatral. Nevoia m-a făcut să pășesc și eu pe această cale. Cu timpul am îmbrățișat această profesie amintindu-mi de munca părinților mei în școală. Am trecut mai multe stagii formative, am acumulat cunoștințe și experiență, drept rezultat fiindu-mi acordat gradul didactic unu. Îmi plac copiii și lucrez cu plăcere cu ei.

- Insuflați dragoste de artă multor elevi, unii din ei devenind actori. Cum îi motivați să iasă în scenă?

Sunt convinsă că dacă se reușește să se găsească rolul, poezia, fabula sau fragmentul de proză potrivit într-un program artistic/spectacol, copilul se îndrăgostește de acest gen de artă pentru toată viața. El caută cu prima ocazie să se producă în scenă. Ceea ce nu

înseamnă deloc că el își dorește neapărat să devină actor.

- Dincolo de statutul de profesor, actor, maestru în artă, sunteți mamă și bunică. Dedicția cu care ați muncit și munciți nu au pus familia pe planul doi?

Orice profesie presupune și anumite sacrificii. Or profesia de actor de teatru impune jertfirea sistematică a timpului care, de regulă, în majoritatea familiilor este destinat ocupațiilor cu copiii, cu treburile casnice. În acest sens și copiii mei, și soțul au fost privați de multe lucruri firești.

- Cum este un om al scenei în viața cotidiană?

Mult timp se considera că, pentru a face o operă de artă, creatorul trebuie să aibă stranietăți în comportamentul și gândirea sa, ceea ce s-a dovedit a fi un fals. Oamenii de artă, inclusiv actorii, trebuie să fie oameni absolut normali. Or aparențele, înfămurarea, îngâmfarea, manierismul, întotdeauna sunt observate și taxate. Mai mult ca atât, un astfel de comportament este absolut contraproductiv și dezastruos atât în procesul de creație, cât și în viața cotidiană.

- Doamnă Băcescu, viața e un teatru?

Pentru unii, da.

- În 2013, a văzut lumina tiparului placheta Dvs. de versuri „Discernământ”. Putem spune ca poeziile sunt părți ale sufletului unui artist?

Cu siguranță. „Actorul moare azi și moare mâine,/ și cât va trebui tot va muri./ Dar astfel cine-n viață mai rămâne/ și cine veac de veac va dăinui?”, mă întreb.

- Totuși cine va dăinui: personajul sau actorul din spatele acestuia?

Multe personaje dăinuie peste veacuri. Dar se întâmplă ca și actorii care le-au creat să dăinuie. Cred că acest lucru și-l dorește fiecare autor.

- Care este profesiunea de credință a unui Artist cu 73 de primăveri în suflet?

Nu demult, soțul mi-a povestit despre un profesor dintr-o țară care, la vârsta lui de 92 de ani, este încadrat în câmpul muncii, ține prelegeri.

Interviu realizat de Octavian Graur, stagiatar

Risc sporit de transformare a penitenciarelor în focare de COVID-19

Deși perioada stării de urgență s-a încheiat și a trecut într-o altă formulă, pentru majoritatea instituțiilor nu există încă motiv de relaxare. De la 18 mai, instanțele de judecată au reluat o parte din practicile de până la carantină, iar din motiv că nu toate judecătorii sunt dotate cu echipamente ce asigură desfășurarea ședințelor de judecată la distanță, cresc riscurile de transformare a penitenciarelor în focare de virusul COVID-19 în rândul deținuților, dar și al angajaților din sistem.

Sergiu BEJENARI

Pentru a afla mai multe detalii despre această situație, GAZETA de Chișinău a discutat cu vicepreședintele Judecătorei Chișinău, responsabil pentru sediul Ciocana, Ghenadie Pavliuc, cu șeful serviciului de presă al Administrației Naționale a Penitenciarelor, Oleg Pantea, și cu avocatul Vadim Vieru din cadrul Asociației Promo-LEX.

Societatea civilă trage alarma

La data de 15 mai, Promo-LEX, împreună cu mai multe organizații ale societății civile a lansat un apel către autoritățile publice centrale, care conținea un set de recomandări pentru prevenirea răspândirii COVID-19 în penitenciare. Una din recomandările principale fiind organizarea ședințelor de judecată prin intermediul sistemului de teleconferință sau ca judecătorii să se deplaseze la sediile penitenciarelor. O măsură importantă în prevenirea răspândirii virusului în instituțiile penitenciare din țară.

„Acest lucru poate fi făcut pentru evitarea escortării, un proces care presupune interacțiune cu foarte multe persoane, ceea ce crește substanțial riscul ca virusul să ajungă în penitenciare. Deținuții sunt transportați împreună cu mai multe persoane, inclusiv cu polițiștii care intră în contact cu persoanele reținute, iar printre angajații poliției sunt destul de multe cazuri de persoane infectate. Începând cu 18 mai, instanțele au solicitat penitenciarelor să escorteze deținuții la ședințele de judecată în care sunt vizați. De luni au început să crească substanțial riscurile”, explică Vadim Vieru, avocat Promo-LEX.

În perioada obișnuită de până la declararea stării de urgență, doar la Penitenciarul nr. 13 din capitală erau escortate zilnic circa 140 de persoane. Reluarea acestor practici sporește riscul de a transforma penitenciarele

din republică în focare de infecție cu COVID-19, care ar răspândi virusul atât printre angajații sistemului penitenciar, printre colaboratorii poliției, cât și printre deținuți.

„Dacă virusul ajunge în penitenciare, acesta poate foarte ușor să se răspândească, pentru că este un mediu închis, oamenii stau în condiții supraaglomerate, ei au o anumită comunicare informală inclusiv transmiterea unor scrisoarele din celulă în celulă, respec-

FORO SIMBOL. Sursa: middleeastmonitor.com

tiv acestea reprezintă suprafețe pe care virusul poate să se păstreze. Condițiile de igienă sunt proaste în penitenciare, nu sunt suficiente măsuri de protecție. Astfel, într-un timp foarte scurt un penitenciar întreg, cum ar fi nr. 13 în care stau închiși circa 1000 de oameni, ar putea să se infecteze. Chiar dacă ei stau în celule separate.

Circa 50% din toți deținuții care sunt în prezent în penitenciare (peste 6000 de oameni sunt în total în penitenciare) au diferite boli cronice și comorbidități care, dacă sunt combinate cu COVID-19, ar putea să ducă la agravarea stării de sănătate, inclusiv la cazuri de deces. Sunt peste 120 de persoane care au vârsta peste 63

de ani și sunt în categoria de risc”, a comentat Vadim Vieru, avocat Promo-LEX, pentru GAZETA de Chișinău.

Penitenciarele sunt pregătite, judecătorii – ba

Șeful serviciului de presă al ANP, Oleg Pantea, ne informează că numărul de deținuți care sunt escortați în judecată după ce s-a încheiat starea de urgență nu s-a schimbat și este practic același care era în perioada stării de urgență. „Dacă în perioada de până la pandemie erau escortați circa 100 de deținuți pe zi, doar din Penitenciarul nr. 13, acum sunt escortați circa 30 de deținuți în toată țara. Sunt cazurile urgente când deținuții sunt escortați în instanțele de judecată, cu respectarea unor condiții cum ar fi utilizarea vizierelor, mănușilor și măștilor de protecție, păstrarea distanței sociale dintre personal și deținuți. În mare parte ședințele

re sunt dotate cu acest sistem de organizare a ședințelor de la distanță, nu toate judecătorii din țară dispun de așa tip de echipament. De exemplu, la sediul Judecătorei Ciocana din municipiul Chișinău, care are șase penitenciare în raza de activitate, încă nu este instalat echipament pentru asigurarea teleconferințelor. „Propunerea ANP este foarte bună, legea permite, dar noi cu părere de rău nu avem aparatul necesar”, a comunicat vicepreședintele Judecătorei Chișinău, responsabil pentru sediul Ciocana, Ghenadie Pavliuc.

În această perioadă se pune accent doar pe ședințele de urgență. Procurorii depun mai puține demersuri și se axează pe chestiunile care nu suferă amânare. Acest lucru scapă judecătorii de aglomerație.

„Cât privește deplasarea judecătorilor, legea prevede, dar legiuitorul nu a prevăzut că sediul Ciocana are și cauze contravenționale, la care vin părțile și este un

În perioada

obișnuită de până la declararea stării de urgență, doar la Penitenciarul nr. 13 din capitală erau escortate zilnic circa 140 de persoane.

se desfășoară prin intermediul sistemului de teleconferință.”

Deși instituțiile penitencia-

volum enorm de lucru. Totodată există și materiale de urgență, care se examinează timp de ore și zile, iar dacă ne vom deplasa la penitenciare, evident că vom acorda cam jumătate de zi doar pentru o deplasare.

Noi am propus să examinăm cazurile la fel cum a fost și până la pandemie, doar că va trebui prezentată cererea persoanei care dorește să fie examinat cazul în absența acesteia”, a adăugat Ghenadie Pavliuc pentru GAZETA de Chișinău.

Conform informațiilor de la ANP, în prezent, nu există nici un caz de infecție cu virusului de tip nou COVID-19 printre deținuții din penitenciarele din Republica Moldova.

Saltim-banc

Gheorghe BĂLICI

Întrebarea întrebărilor

Din discuțiile cu omul simplu de la țară poți afla că acesta și-a cam pierdut încrederea în politicienii noștri și așteaptă să vină o schimbare, dar cine și când o va face nu prea știe, pentru că este dezinformată, manipulat și amăgit în continuare, mai ales în timpul campaniilor electorale. Cei care la început i se păreau cu bun-simț, cu obraz, omenie și răspundere pentru cuvântul dat au devenit cu timpul, după părerea lui, niște profitori fălcoși ce au știut să-și tragă averi și conturi și să-l aducă la sapă de lemn.

Dacă îi spui

că ești de la un ziar independent, nu te prea crede.

Cu oricine ai discuta, are pe cineva plecat peste hotare. Necăjit, omul cu grijile pământului, de diferite vârste, începe să-ți vorbească despre satul pustiit, despre salariul pe care nu-l primește la timp sau despre pensia foarte mică, după ce a lucrat o viață. Îți spune să scrii despre toate acestea, nici nu știi, poate citesc și cei de sus și li se face rușine sau măcar milă de toți năpăstuiții satelor.

Cu ultimii bani, își bate capul cum să-și facă rezervă de lemne „pentru la iarnă”, să-și procure o hăinuță lui și copiilor și, dacă e bunel sau bunică, să cumpere niște bomboane nepoților.

Oricât de greu i-ar fi, are totuși demnitatea de a face față greutăților și a se descurca în situația de criză și pandemie. Nu uită să te întrebe cu ce partid ești, bănuind că ai și tu un interes, că nu degeaba ai bătut drumul până la el. Dacă îi spui că ești de la un ziar independent, nu te prea crede, că s-a fript de fiecare dată cu cei care vin să-i facă agitație.

Nu prea știi ce să-i mai spui, dar încerci totuși să-l convingi să nu dea iar greș la alegeri și să voteze pentru cel (cei) care vrea (vor) să ne ducă în Uniunea Europeană, să ajungem o Țară, cum am fost înainte. Vezi, îți răspunde el, dar ziceai că nu ești cu nici un partid și că nu faci nici un fel de „propagandă”. Nu fac, îi răspund, nu sunt de la niciun partid, dar altă ieșire din situație nu avem.

Și dacă altă ieșire nu există, te întreabă omul, de ce n-ai făcut asta până acum? De ce?...

Spitalele republicane se confruntă cu un deficit de anesteziologi în secțiile de terapie intensivă

Cei mai mulți pacienți în stare gravă, care ajung în secțiile de terapie intensivă, sunt la Chișinău. În Clinica ATI de la Spitalul Clinic Republican (SCR) „Timofei Moșneaga” acum se află 45 de pacienți. Dintre aceștia, șapte sunt conectați la aparate de respirație artificială, 12 sunt dependenți de masca CPAP, conectată și ea la o sursă de oxigen. În total, clinica are cinci secții ATI, iar în fiecare tură lucrează câte doi anesteziști.

Ca să explice complexitatea cazurilor de COVID-19 ajunse la terapie intensivă, Victor Cojocari, directorul Clinicii ATI de la SCR, a enumerat mai întâi complicațiile pe care le prezintă pacienții afectați de COVID-19.

Cei mai mulți pacienți în stare gravă sunt la Chișinău

„Pacientul critic, aflat în terapie intensivă, infectat cu Covid-19, prezintă multiple patologii, în afară de plămânul afectat. Adi-

că, hipoxia provocată de forma gravă a Covid-ului și detresa respiratorie induc schimbări în toate structurile și organele. Apar dereglări ale activității creierului până la comă. Dereglări ușoare de comportament, amnezii și cefalee foarte frecvente. Apar probleme legate de sistemul de coagulare. La majoritatea pacienților din terapie intensivă sunt dereglări de coagulare intravasculare, așa-zisul sindrom lichid cu consecințele lui. Apare patologia pulmonară gravă, secundară, precum pleurezia, debut de fibrozare pulmonară precoce, insuficiență respiratorie”, a explicat Victor Cojocari.

Astfel, mulți dintre acești pacienți au nevoie de terapie respiratorie prin ventilație artificială, prin intubare sau prin utilizarea măștilor CPAP.

„Apar multe complicații legate de terapia cu antibiotice – ce include mai multe preparate antivirale, dar și antimicotice și antibiotice. Toate pot provoca colite, probleme legate de afecțiuni ale ficatului. Când ne confruntăm cu febra înaltă, se utilizează paracetamol, care are o acțiune deseori toxică asupra ficatului”, a adăugat Cojocari.

Pe fundalul unor patologii cronice, COVID-ul are o evoluție mult mai severă

De parcă nu ar fi suficient, bolnavii infectați cu COVID-19, ajunși în terapie intensivă au și alte maladii asociate, dar mai ales maladii cronice.

„Ei prezintă și o multitudine de maladii concomitente, precum: diabet zaharat, boală oncologică, insuficiență renală cronică, hepatite, chiar și insuficiență hepatică. Pe fundalul acestor patologii grave, COVID-ul are o altă evoluție, mult mai severă. Astfel, evoluția procesului patologic la pacienții cu Covid-19, pe fundalul altor boli patologice deseori este plină de surprize, mai ales pacienții cu patologie cardiacă gravă, cu obezitate, diabet zaharat, pe care îi putem pierde în orice moment”, ne-a explicat Victor Cojocari.

Întrebat de câți medici anesteziologi ar fi nevoie pentru îngrijirea acestor pacienți, Victor Cojocari a avut un răspuns general: „de mulți”.

De la începutul pandemiei, la Spitalul Clinic Republican s-a infectat un singur medic anestezi-

olog din secția ATI, a menționat Cojocari.

Alți 42 de pacienți, dintre care 14 conectați la respirație artificială, sunt la Institutul de Medicină Urgentă (IMU). De ei au grijă în jur de 20 de anesteziologi. Potrivit vicedirectorului IMU, Igor Curov, unui medic din secția ATI îi revin 3-4 pacienți. Un singur anesteziolog din această instituție s-a infectat cu COVID-19, dar nu este din secția ATI, a precizat Curov.

La Spitalul Republican Bălți sunt 107 pacienți confirmați cu Covid-19

La Spitalul Republican Bălți sunt 107 pacienți confirmați cu Covid-19, iar cinci dintre ei sunt în secția ATI, doi – în stare gravă. De acești pacienți au grijă 11 doctori anesteziologi, care lucrează câte trei în tură, ne spune directorul instituției Serghei Rotari.

În total, la Spitalul din Bălți sunt 16 anesteziologi, deși instituția are 19 funcții. De la începutul pandemiei aici s-au infectat trei anesteziologi, a precizat directorul.

Măștile de protecție individuală: din ce stofă să le coasem pentru a fi protejați

Deși măsurile anti-epidemice se relaxează, restricțiile nu vor dispărea. Dimpotrivă, e nevoie să purtăm obligatoriu măști de protecție individuală, în special în locurile publice închise și cele aglomerate. Pentru că măștile chirurgicale pot fi găsite cu greu în farmacii, putem să le confecționăm în condiții casnice. Un grup de cercetători americani a venit cu recomandări de stoffe ce pot fi utilizate pentru confecționarea acestora și care ar putea să te protejeze mai bine de infecție.

Un șir de studii recente au sugerat că utilizarea bumbacului pentru confecționarea măștilor reutilizabile nu este cea mai bună idee, întrucât acest material este inefficient în filtrarea picăturilor ce conțin noul virus SARS-CoV-2.

Pot fi alte tipuri de stoffe mai eficiente? Răspunsul la această întrebare a fost căutat de cercetătorii din cadrul Universității din Chicago și a Laboratorului Național Argonne, din Illinois, SUA. Rezultatele au arătat că un șir de stoffe pot opri eficient răspândirea noului coronavirus.

Este foarte important cât de bine se potrivește masca pe față

În cadrul cercetării, savanții au experimentat cu mai multe tipuri de bumbac, șifon, flanelă, mătase, spandex, satin și poliester – atât separat, cât și în diverse combinații. Aceștia au testat țesăturile pentru a verifica dacă ele pot filtra particule mai fine, deoarece savanții sunt siguri că noul coronavirus poate fi diseminat nu doar prin picăturile eliminate în timpul tusei sau a strănutului, dar și prin aerosoli în urma respirației, care sunt cu mult mai dificil de controlat.

Echipa de cercetători a răspândit particulele, cu diametrul cuprins între 10 nanometri și 6 micrometri, peste diferite tipuri de țesături, la o rată asemănătoare cu cea din timpul respirației unei persoane, atunci când se află în repaus.

În urma experimentului s-a dovedit că o porțiune de bumbac de țesătură densă, cu 30 de fire per centimetru, plus două straturi de șifon, alcătuit din poliester și spandex, sunt cea mai bună combinație pentru confecționarea unei măști, filtrând aproximativ 80%-99% din particule, în funcție de dimensiunile acestora.

Echipa sugerează, de asemenea, că o

astfel de combinație este comparabilă cu capacitatea unei măști N95, care este utilizată de lucrătorii medicali din linia 1 de luptă cu noul coronavirus.

Alte combinații eficiente de țesături, potrivit cercetătorilor, sunt bumbacul țesut strâns, alături de mătasea naturală sau flanela și bumbacul combinat cu poliesterul.

Cercetătorii menționează că în cazul combinării unei stoffe cu o țesătură strânsă, precum bumbacul și a uneia ce poate păstra o sarcină statică, cum ar fi mătasea, este asigurată o barieră dublă: cea mecanică și electrostatică.

Totuși, aceștia subliniază că pentru o eficiență maximă, măștile confecționate trebuie să se potrivească perfect pe fața persoanei care le poartă.

„Nepotrivirea măștii cu conturul feței și prezența spațiului liber, neprotejat, cauzat de purtarea necorespunzătoare a măștii, va afecta eficiența oricărei măști purtate”, au subliniat cercetătorii.

„Rezultatele noastre indică la o diminuare cu 50% a eficacității măștii de protecție individuală dacă există spații libere dintre față și mască, iată de ce accentuăm cât de

important este ca aceasta să se potrivească”, a adăugat Abhiteja Konda, membră a echipei de cercetare.

În studiile următoare cercetătorii își propun să studieze și alți factori relevanți, precum afectarea siguranței măștii de către umiditatea mediului ambiant sau dacă reutilizarea și spălarea măștilor confecționate în condiții casnice poate reduce din eficacitatea acestora.

sanoteca.md

Fotbalul basarabean în perioada interbelică – parte organică a României Mari (II)

Campionatul României, începând cu stagiunea 1930-1931, a suferit schimbări importante în plan structural. Cele 10 competiții districtuale au fost înlocuite cu 5 Ligi regionale: Nord (cu centre la Cluj și Oradea), Sud (București, Ploiești), Vest (Timișoara, Arad), Centru (Brașov, Sibiu) și Est (Cernăuți, Chișinău), aceasta din urmă fiind divizată în trei districte: Bucovina, Moldova și Basarabia, campioanele cărora își disputau întâietatea, în vederea accederii în faza finală.

Iulian BOGATU

În cadrul acestei ediții inaugurale, formația Mihai Viteazul Chișinău, fără frații Vâlcov în componență (care peste un an vor deveni campioni naționali cu Venus București), a căzut pradă ușoară în semifinalele Ligii de Est, în fața celor de la Concordia Iași, scor 3-1.

Campionat divizionar

Ediția 1932-1933 a Campionatului țării s-a desfășurat după o formulă modificată. Astfel, au fost constituite două serii a câte 7 formații (potrivit cu clasamentul din stagiunea precedentă), câștigătoarele grupelor urmând să dispute finala. Nicio echipă din interfluviul Pruto-Nistru nu a reușit să nimerească în această companie de elită. Ulterior, s-a trecut la sistemul unei singure serii (Divizia „A”) cu 12 cluburi (patru din București și câte două din Timișoara, Arad, Cluj și Oradea). Iar în septembrie 1934 a fost constituită Divizia „B” (includea 5 serii a câte 8 echipe), în care a obținut dreptul să participe și Sporting Chișinău; pe atunci în componența formației strălucea renumitul Pantelei Sabatin, apoi au mai venit și alți jucători de un talent scilicet: Vladimir Cearughin (va deveni campion al țării în componența Venus București, alături de frații Vâlcov), Alexandru Bobeică, Vasile Tcacenco ș.a.

În meciul inaugural din Divizia „B”, cu Textila M.V. Iași, Sporting Chișinău se impune cu 4-1 (2-0), în fața propriilor suporteri ce au umplut până la refuz Stadionul „Regele Ferdinand I”. La final de sezon, chișinăuienii s-au clasat pe locul V, la fel și în 1939, acestea fiind cele mai bune poziționări ale unei echipe basarabene într-un campionat divizionar, până în 1940, când venirea hoardelor sovietice a dus la desființarea cluburilor autohtone.

În 1938, Traian Tighina promovează în Divizia „B”, după ce câștigă în dubla manșă a barajului (2-0 și 1-1) cu formația Muncitorul

Cernăuți. În același an, Divizia „C” este desființată, iar echipa Mihai Viteazul este admisă în Divizia „B”. Cu un an mai târziu, același lucru îl obține Maccabi Chișinău, iar Sporting ia numele Nistru. Este de menționat că la acel moment echipe din Bălți, Tighina și Chișinău evoluau în Divizia „C”, organizată în vara lui 1936, cu echipe de amatori și semiamatori; aceasta era împărțită în patru ligi, după principiul teritorial. Formațiile basarabene împreună cu cele din Bucovina și Moldova de pe malul drept al Prutului evoluau în Liga de Est.

Cupa României

În 1931, s-a desfășurat prima Cupă a României, inițial aceasta fiind disputată între selecționatele Ligilor. Petea Vâlcov în componența Ligii de Sud a jucat finala, câștigată de Liga de Nord. Apoi s-a trecut la sistemul de competiție intercluburi. Cel mai mare succes al unei echipe basarabene în cadrul acestui turneu este accederea, în sezonul 1936-1937, a formației Sporting Chișinău în optimi de finală, cu un parcurs demn de toată lauda: mai întâi trece în deplasare de Gloria CFR Galați, 2-1, și acasă cu 1-0 de o echipă din Câmpia Turzii, Industria Sârmei. În optimi formația noastră s-a confruntat la Chișinău cu Venus București. Tribunele au devenit neîncăpătoare, spectatorii arzând de nerăbdare să-i vadă în acțiune pe frații Vâlcov (au jucat Petea și Volodea), care erau dubli campioni naționali la acel moment cu Venus București, al treilea trofeu suprem urmând să și-l adjudece chiar în acel an. Meciul s-a încheiat cu un 3-1 în favoarea mult mai puternicei și titratei echipe bucureștene, aflate în acei ani în plină ascensiune.

Frații Vâlcov, multipli campioni naționali

În 1931, Colea, Petea și Volodea Vâlcov se transferă de la Mihai Viteazul la Venus București (Volodea împlinise abia 15 ani). Deja aveau un renume și succese de răsunet, mai multe cluburi din capitală punând ochiul pe magnifica tripletă. Anterior, publicul bucureștean avusese ocazia să savureze din jocul feeric al fotbalistilor noștri, când în semifinalele Campionatului național echipa Mihai Viteazul s-a

Echipa Mihai Viteazul Chișinău, participantă în această componență la campionatul României la fotbal la mijlocul deceniului al treilea al secolului XX.
Jos: Buzea, un copil, Sabatin, Colea Vâlcov, Petea Vâlcov, Dranker (Zubcik), un copil.
La mijloc cei 3: Lăpușner (Terek), Vasile Vâlcov, Murea.
Cei 3 de sus: Perpeluc, Jukovski, Svetkovski. Ultimul din dreapta (civil) avocat-notar GROSU, președintele clubului.

Echipa Sporting Chișinău

Echipa Venus București

Stadionul Venus

confruntat cu campioanele edițiilor respective: Colțea Brașov (1928) și Juventus București (1930), iar Petea Vâlcov a marcat câte două goluri în ambele meciuri.

În același an, frații Vâlcov debutează pentru selecționata Bucureștiului, în două partide amicale contra lotului orașului Sofia (Bulgaria): 0-2; 1-1. Iar în 1932, tustrei

joacă în primul lor meci divizionar împotriva RGMT, debutul fiind de-a dreptul strălucit (2-0), ambele goluri ale echipei bucureștene fiind opera basarabenilor Petru și Nicolae Vâlcov. Despre parcursul glorios al minunatei triplete în campionat, selecționată și cupele europene veți afla în numărul următor al săptămânalului nostru.

Șahiștii Magnus Carlsen și Kateryna Lahno s-au impus la Memorialul Steinitz

Șahistul norvegian Magnus Carlsen, campion mondial en-titre, și-a adjudecat trofeul principal disputat în cadrul Memorialului W. Steinitz, competiție desfășurată online. La feminin, s-a impus reprezentanta Federației Ruse, Kateryna Lahno, de origine ucraineană. De menționat că Lahno este campioană mondială la blitz și dublă campioană europeană, primul titlu continental câștigându-l la vârsta de doar 15 ani, în 2005, la Chișinău.

Turneul consacrat memoriei primului campion mondial, Wilhelm Steinitz, s-a desfășurat în perioada 15-17 mai curent și a fost organizat de Federația Internațională de Șah (FIDE) și platforma Chess24.

La întreceri au participat câte 10 mari maștri (Grosmeister), la probele de masculin și feminin. Magnus Carlsen a învins detașat, acumulând 12 puncte din 18, fiind urmat în clasament de rușii Daniil Dubov (10 p.) și Piotr Svidler (9,5 p.).

O luptă mult mai strânsă a avut loc în cadrul turneului feminin. Câștigătoarea Kateryna Lahno a acumulat același număr de puncte (12) ca și Lei Tingjie (China), învingând-o într-o partidă suplimentară, numită „Armagedon”: șahistul ce joacă cu piesele albe are 5 minute la dispoziție, iar oponentul lui cu un minut mai puțin, însă primul este obligat să câștige partida pentru a-și demonstra întâietatea. Pe treapta a III-a a podiumului de premiere a urcat kazaha Jansaia Abdumalik (11,5 p.).

În conformitate cu regulamentul, durata meciurilor nu a depășit trei minute, cu două secunde suplimentare pentru fiecare mutare.

Iulian BOGATU

Vaccinul anti-TBC ar putea fi util împotriva COVID-19

Cercetătorul japonez Tasuku Honjo, laureat cu premiul Nobel pentru Medicină în 2018, a declarat că vaccinul universal împotriva tuberculozei (TBC), administrat în Japonia, ar putea fi unul din motivele ratei scăzute de mortalitate în rândul pacienților cu COVID-19 din această țară, relatează EFE.

Legătura dintre vaccinarea cunoscută ca BCG (sigla bacilului Calmette-Guérin) și o rată mai mică de mortalitate provocată de COVID-19 a fost relevată inițial de un grup de oameni de știință australieni, iar acum cercetătorii din întreaga lume încearcă „să verifice această conexiune”, a declarat Honjo la o teleconferință.

Potrivit acestui expert în imunologie, faptul că în Japonia majoritatea populației este vaccinată împotriva tuberculozei „ar putea fi unul dintre factorii diferențiali” care explică procentul scăzut al contagiilor cu coronavirus în această țară.

Vaccinul BCG „reprezintă un puternic impuls la nivelul imunității generale” prin inocularea sa

în organism și de aceea „ar putea fi” de mare ajutor pentru frânarea coronavirusului, datorită reacției împotriva acestui patogen asupra sistemului imunologic. „Deocamdată este o teorie, va trebui verificată. Știu că mulți cercetători lucrează la ea și așteptăm curând concluziile”, a precizat Honjo.

AGERPRES

Sudoku

3	6						9	
				6	2			8
			9	8			1	
2	8	9			3			
			2			3	7	5
	1			3	5			
5			1	4				
	3						5	7

7			6		9			4
1	2			9			3	7
	9						6	
4		8				6		5
		4				5		
		6				1		
		9	5		4	8		
5		7	3		1	9		8
				4				

Rubrica „MICA PUBLICITATE”

Rubrica „Mica publicitate” din GAZETA de Chișinău îți oferă posibilitatea de a publica anunțuri de vânzare-cumpărare.

Aici vei găsi anunțuri de larg interes trimise de cititorii GAZETEI de Chișinău și vei putea intra ușor în legătură cu autorii lor.

Pe „Mica publicitate” te așteaptă informații despre

locurile vacante de muncă, vânzarea sau darea cu chirie a locuințelor, a tehnicii agricole, a mașinilor second-hand etc.

Dacă vrei să vinzi, să cumperi sau să închiriezi ceva, sună și dictează anunțul tău la telefonul taxabil al redacției: 090010050.

Rubrica „Mica publicitate” va putea fi găsită și pe pagina online a publicației – gazetadechisinau.md.

Te caut!

„Te caut!” – așa se va chema rubrica prin intermediul căreia GAZETA de Chișinău te va ajuta să-ți găsești jumătatea.

Atunci când singurătatea îți macină sufletul, nu sta pe gânduri, caută-ți sufletul-pereche. GAZETA de Chișinău îți vine în ajutor.

Din luna februarie 2020, poți perfecta un abonament la noua publicație, GAZETA de Chișinău, în paginile căreia vei găsi rubrica „Te

caut”, care conține mesajele celor care se află în aceeași situație ca și tine. Nu uita, orice zi e importantă și frumoasă dacă o trăiești din plin alături de omul drag.

Acum și tu poți lăsa un mesaj la rubrica „Te caut”. Transmite o scrisoare pe adresa redacției GAZETA de Chișinău, mun. Chișinău, str. Mihai Viteazul 2 a, nr. 23, sau sună la numărul de telefon 090010050.

Un chișinăuean caută nevastă

Am 85 de ani, văduv, locuiesc la Chișinău, singur. De aceea aş vrea să-mi alin singurătatea. Vreau să cunosc o femeie potrivită vârstei mele, născută în anii 1945-1948, gospodină, educată, care să iubească plimbările de dimineață și de seară. (01)

Bărbat de 60 de ani

Sunt în căutarea unei femei care trăiește undeva la țară, cu vârsta de 57-58 de ani, cu înălțimea de la 164 cm până la 176 cm, care poate avea și copii. Sunt născut în anul 1960, lucrez în construcții. (02)

Carul cu bancuri

Un bărbat merge prin cimitir.

La un moment dat, trece pe lângă o piatră funerară pe care scria: „Aici se odihnește un avocat, un om cu un suflet bun, un om onorabil”.

- Doamne Sfinte! - își face cruce tipul. - Țștia au băgat trei oameni în același mormânt!

Doi bătrâni în pat. Soțul aproape să adoarmă, ea cu dispoziție romantică:

- Dragul meu, când eram tineri, îți plăcea să mă ții de mână!

Bătrânul îi ia mâna, o ține câteva secunde și din nou încearcă să adoarmă. 5 secunde mai târziu soția, din nou, șoptind:

- Îți plăcea să mă săruți...

Bătrânul, ușor exasperat, se întoarce spre ea, o sărută pe obraz.

Un minut mai târziu, ea spune melancolic:

- Când ne iubeam, îți plăcea să mă muști de gât!

FuriOS, bărbatul aruncă pătura și se ridică din pat.

- Unde pleci, dragă?

- După dinți!

Integrama

OFICI DE PROTOCOL	A FACE O PLINGERE IN CĂRUȚĂ!	BIO! MITTEL... DIN CARNE DE OAJE	CONSERVATOR DIN BAGDAD LIMITE DE NIVEL!	PLÎNGE ȘI PĂMÎNTUL SUB EL
A AVEA SCLIPIRI	LITERĂ GRECEASCĂ	BĂTUȚI DE ROMĂNI PĂTURĂ A ȚĂRĂNIMII	LIPSIT DE PRECIPITĂȚII NUCLEU DE LITIU!	CAPETE DE TAROD! COMPANIE ÎN MARS
A FACE O PLINGERE				FINAL DE GAMBIT!
		ÎNAINȚĂ ALBANEZ CA SCOS DIN CUTIE		
TOT ASA... CA ÎN CĂRȚI VÎNT BUN MONOCOLOR		TRASE DIN TEACĂ ÎL ÎNGHITE FLUVIUL		
	PUNCT ALGEBRIC HOTĂRÎRE OFICIALĂ			A FACE O PLINGERE
A FACE VALURI CUVÎNT... ÎNAINTE		ZICERE DE BINE LISTĂ CU ÎNCADRĂRI	MIEZ DE SALATĂ! CUPRINS... DE FRIG!	
CALITATE DE DIPLOMAT BUN LA COMPARAT		NOROIUL... DIN CÎMP!	TRATAMENTE LA BAI	PAUZĂ ÎN VORBIRE
	BOU... LA CULME TREI... DIN CINCI!		SPUS CU DISPREȚ TRAS DE BOI	
	A-L PUFNI PLÎNSUL SIMBOL DE ARSEN			
BINE CRESCUTĂ NEBUN DE LEGAT				

Gazeta

de Chișinău

SAPTĂMĂNAL INDEPENDENT SOCIAL-POLITIC DE ATITUDINE www.gazetadechisinau.md

Concurs pentru cei mai harnici poștași în 2020!

„GAZETA de Chișinău” lansează un concurs pentru poștașii din toate localitățile Republicii Moldova. Condițiile participării la concurs sunt următoarele:

Poștașii care vor perfecta pentru a doua jumătate a anului 2020 un număr de abonamente pentru 3 luni și respectiv 6 luni la oricare din Indicii de abonare – PM 21125 (persoane fizice), PM 21125/23 (pensionari, invalizi, studenți) vor beneficia de următoarele premii:

6 luni	3 luni
20 – 30 abonamente – 300 lei	20 – 30 abonamente – 150 lei
31 – 40 abonamente – 400 lei	31 – 40 abonamente – 200 lei
41 – 50 abonamente – 500 lei	41 – 50 abonamente – 250 lei
51 – 60 abonamente – 600 lei	51 – 60 abonamente – 300 lei
61 – 70 abonamente – 700 lei	61 – 70 abonamente – 350 lei
71 – 80 abonamente – 800 lei	71 – 80 abonamente – 400 lei
81 – 90 abonamente – 900 lei	81 – 90 abonamente – 450 lei
91 – 100 abonamente – 1000 lei	91 – 100 abonamente – 500 lei
101 plus – 1200 lei	101 plus – 600 lei

Totți poștașii care vor perfecta 50 de abonamente pentru 6 luni la oricare din Indicii de abonare PM 21125 și PM 21125/23 (pensionari) vor beneficia de un premiu de 500 de lei.

Poștașul care va perfecta nu mai puțin de 105 abonamente pentru 6 luni va primi 1200 de lei.

Erdogan (2)

Lidia BOBĂNĂ

(urmare din numărul trecut)

De când se iubeau pe furiș, în camere de hoteluri, la vila lui în afara orașului, nu-i zicea altfel decât Selim al meu. Dacă a prins gravidă, i-a spus turcului: „Mă duc acasă, în Moldova. Dacă nasc, am să te anunț ce am”. S-au înțeles că Selim o să o ajute financiar, că ori de câte ori va dori el să-i vadă, o să vină la Chișinău.

Selim se înfurie când află că Nastea s-a măritat

Și i-a născut Anastasia turcului un fecior, i-a pus numele Erdogan. Anii treceau și Erdogan se înălța și el, tot mai frumos era, că a luat ce era mai bun de la Nastea și de la tatăl lui. În primii ani, Selim venea destul de des la Chișinău, se bucura că are un fecior care o să-i ducă neamul mai departe. În fiecare vară, îi lua în Turcia, le organiza odihna la mare, lua și fetițele lui de fiecare dată, să se cunoască frații între dânșii. Nevasta turcului tot bolnavă era. Ultimul timp n-o mai ajutau medicamentele și suferea îngrozitor sărmana.

Dacă a văzut Nastea că nu are nicio șansă să se mărite cu Selim,

avea treizeci de ani deja, a hotărât să-și caute un bărbat și să-și facă o familie în Moldova. Cum a auzit turcul, s-a înfuriat foarte tare. A și venit la Chișinău să-și ia fiul. „Am să-l cresc și am să-l educ în familia mea. Am posibilități mai mari. Dacă o să-ți fie dor de noi, vino și ne vezi...” „Dar ce-o să spună nevastă-ta?”, l-a întrebat Nastea. „Ei nu-i mai pasă de nimic, e prea bolnavă.”

Trei surori în Turcia și doi frați în Moldova

N-a trecut mult și s-a măritat Nastea. În câțiva ani, a mai născut doi copii, băieți erau. Se împăca destul de bine cu Victor, lucrau în același colectiv – ea vânzătoare, el manager comercial. Feciorii lor creșteau, umblau la școală deja când au făcut cunoștință cu fratele lor turc.

Erdogan era student la medicină la o Universitate din Istanbul. Venise în vacanță s-o vadă pe mamă-sa. Sigur că între ei nu mai era relația de odinioară, s-au înstrăinat cu anii, dar cel puțin nu se dușmăneau. Așa s-a întâmplat că avea Erdogan trei surori în Turcia și doi frați în Moldova.

Surorile turcoaise îl făceau pui de păgân

Începea tânăru să se obișnuiască cu gândul acesta, dar îi era destul de greu. Nu se simțea acasă nicăieri, nici în Turcia, unde îl neglijau rudele lui Selim și chiar surorile lui de pe tată, îi ziceau pui de păgân sau de cățea. Altă dată și mai urât îl numeau. Deși l-a adoptat turcul și avea acte în regulă băiatul.

Între două lumi, două familii, și nicăieri acasă

Tatăl lui începea să îmbătrânească, Selim nu mai avea gust de viață. După moartea neveste-si, nu-i mai păsa de nimic. Surorile lui Erdogan erau măritate și nu-l prea agreau în familiile lor, în Moldova, se gândea el, e același lucru. Uite așa s-a trezit flăcăul între două lumi, două civilizații, două familii și nicăieri acasă. Avea nouăsprezece ani, era student la medicină și, ca orice tânăr, se gândea la o carieră.

A stat o vară la Chișinău, și-a cunoscut rudele din partea mamei, și-a văzut bunicii și avea de gând să mai vină. Cu timpul, își zicea el, toate se vor așeza în albia lor. Poate că se vor obișnui cu dânsul. Dar n-a fost să fie.

Medic OMS într-o misiune în Africa

Selim a căzut la pat și nu mai avea acasă pe nimeni să caute de dânsul decât pe Ergodan. Fetele erau măritate departe de Izmir. A îngrijit băiatul de părinte până la urmă. Ani mulți s-a chinuit Selim, și a murit tocmai atunci când a terminat și Erdogan facultatea.

Și-a luat feciorul partea lui din averea tatei și a plecat în lume. Spunea sora Nastei că e prin Africa acum, într-o misiune de la Organizația Mondială a Sănătății.

Nu scrie, nu telefonează și nimeni nu știe ce planuri are mai departe. Poate că tocmai acolo, mă gândeam eu, printre străini, ar putea Erdogan să-și găsească fericirea și locul lui pe pământ.

Bine nu se simțea nici în familia mamei lui. Frații din Moldova se fereau de dânsul, se făceau că nu-l văd, abia de-i răspundeau la întrebări. Iar tatăl vitreg pe față îl jignea. Zicea că turcii sunt o nație de mâna a doua. Și cu răutate nu știu cum îi făcea observație după observație.

Pentru rudele din Moldova era copil din flori, făcut cu un turc

Nastea încerca în fel și chip să amelioreze atmosfera. Îl îmbrățișa

pe Erdogan sau îl scotea în oraș, să fie departe de cei de acasă. L-a dus pe-o săptămână la bunici la Cantemir, dar nici acolo nu s-a simțit în apele sale flăcăul. Și în ochii lor era un copil din flori, făcut cu un turc.

Erdogan suferea cumplit. Nu se simțea cu nimic vinovat și nu înțelegea de ce-l resping toți. Sentimentul că e al nimănui îl apăsa. De fapt se întreba tot mai des ce să facă, unde să se ducă și dacă are el pe cineva care-l iubește. Ce folos că avea și mamă, și tată, dacă nu simțea din partea lor mare căldură?

HOROSCOPI SĂPTĂMÂNAL

Berbec

Deși te afli într-o perioadă de stagnare, nu este cazul să te grăbești să ieși din zona de confort. Ai nevoie de aceste „zile moarte” pentru a te reface din punct de vedere energetic. Neînțelegerile din plan profesional îți induc o stare de spirit negativă și te fac să te retragi în propria carapace.

Taur

Ai nevoie să te îndepărtezi de dinamica din familie. Uranus va „mixa” energiile din jurul său și tu vei fi tot mai debusolat. Faptul că ești înconjurat de persoane joviale și pline de viață te va ajuta să preiei puțin din starea lor de spirit. Trăiești mereu în viitor și uiți de prezent. Încearcă să te ancorezi în „aici și acum”.

Gemeni

Ai senzația că ești invitat constant să faci tot felul de introspecții în raport cu deciziile luate în trecut. Ai nevoie de iertare și îți dorești să ierți. Chiar dacă nu știi cum poți afla într-un mod palpabil că acest lucru se și întâmplă, o să încerci să fii mai flexibil, mai empatic și mai uman cu cei din jur.

Rac

E posibil să fii înțeles greșit de anumite persoane, dar nu alegi să te explici. Înainte de a face schimbări semnificative în ceea ce privește dinamica propriei vieți, trebuie să analizezi implicațiile pe care acestea le presupun. Noile începuturi sunt interesante, dar sunt și generatoare de anxietate.

Leu

Odată ce încrederea într-un nou început va aduce în prim-plan doar oportunitățile care pot apărea, ești conștient că totul va decurge mult mai lin. Nu te lăsa pus la pământ! Energia psihică de care dispui este limitată. Ai grijă să o „conservi”!

Fecioară

Ideea de a fi acasă în mijlocul familiei primește o semnificație mult mai profundă pentru tine. Evenimentele care te aproprie de cei dragi te fac să îți setezi și noi priorități. Ideile tale neconvenționale sunt puse în practică de persoane în care ai încredere deplină. Reușitele profesionale se întrevăd la orizont.

Balanță

Deși atitudinea persoanei iubite poate fi îndoielnică, și tu ești mult prea exigent cu cei din jur. Zilele acestei săptămâni te scot din zona de confort. Astele te îndeamnă să acționezi. „Îmbrățișezi” cu entuziasm orice statut social care ți se oferă deoarece știi că schimbarea se află în tine.

Scorpion

Deși dintotdeauna ai fost o fire independentă, știi să îți respecți limitele. Viața personală reprezintă intimitatea ta și nu vorbești cu oricine despre dinamica ei. Viața sentimentală se află sub ocrotirea Lunii. Adopti noi norme de valoare și visezi cu ochii deschiși la ceea ce va urma în viața ta.

Săgetător

Marte este destul de „structurat” din punct de vedere energetic. Zilele acestei săptămâni de mai te provoacă, mai ales la nivel profesional. Instinctul tău este destul de puternic și de aceea îți urmezi mereu intuiția în situațiile în care nu găsești soluții la problemele pe care le întâmpini.

Capricorn

Modul în care alegi să te raportezi la cei din jur te ajută să îți „eșalonezi” energia psihică de care dispui. Mercur-Uranus este o diadă care aduce multe schimbări fundamentale în viața ta, indiferent că acționezi sau nu. Te simți încă „legat” emoțional de anumite persoane și asta va face destul de dificilă luarea anumitor decizii.

Vărsător

O viață socială intensă este foarte importantă pentru vitalitatea ta. Nu trebuie să faci niciun compromis în acest sens, chiar dacă în această perioadă tot ceea ce ține de socializare este mai mult în plan online. Ai vrea ca cei din jur să te „audă”, dar tu nu ești dispus să îți expui vulnerabilitățile.

Pești

Ești o fire spontană și asta te ajută să te adaptezi destul de repede oricărui context din care faci parte. Te simți confortabil cu rutina pe care o trăiești zi de zi, dar asta nu înseamnă că nu îți dorești mai mult de la propria persoană sau de la cei din jur.

Luni, 25 mai

TVR Moldova

07.00 Matinalii
09.55 100 de povesti despre Marea Unire
10.00 Telescoala Clasa VIII
11.00 Lăutarii Altfel
12.50 Discover România
13.00 Telegazeta Moldova
13.30 Educație online pentru clasa a X-a în Republica Moldova
14.00 Telegazeta Meteo
14.55 100 de povesti despre Marea Unire
15.00 Telescoala Clasa XII
16.00 Memorialul durerii
16.50 Discover România
17.00 Obiectiv comun
18.00 Telegazeta Moldova
19.00 Punctul pe azi
19.55 100 de povesti despre Marea Unire
20.00 Telegazeta Știri+Tema zilei
21.00 România 9
22.00 Câștigă România!
22.50 Discover România
23.00 Avocatul dumneavoastră
00.30 România... în bucate
01.00 Telescoala Clasa XII
02.00 Femei de 10, bărbați de 10
04.00 Obiectiv comun
05.00 Telegazeta Moldova
06.00 Punctul pe azi

TVR 1

07.00 Telegazeta Sport Meteo
09.45 Teleshopping
10.00 Ediție specială
11.00 Serial: Yanxi, palatul suspinelor, ep. 37
12.00 Teleshopping
12.30 Tribuna partidelor parlamentare
13.00 Bilant cazuri coronavirus
13.15 Discover România
13.30 Doar să gustați...
14.00 Telegazeta Sport Meteo
15.00 Maghiara de pe unu
17.00 Serial: Yanxi, palatul suspinelor, ep. 38
18.00 Serial: Aripile Nordului, ep. 15
18.55 Nadine în noul
19.45 Sport
19.55 Meteo
20.00 Telegazeta Știri Tema zilei Sport
21.00 România 9
22.00 Serial: Jocurile timpului
23.15 Telegazeta Sport Meteo
00.00 Fotbal Portugalia - Anglia
02.00 Serial: Jocurile timpului
03.11 Serial: Aripile Nordului, ep. 15
03.56 Doar să gustați...
04.25 1989 - Decembrie roșu
05.15 Nadine
06.00 România 9

TVR 2

07.00 Serial: Cele șase surori
07.55 Documentar: 360°-GEO
08.50 Teleshopping
09.00 Telescoala Clasa VIII
11.00 Serial: Iubire dincolo de timp
12.00 Telegazeta Sport Meteo
12.40 Teleshopping
13.00 Cultura minorităților
13.30 Regatul sălbatic
14.00 Documentar: 360°-GEO
15.00 Telescoala Clasa XII
16.00 Serial:Iubire dincolo de timp
17.00 România... în bucate
17.40 Primăvara amintirilor
19.00 Telegazeta
19.45 Sport simultan TVR 1
19.55 Meteo simultan TVR 1
20.00 # De acasă împreună
21.00 Serial: Primăverii
22.00 Câștigă România!
23.00 Serial: Anatomia lui Grey, sez. 11
23.55 Film: Împărat și asasin 154'
02.35 Documentar: 360°-GEO
03.30 Telegazeta
04.05 Sport
04.15 Câștigă România!
05.30 Sănătate cu de toate
05.55 Poate nu știai
06.10 Teleshopping

Moldova 1

06.05 Rapsodia satului
06.35 La datorie
06.55 Bună dimineața
07.00 Știrile
07.10 Bună dimineața
07.30 Știrile
07.35 Bună dimineața
08.00 Știrile
08.15 Bună dimineața
09.00 Știrile (rus.)
09.30 Artelier
10.00 Chișinău: ieri și azi
10.15 Serial Iubire de argint
11.00 Moldova de Patrimoniu
11.30 Purtătorii de cultură
12.00 F/d
12.30 V. Golomoz și orchestra

Folclor

13.00 Miezul zilei
13.40 Pur și simplu
14.00 Cine vine la noi!
15.00 Stai acasă. Învață online (cl. XII)
15.40 Serial Pentru fiul meu
16.30 F/d
17.00 Știrile (rus.)
17.15 Cine vine la noi!
18.15 Serial Iubire de argint
19.00 Mesager
19.40 Pur și simplu
19.55 Vector european
20.25 Focus Europa
21.00 Știrile
21.15 Musafirul
22.00 Știrile (rus.)
22.15 Serial Pentru fiul meu
23.00 Știri Externe
23.25 Film Asterix și Obelix împotri-va lui Caesar
01.10 Bună dimineața
02.55 Vector european
03.25 Reporter pentru sănătate
03.50 Pur și simplu
04.05 Știri Externe
04.30 Cine vine la noi!
05.25 Mesager

Minimax

06.00 Denver, ultimul dinosaur
06.10 modificare grilă de programe
06.35 LEGO Friends: Fetele în Misiune
06.45 modificare grilă de programe
08.05 Curiosul George

08.35 LEGO Friends - Haideti pe scenă!
10.00 Masha și ursul
10.07 modificare grilă de programe
10.40 Barbie Dreamtopia
10.50 modificare grilă de programe
11.25 Bebe Șef: Înapoi la treabă
11.55 Trolii - Petrecerea continuă
12.25 Curiosul George
12.47 modificare grilă de programe
13.40 Manou aventuri în zbor
15.15 Clubul Căstănelor
15.30 modificare grilă de programe
16.00 Talking Tom și prietenii lui
16.10 modificare grilă de programe
19.30 Bebe Șef: Înapoi la treabă
20.00 Talking Tom și prietenii lui
20.10 modificare grilă de programe
20.30 Barbie la școala prietenelor
22.00 Curiosul George
22.22 modificare grilă de programe
00.00 Masha și ursul
01.00 Eu și cei 7 pitici
01.20 modificare grilă de programe
01.30 Vafă, câinele minune
01.50 modificare grilă de programe
02.00 Masha și ursul
03.00 Eu și cei 7 pitici
03.20 modificare grilă de programe
03.30 Vafă, câinele minune
03.50 modificare grilă de programe
04.00 Masha și ursul
05.00 Eu și cei 7 pitici
05.20 modificare grilă de programe
05.30 Vafă, câinele minune
05.50 modificare grilă de programe

ProTV

06.00 Știrile
10.30 Vorbește lumea
13.00 Știrile
14.00 Lecții de viață
15.00 La Măruță
17.00 Știrile
18.00 Ce spun românii
19.00 Știrile
20.30 Film Cursa mortală: Infernul
22.15 Știrile
22.45 Film Taken
00.30 Film Death Race 3
02.00 Lecții de viață
03.00 Vorbește lumea
05.00 Ce spun românii

ProTV Internațional

06.00 Știrile Pro TV
10.30 Vorbește lumea
13.00 Știrile Pro TV
14.00 Teleshopping
14.15 Lecții de viață
15.00 La Măruță
17.00 Știrile Pro TV
18.00 Ce spun românii
19.00 Știrile Pro TV
20.30 Numai iubirea
21.30 Inimă de țigan
23.00 La Bloc
23.30 Știrile Pro TV
00.00 Teleshopping
00.30 La Măruță
02.00 Știrile Pro TV
03.00 Numai iubirea
04.00 Știrile Pro TV

04.30 Inimă de țigan

Jurnal TV

06.00 Jurnalul săptămânii
07.00 Colecție Ora de Ras
08.00 Popcorn Show
10.00 Teleshopping
10.15 Colecție Dora Show
11.15 Patru
12.15 Бойкая Кухня
12.50 Teleshopping
13.00 Serial Sclava albă
14.00 Lampa fermecată
15.00 Jurnalul orei 15
15.15 Din lumea filmelor
15.45 Teleshopping
16.00 Colecție Ora de Ras
17.00 Jurnalul orei 17
17.15 Serial Sclava albă
18.00 Coronavirus
19.00 Jurnalul orei 19
20.00 Ora Expertizei
21.30 Coronavirus
22.30 Din lumea filmelor
23.00 Jurnalul orei 23
00.00 Ora Expertizei
01.30 Din lumea filmelor
02.00 Serial Sclava albă
03.00 Jurnalul orei 3
04.00 Colecție Dora Show
05.00 Colecție Ora de Ras

TV8

06.00 Ждем в гости
07.10 X/f Посвященный
08.45 Д/ф
09.30 Drive it
10.00 X/f Святая Джуди
12.00 Știri pe scurt
12.15 X/f Большая свадьба
14.00 Știri pe scurt
14.15 X/f Медовый месяц Камиллы
15.00 Новости. Коротко
15.15 X/f Медовый месяц Камиллы
16.45 Д/ф
18.00 Пятое время года
19.00 Știrile TV8
19.45 X/f Клод в помощь
21.30 Politică
22.45 Новости
23.15 X/f На другом конце провода
01.00 Știrile TV8
01.45 Cutia neagră
03.00 Politică
04.10 Știrile TV8
05.00 Новости
05.30 Drive it

Pro 2

05.45 Serial Dincolo de noi
06.45 Serial Tânăr și neliniștit
07.45 Serial Lacrimi de iubire
09.00 Teleshopping
09.15 Serial Lacrimi de iubire
10.15 Serial Vieți la răscruce
11.15 Teleshopping
11.45 Serial Fetele din Tierra Blanca
13.45 Teleshopping
14.00 Serial Inima nu cere voie
15.00 Serial Vieți la răscruce
16.00 Serial Tânăr și neliniștit
17.00 Serial Dincolo de noi
18.00 Serial Inima nu cere voie
19.00 Serial Fetele din Tierra Blanca
21.00 Serial Vieți la răscruce
22.00 Serial Lacrimi de iubire
00.00 Serial Fetele din Tierra Blanca
03.30 Serial Dincolo de noi
04.30 Ce se întâmplă, doctore?
05.00 Serial Inima nu cere voie

Național

06.00 Vouă
06.15 Albumul Național
08.15 Vouă
08.00 Serial: Dragoste și ură, ep. 675
09.30 Film: PLAYBOY
12.45 Teleshopping
13.00 Știri
13.15 Vouă
13.30 Baronii
14.00 Teleshopping
14.15 Tradiții de la bunica
16.00 Teleshopping
16.15 Serial: Destine rătăcite, ep. 254
17.15 Serial: Noblețe, ep. 23
18.30 Știri Național TV
19.00 Serial: Destine rătăcite, ep. 257
20.00 Serial: Dragoste și ură, ep. 676
21.00 Film: VACANȚĂ DUPĂ GRATII
23.00 Film: REGINA VAMPIRILOR: ELIBERAREA
01.15 Iubire interzisă
03.00 Albumul Național
04.45 Vouă
05.00 Știri Național TV
05.30 Baronii

Canal 2

07.00 Telemagazin. Oferta zilei
08.00 T/c Фатмагюль

10.00 T/c Черная любовь
11.00 Telemagazin. Oferta zilei
12.00 Teleshopping
12.15 T/c Черная любовь
13.30 Teleshopping
14.10 T/c Фатмагюль
16.00 Telemagazin. Oferta zilei
17.00 Vorbe bune cu Lilu

18.00 T/c Фатмагюль
19.00 Reporter
19.30 Tema zilei
20.00 T/c Фатмагюль
21.00 T/c Серебряный бор
22.00 T/c Кордон следователя Савельева
00.00 Vorbe bune cu Lilu
01.00 Reporter
01.30 Tema zilei

STS Mega

06.00 Утро на CTC
08.00 Telemagazin. Oferta zilei
09.00 Уральские пельмени. Любимое
10.00 T/c Папины дочки
11.30 Teleshopping
11.45 Шоу Светлые новости
12.00 T/c Папины дочки
13.30 Утро на CTC
14.30 Уральские пельмени. Любимое
15.00 Teleshopping
15.15 Шоу Светлые новости
15.30 T/c Ивановы-Ивановы
17.00 Telemagazin. Oferta zilei
18.00 T/c Ивановы-Ивановы
19.30 T/c Мамочки
21.30 У всех на виду
22.30 Уральские пельмени. Любимое
23.30 T/c Одна за всех
00.00 Утро на CTC
01.00 Muzica la CTC
05.00 Telemagazin. Oferta zilei

Marți, 26 mai

TVR Moldova

07.00 Matinalii
09.55 100 de povesti despre Marea Unire
10.00 Telescoala Clasa VIII
11.00 Cap compas
11.30 Un doctor pentru dumneavoastră
13.00 Telegazeta Moldova
13.30 Educație online în Republica Moldova - pentru clasa a X-a
14.00 Telegazeta Meteo
14.55 100 de povesti despre Marea Unire
15.00 Telescoala Clasa XII
16.00 Profesioniștii...
16.50 Discover România
17.00 Obiectiv comun
18.00 Telegazeta Moldova
19.00 Punctul pe azi
19.55 100 de povesti despre Marea Unire
20.00 Telegazeta Știri+tema zilei
21.00 România 9
22.00 Câștigă România!
22.50 Discover România
23.00 Investiții în România!
00.30 România... în bucate
01.00 Telescoala Clasa XII
02.00 Cap compas
02.30 Un doctor pentru dumneavoastră
04.00 Obiectiv comun
05.00 Telegazeta Moldova
06.00 Punctul pe azi

TVR 1

07.00 Telegazeta Sport Meteo
09.45 Teleshopping
10.00 Ediție specială
11.00 Serial: Yanxi, palatul suspinelor, ep. 38
12.00 Teleshopping
12.30 Tribuna partidelor parlamentare
13.00 Bilant cazuri coronavirus
13.15 Discover România
13.30 Doar să gustați...
14.00 Telegazeta Sport Meteo
15.00 Maghiara de pe unu
17.00 Serial: Yanxi, palatul suspinelor, ep. 39
18.00 Serial: Aripile Nordului, ep. 16
18.55 Nadine în noul
19.45 Sport
19.55 Meteo
20.00 Telegazeta Știri Tema zilei Sport
21.00 România 9
22.00 Serial: Jocurile timpului, sez. 1
23.15 Telegazeta Sport Meteo
00.00 Fotbal Chile-Spania

02.00 Serial: Jocurile timpului
03.12 Serial: Aripile Nordului, ep. 16
03.57 Doar să gustați...
04.25 Ora regelui
05.15 Nadine
06.00 România 9

TVR 2

07.00 Serial: Cele șase surori
07.55 Documentar: 360°-GEO
08.50 Teleshopping
09.00 Telescoala Clasa VIII
10.00 Câștigă România!
11.00 Serial: Iubire dincolo de timp
12.00 Telegazeta Sport Meteo
12.40 Teleshopping
13.00 Cultura minorităților
13.30 Regatul sălbatic
14.00 Documentar: 360°-GEO
15.00 Telescoala Clasa XII
16.00 Serial: Iubire dincolo de timp
17.00 România... în bucate
17.40 Primăvara amintirilor
18.35 # De acasă împreună
19.00 Telegazeta
19.45 Sport simultan TVR 1
19.55 Meteo simultan TVR 1
21.00 Destine ca-n filme
22.00 Câștigă România!
23.00 Serial: Anatomia lui Grey
23.55 # De acasă împreună
01.00 Olimpiade de aur
02.00 Documentar: 360°-GEO
03.00 Telegazeta
03.40 Sport
03.50 Meteo
04.00 Câștigă România!
04.50 Discover România
05.00 Mic dejun cu un campion
05.55 Poate nu știai
06.10 Teleshopping

Moldova 1

06.05 Cuvintele credinței
06.55 Bună dimineața
07.00 Știrile
07.10 Bună dimineața
07.30 Știrile
07.35 Bună dimineața
08.00 Știrile
08.15 Bună dimineața
09.00 Știrile (rus.)
09.30 Tezaur
09.55 Cântec, dor și omenie
10.15 Serial Iubire de argint
11.00 Rapsodia satului
11.30 La datorie
11.50 F/d
12.25 Poezii
12.40 Reporter pentru sănătate
13.00 Miezul zilei
13.40 Pur și simplu
14.00 Cine vine la noi!
15.00 Stai acasă. Învață online (cl. XII)
15.45 Serial Pentru fiul meu
16.30 Găgăuz ogea
17.00 Știrile (rus.)
17.20 Cine vine la noi!
18.15 Serial Iubire de argint
19.00 Mesager
19.40 Pur și simplu
19.55 Moldova în eter direct
21.00 Știrile
21.15 F/d
22.00 Știrile (rus.)
22.15 Serial Pentru fiul meu
23.00 Știri Externe
23.25 Evantai folcloric
00.20 Moldova de Patrimoniu
00.50 Chișinău: ieri și azi
01.05 Bună dimineața
02.50 Moldova în eter direct
03.50 Pur și simplu
04.05 Știri Externe
04.30 Cine vine la noi!
05.25 Mesager

Minimax

06.00 Denver, ultimul dinosaur
06.10 modificare grilă de programe
06.35 LEGO Friends: Fetele în Misiune
06.45 modificare grilă de programe
08.05 Curiosul George
08.35 Romeo și Julieta, pecetluit cu un sărut
10.00 Masha și ursul
10.07 modificare grilă de programe
10.40 Barbie Dreamtopia
10.50 modificare grilă de programe
11.25 Bebe Șef: Înapoi la treabă
11.55 Trolii - Petrecerea continuă
12.25 Curiosul George
12.47 modificare grilă de programe
13.40 Curiosul George 3 - Înapoi în junglă
15.00 modificare grilă de programe
15.15 Clubul Căstănelor
15.30 modificare grilă de programe
16.00 Talking Tom și prietenii lui
16.10 modificare grilă de programe
19.30 Bebe Șef: Înapoi la treabă
20.00 Talking Tom și prietenii lui
20.10 modificare grilă de programe
20.30 Barbie: Aventură la lumina stelelor
22.00 Curiosul George
22.22 modificare grilă de programe

00.00 Masha și ursul
01.00 Eu și cei 7 pitici
01.20 modificare grilă de programe
01.30 Vafă, câinele minune
01.50 modificare grilă de programe
02.00 Masha și ursul
03.00 Eu și cei 7 pitici
03.20 modificare grilă de programe
03.30 Vafă, câinele minune
03.50 modificare grilă de programe
04.00 Masha și ursul
05.00 Eu și cei 7 pitici
05.20 modificare grilă de programe
05.30 Vafă, câinele minune
05.50 modificare grilă de programe

ProTV

06.00 Știrile
10.30 Vorbește lumea
13.00 Știrile
14.00 Lecții de viață
15.00 La Măruță
17.00 Știrile
18.00 Ce spun românii
19.00 Știrile
20.30 Las Fierbinți
22.15 Știrile
22.45 Film Wrath of the Titans
00.30 Serial Las Fierbinți
02.00 Lecții de viață
03.00 Vorbește lumea
05.00 Ce spun românii

ProTV Internațional

06.00 Știrile Pro TV
10.30 Vorbește lumea
13.00 Știrile Pro TV
14.00 Teleshopping
14.15 Lecții de viață
15.00 La Măruță
17.00 Știrile Pro TV
18.00 Ce spun românii
19.00 Știrile Pro TV
20.30 Numai iubirea
21.30 Inimă de țigan
23.00 La Bloc
23.30 Știrile Pro TV
00.00 Teleshopping
00.30 La Măruță
02.00 Știrile Pro TV
03.00 Numai iubirea
04.00 Știrile Pro TV
04.30 Inimă de țigan

Jurnal TV

06.00 Jurnalul orei 6
07.00 Coronavirus
08.00 Popcorn Show
10.00 Teleshopping
10.15 De bine, de rau
10.45 Бойкая Кухня
11.45 Ora Expertizei
12.50 Teleshopping
13.00 Serial Sclava albă
14.00 Lampa fermecată
15.00 Jurnalul orei 15
15.15 Filme și Staruri
15.45 Teleshopping
16.00 Colecție Ora de Ras
17.00 Jurnalul orei 17
17.15 Serial Sclava albă
18.00 Coronavirus
19.00 Jurnalul orei 19
20.00 O nas
21.30 Coronavirus
22.30 Filme și Staruri
23.00 Jurnalul orei 23
00.00 O nas
01.30 Filme și Staruri
02.00 Serial Sclava albă
03.00 Jurnalul orei 3
04.00 Patru
05.00 Colecție Ora de Ras

TV8

06.00 Politică
07.15 Știrile TV8
08.00 Настоящее время
09.00 Новости
09.30 Check in
10.00 X/f На другом конце провода

12.00 Știri pe scurt
12.15 X/f Клод в помощь
14.00 Știri pe scurt
14.15 X/f Замерзшая из Майами
15.00 Новости. Коротко
15.15 X/f Замерзшая из Майами
16.45 Politică
18.00 Настоящее время. Вечер
19.00 Știrile TV8
19.45 X/f Виктор
21.30 Bebe Șef: Înapoi la treabă
22.45 Новости
23.15 X/f Убить короля
01.00 Știrile TV8
01.45 Politică
03.00 Cutia neagră
04.10 Știrile TV8
05.00 Новости

05.30 Check in

Pro 2

05.45 Serial Dincolo de noi
06.45 Serial Tânăr și neliniștit
07.45 Serial Lacrimi de iubire
09.00 Teleshopping
09.15 Serial Lacrimi de iubire
10.15 Serial Vieți la răscruce
11.15 Teleshopping
11.45 Serial Fetele din Tierra Blanca
13.45 Teleshopping
14.00 Serial Inima nu cere voie
15.00 Serial Vieți la răscruce
16.00 Serial Tânăr și neliniștit
17.00 Serial Dincolo de noi
18.00 Serial Inima nu cere voie
19.00 Serial Fetele din Tierra Blanca
21.00 Serial Vieți la răscruce
22.00 Serial Lacrimi de iubire
00.00 Serial Fetele din Tierra Blanca
02.00 Serial Lacrimi de iubire
03.30 Serial Dincolo de noi
04.30 Ce se întâmplă, doctore?
05.00 Serial Inima nu cere voie

Național

06.00 Vouă
06.15 Albumul Național
08.15 Vouă
08.30 Miezul problemei
09.45 Serial: Dragoste și ură, ep. 676
10.45 Vouă
11.45 Baronii
12.45 Teleshopping
13.00 Știri
13.15 Vouă
13.30 Baronii
14.00 Teleshopping
14.15 Vouă
14.30 Serial: Noblete, ep. 23
15.45 Vouă
16.00 Teleshopping
16.15 Serial: Destine rătăcite, ep. 255
17.15 Serial: Noblete, ep. 24
18.30 Știri
19.00 Serial: Destine rătăcite, ep. 258
20.00 Serial: Dragoste și ură, ep. 677
21.00 Film: TRUPE DE ELITĂ
23.00 Film: VACANȚĂ DUPĂ GRATII
01.00 Poamă acră
03.00 Albumul Național
04.45 Vouă
05.00 Știri Național TV
05.30 Baronii

Canal 2

07.00 Telemagazin. Oferta zilei
08.00 T/c Фатмагюль
10.00 T/c Черная любовь
11.00 Telemagazin. Oferta zilei
12.00 Teleshopping
12.15 T/c Черная любовь
13.30 Teleshopping
14.10 T/c Фатмагюль
16.00 Telemagazin. Oferta zilei
17.00 Vorbe bune cu Lilu
18.00 T/c Фатмагюль
19.00 Reporter
19.30 Tema zilei
20.00 T/c Фатмагюль
21.00 T/c Серебряный бор
22.00 T/c Кордон следователя Савельева
00.00 Vorbe bune cu Lilu
01.00 Reporter
01.30 Tema zilei

STS Mega

06.00 Утро на CTC
08.00 Telemagazin. Oferta zilei
09.00 Уральские пельмени. Любимое
10.00 T/c Папины дочки
11.30 Teleshopping
11.45 Шоу Светлые новости
12.00 T/c Папины дочки
13.30 Утро на CTC
14.30 Уральские пельмени. Любимое
15.00 Teleshopping
15.15 Шоу Светлые новости
15.30 T/c Ивановы-Ивановы
17.00 Telemagazin. Oferta zilei
18.00 T/c Ивановы-Ивановы
19.30 T/c Мамочки
21.30 У всех на виду
22.30 Уральские пельмени. Любимое
23.30 T/c Одна за всех
00.00 Утро на CTC
01.00 Muzica la CTC
05.00 Telemagazin. Oferta zilei

Miercuri, 27 mai

TVR Moldova

07.00 Matinalii
09.55 100 de povesti despre Marea Unire
10.00 Telescoala Clasa VIII
11.00 Natura și aventura
11.30 Un doctor pentru dumneav-oastră
13.00 Telemagazin

13.30 Educatie online în Republica Moldova pentru clasa a X-a
14.00 Telemagazin Sport
14.55 100 de povesti despre Marea Unire
15.00 Telescoala Clasa XII
16.00 # De acasă împreună
16.50 Discover România
17.00 Obiectiv comun
18.00 Telemagazin Sport
19.00 Punctul pe azi
19.55 100 de povesti despre Marea Unire
20.00 Telemagazin Știri Tema zilei
21.00 România 9
22.00 Câștigă România!
22.50 Discover România
23.00 Articolul VII
00.30 România... în bucate
01.00 Telescoala Clasa XII
02.00 Natura și aventura
02.30 Un doctor pentru dumneav-oastră
04.00 Obiectiv comun
05.00 Telemagazin Moldova
06.00 Punctul pe azi

TVR 1

07.00 Telemagazin Sport Meteo
09.45 Teleshopping
10.00 Ediție specială
11.00 Serial: Yanxi, palatul suspinelor, ep. 39
12.00 Teleshopping
12.30 Tribuna partidelor parlamentare
13.00 Bilant cazuri coronavirus
13.15 Discover România
13.30 Doar să gustați...
14.00 Telemagazin Sport Meteo
15.00 Convișturi
17.00 Serial: Yanxi, palatul suspinelor, ep. 40

18.00 Serial: Aripile Nordului, ep. 17
18.55 Nadine În noul
19.45 Sport
19.55 Meteo
20.00 Telemagazin Știri Tema zilei Sport
21.00 România 9
22.00 Serial: Jocurile timpului
23.15 Telemagazin Sport Meteo
00.00 Fotbal Italia-Slovacia
02.00 Serial: Jocurile timpului
03.11 Serial: Aripile Nordului, ep. 17
03.56 Doar să gustați...
04.25 Tezaur folcloric
05.15 Nadine
06.00 România 9

TVR 2

07.00 Serial: Cele șase surori
07.55 Documentar: 360°-GEO
09.00 Telescoala Clasa VIII
10.00 Câștigă România!
11.00 Serial: Iubire dincolo de timp
12.00 Telemagazin Sport Meteo
12.40 Teleshopping
13.00 Cultura minorităților
13.30 Regatul sălbatic
14.00 Documentar: 360°-GEO
15.00 Telescoala Clasa XII
16.00 Serial: Iubire dincolo de timp
17.00 România... în bucate
17.40 Primăvara amintirilor
18.35 # De acasă împreună
19.00 Telemagazin
19.45 Sport simultan TVR 1
19.55 Meteo simultan TVR 1
20.10 Telemagazin: Ucidete sau mori 90'
22.00 Câștigă România!
23.00 Serial: Anatomia lui Grey
23.55 Telemagazin: Ucidete sau mori 90'
01.40 România... în bucate
02.10 Documentar: 360°-GEO
03.05 Telemagazin
03.40 Sport
03.50 Meteo
04.00 Câștigă România!
04.50 Discover România!
05.05 Memorialul Durerii
06.10 Teleshopping

Moldova 1

06.05 Găgăuz ogea
06.35 Tezaur
06.55 Bună dimineața
07.00 Știri
07.10 Bună dimineața
07.30 Știri
07.35 Bună dimineața
08.00 Știri
08.15 Bună dimineața
09.00 Știri (rus.)
09.30 Musafirlor
10.00 Portretul savantului
10.15 Serial Iubire de argint
11.00 Moldova în eter direct

12.00 F/d
12.30 Vector european
13.00 Miezul zilei
13.40 Pur și simplu
14.00 Cine vine la noi!
15.00 Stai acasă. Învăț online (cl. XII)
15.45 Serial Pentru fiul meu
16.30 Russkii mir
17.00 Știrile (rus.)
17.20 Cine vine la noi!
18.15 Serial Iubire de argint
19.00 Mesager
19.40 Pur și simplu
19.55 F/d
21.00 Știrile
21.15 Moldova de Patrimoniu
21.45 Poezii
22.00 Știrile (rus.)
22.15 Serial Pentru fiul meu
23.00 Știri Externe
23.25 La noi în sat
00.05 Erudit cafe
00.45 Poezii
01.05 Bună dimineața
02.50 F/d
03.40 Chișinău: ieri și azi
03.50 Pur și simplu
04.05 Știri Externe
04.30 Cine vine la noi!
05.25 Mesager

Minimax

06.00 Denver, ultimul dinosaur
06.10 modificare grilă de programe
06.35 LEGO Friends: Fetele în Misiune
06.45 modificare grilă de programe
08.05 Curiosul George
08.35 Poveste cu dinozauri
09.50 Masha și ursul
10.07 modificare grilă de programe
10.40 Barbie Dreamtopia
10.50 modificare grilă de programe
11.25 Bebe Șef: Înapoi la treabă
11.55 Trolii - Petrecerea continuă
12.25 Curiosul George
12.47 modificare grilă de programe
13.40 Barbie la școala prietelor
15.00 modificare grilă de programe
15.15 Clubul Căstănelor
15.30 modificare grilă de programe
16.00 Talking Tom și prietenii lui
16.10 modificare grilă de programe
19.30 Bebe Șef: Înapoi la treabă
20.00 Talking Tom și prietenii lui
20.10 modificare grilă de programe
20.30 LEGO Friends - Haideți pe scenă!
22.00 Curiosul George
22.22 modificare grilă de programe
00.00 Masha și ursul
01.00 Eu și cei 7 pitici
01.20 modificare grilă de programe
01.30 Vafă, cănele minune
01.50 modificare grilă de programe
02.00 Masha și ursul
03.00 Eu și cei 7 pitici
03.20 modificare grilă de programe
03.30 Vafă, cănele minune
03.50 modificare grilă de programe
04.00 Masha și ursul
05.00 Eu și cei 7 pitici
05.20 modificare grilă de programe
05.30 Vafă, cănele minune
05.50 modificare grilă de programe

ProTV

06.00 Știrile
10.30 Vorbește lumea
13.00 Știrile
14.00 Lecții de viață
15.00 La Măruță
17.00 Știrile
18.00 Ce spun românii
19.00 Știrile
20.30 Film Grănicerul
22.15 Știrile
22.45 Film Detonatorul
00.30 The Shepherd
02.00 Lecții de viață
03.00 Vorbește lumea
05.00 Ce spun românii

ProTV InterNațional

06.00 Știrile Pro TV
10.30 Vorbește lumea
13.00 Știrile Pro TV
14.00 Teleshopping
14.15 Lecții de viață
15.00 La Măruță
17.00 Știrile Pro TV
18.00 Ce spun românii
19.00 Știrile Pro TV
20.30 Numai iubirea
21.30 Inimă de țigan
23.00 La Bloc
23.30 Știrile Pro TV
00.00 Teleshopping
00.30 La Măruță
02.00 Știrile Pro TV
03.00 Numai iubirea
04.00 Știrile Pro TV
04.30 Inimă de țigan

Jurnal TV

06.00 Jurnalul orei 6
07.00 Coronavirus

08.00 Popcorn Show
10.00 Teleshopping
10.15 Бойкая Кухня
10.45 Renegat
11.45 O нас
12.50 Teleshopping
13.00 Serial Sclava albă
14.00 Lampa fermecată
15.00 Jurnalul orei 15
15.15 Ce mai fac vedetele
15.45 Teleshopping
16.00 Colecție Ora de Ras
17.00 Jurnalul orei 17
17.15 Serial Sclava albă
18.00 Coronavirus
19.00 Jurnalul orei 19
20.00 Secretele Puterii
21.30 Coronavirus
22.30 Ce mai fac vedetele
23.00 Jurnalul orei 23
00.00 Secretele Puterii
01.30 Din lumea filmelor
02.00 Serial Sclava albă
03.00 Jurnalul orei 3
04.00 Presa
05.00 Top Gear

TV8

06.00 Cutia neagră
07.15 Știrile TV8
08.00 Настоящее время
09.00 Новости
09.30 Arts 21
10.00 X/ф Убить короля
12.00 Știri pe scurt
12.00 X/ф Виктор
14.00 Știri pe scurt
14.15 X/ф Пенелопа
15.00 Новости. Коротко
15.15 X/ф Пенелопа
16.45 Cutia neagră
18.00 Настоящее время. Вечер
19.00 Știrile TV8
19.45 X/ф Поздние цветы
21.30 Politica
22.45 Новости
23.15 X/ф Зачем мы женимся?
01.00 Știrile TV8
01.45 Cutia neagră
03.00 Politica
04.10 Știrile TV8
05.00 Новости
05.30 Arts 21

Pro 2

05.45 Serial Dincolo de noi
06.45 Serial Tânăr și neliniștit
07.45 Serial Lacrimi de iubire
09.00 Teleshopping
09.15 Serial Lacrimi de iubire
10.15 Serial Vieți la răscruce
11.15 Teleshopping
11.45 Serial Fetele din Tierra Blanca
13.45 Teleshopping
14.00 Serial Inima nu cere voie

15.00 Serial Vieți la răscruce
16.00 Serial Tânăr și neliniștit
17.00 Serial Dincolo de noi
18.00 Serial Inima nu cere voie
19.00 Serial Fetele din Tierra Blanca
21.00 Serial Vieți la răscruce
22.00 Serial Lacrimi de iubire
00.00 Serial Fetele din Tierra Blanca
02.00 Serial Lacrimi de iubire
03.30 Serial Dincolo de noi
04.30 Ce se întâmplă, doctore?
05.00 Serial Inima nu cere voie

Național

06.00 Vouă
06.15 Albumul Național
08.15 Vouă
08.30 Miezul problemei
09.45 Serial: Dragoste și ură, ep. 677
10.45 Vouă
11.45 Baronii
12.45 Teleshopping
13.00 Știri
13.15 Vouă
13.30 Baronii
14.00 Teleshopping
14.15 Vouă
14.30 Serial: Noblete, ep. 24
15.45 Vouă
16.00 Teleshopping
16.15 Serial: Destine rătăcite, ep. 256
17.15 Serial: Noblete, ep. 25
18.30 Știri
19.00 Serial: Destine rătăcite, ep. 259
20.00 Film: EMPIRE STATE: JAFUL SECOLULUI
22.00 Film: UMBLÂND PRINTRE MORMINTE
00.15 Film: TRUPE DE ELITĂ
02.15 Albumul Național
04.00 Baronii
05.00 Știri Național TV
05.30 Baronii

Canal 2

07.00 Telemagazin. Oferta zilei
08.00 T/c Фатмагюль
10.00 T/c Черная любовь
11.00 Telemagazin. Oferta zilei
12.00 Teleshopping
12.15 T/c Черная любовь
13.30 Teleshopping
14.10 T/c Фатмагюль
16.00 Telemagazin. Oferta zilei
17.00 Vorbe bune cu Lilu
18.00 T/c Фатмагюль
19.00 Reporter
19.30 Tema zilei
20.00 T/c Фатмагюль
21.00 T/c Серебряный бор
22.00 T/c Кордон следователя Савельева
00.00 Vorbe bune cu Lilu
01.00 Reporter
01.30 Tema zilei

STS Mega

06.00 Утро на CTC
08.00 Telemagazin. Oferta zilei
09.00 Уральские пельмени. Любимое
10.00 T/c Папины дочки
11.30 Teleshopping
11.45 Шоу Светлые новости
12.00 T/c Папины дочки
13.30 Утро на CTC
14.30 Уральские пельмени. Любимое
15.00 Teleshopping
15.15 Шоу Светлые новости
15.30 T/c Ивановы-Ивановы
17.00 Telemagazin. Oferta zilei
18.00 T/c Ивановы-Ивановы
19.30 T/c Мамочки
21.30 У всех на виду
22.30 Уральские пельмени. Любимое
23.30 T/c Одна за всех
00.00 Утро на CTC
01.00 Muzica la CTC
05.00 Telemagazin. Oferta zilei

Joi, 28 mai

TVR Moldova

07.00 Matinalii
09.55 100 de povesti despre Marea Unire
10.00 Telescoala Clasa VIII
11.00 Descălecați în Carpați
11.30 Un doctor pentru dumneav-oastră
13.00 Telemagazin Sport Meteo
13.30 Educatie online în Republica Moldova pentru clasa a X-a
14.00 Telemagazin Sport
14.55 100 de povesti despre Marea Unire
15.00 Telescoala Clasa XII
16.00 Documentar
16.50 Discover România
17.00 Obiectiv comun
18.00 Telemagazin Sport Meteo
19.00 Punctul pe azi
19.55 100 de povesti despre Marea Unire
20.00 Telemagazin Știri+tema zilei
21.00 România 9
22.00 Documentar: TVri
23.00 A doua Romanie
00.30 România... în bucate
01.00 Telescoala Clasa XII
02.00 Descălecați în Carpați
02.30 Un doctor pentru dumneav-oastră
03.00 Obiectiv comun
05.00 Telemagazin Sport Meteo
06.00 Punctul pe azi

TVR 1

07.00 Telemagazin Sport Meteo
09.45 Teleshopping
10.00 Ediție specială
11.00 Serial: Yanxi, palatul suspinelor, ep. 40
12.00 Teleshopping
12.30 Parlamentul României
13.00 Bilant cazuri coronavirus
13.15 Discover România
13.30 Doar să gustați...
14.00 Telemagazin Sport Meteo
15.00 Akzente
17.00 Serial: Yanxi, palatul suspinelor, ep. 41
18.00 Serial: Aripile Nordului, ep. 18
18.55 Nadine În noul
19.45 Sport
19.55 Meteo
20.00 Telemagazin Știri Tema zilei Sport
21.00 România 9
22.00 Serial: Jocurile timpului
23.15 Telemagazin Sport Meteo
00.00 Fotbal Brazilia - Coasta de Fildes
02.00 Serial: Jocurile timpului
03.11 Serial: Aripile Nordului, ep. 18
03.56 Doar să gustați...
04.25 Profesioniștii...
05.15 Nadine
06.00 România 9

TVR 2

07.00 Serial: Cele șase surori
07.55 Documentar: 360°-GEO
08.50 Teleshopping
09.00 Telescoala Clasa VIII
10.00 Câștigă România!
11.00 Serial: Iubire dincolo de timp
12.00 Telemagazin Sport Meteo
12.40 Teleshopping
13.00 Cultura minorităților
13.30 Natură și aventură
14.00 Documentar: 360°-GEO

15.00 Telescoala Clasa XII
16.00 Serial: Iubire dincolo de timp
17.00 România... în bucate
17.40 Primăvara amintirilor
18.35 # De acasă împreună
19.00 Telemagazin
19.45 Sport simultan TVR 1
19.55 Meteo simultan TVR 1
20.10 Film: Mythica: tărâmul zeilor
22.15 Câștigă România!
23.15 Serial: Anatomia lui Grey
00.10 Film: Mythica: tărâmul zeilor
02.05 Documentar: 360°-GEO
03.00 Telemagazin
03.40 Sport
03.50 Meteo
04.00 Câștigă România!
04.50 Discover România
05.00 Reteaua de idoli
05.55 Poate nu știați
06.10 Teleshopping

Moldova 1

06.05 Russkii mir
06.35 Portretul savantului
06.55 Bună dimineața
07.00 Știri
07.10 Bună dimineața
07.30 Știri
07.35 Bună dimineața
08.00 Știri
08.15 Bună dimineața
08.30 Domnul și să ne rugăm
10.00 Chișinău: ieri și azi
10.15 Serial Iubire de argint
11.00 Cuvintele credinței
11.45 Tezaur
12.00 F/d
12.30 Focus. Europa
13.00 Miezul zilei
13.40 Pur și simplu
14.00 Cine vine la noi!
15.00 Stai acasă. Învăț online (cl. XII)
15.40 Serial Pentru fiul meu
16.30 Sub același cer
17.00 Știrile (rus.)
17.20 Cine vine la noi!
18.15 Serial Iubire de argint
19.00 Mesager
19.40 Pur și simplu
19.55 Moldova în eter direct
21.00 Știri
21.15 F/d
21.45 Medalion muzical
22.00 Știrile (rus.)
22.15 Serial Pentru fiul meu
23.00 Știri Externe
23.25 Concert în Europa
00.10 Fii tânăr!
00.40 Reporter pentru sănătate
01.05 Bună dimineața
02.50 Moldova în eter direct
03.50 Pur și simplu
04.05 Știri Externe
04.30 Cine vine la noi!
05.25 Mesager

Minimax

06.00 Denver, ultimul dinosaur
06.10 modificare grilă de programe
06.35 LEGO Friends: Fetele în Misiune
06.45 modificare grilă de programe
08.05 Curiosul George
08.35 Ups! Am pierdut arca
10.10 modificare grilă de programe
10.40 Barbie Dreamtopia
10.50 modificare grilă de programe
11.25 Bebe Șef: Înapoi la treabă
12.25 Curiosul George
12.47 modificare grilă de programe
13.40 Barbie: Aventură la lumina stelelor
15.00 modificare grilă de programe
15.15 Clubul Căstănelor
15.30 modificare grilă de programe
16.00 Talking Tom și prietenii lui
16.10 modificare grilă de programe
19.30 Bebe Șef: Înapoi la treabă
20.00 Talking Tom și prietenii lui
20.10 modificare grilă de programe
20.30 Romeo și Julieta, pecetluit cu un sărut
21.50 Masha și ursul
22.00 Curiosul George

22.22 modificare grilă de programe
00.00 Masha și ursul
01.00 Eu și cei 7 pitici
01.20 modificare grilă de programe
01.30 Vafă, cănele minune
01.50 modificare grilă de programe
02.00 Masha și ursul
03.00 Eu și cei 7 pitici
03.20 modificare grilă de programe
03.30 Vafă, cănele minune
03.50 modificare grilă de programe
04.00 Masha și ursul
05.00 Eu și cei 7 pitici
05.20 modificare grilă de programe
05.30 Vafă, cănele minune
05.50 modificare grilă de programe

ProTV

06.00 Știrile
10.30 Vorbește lumea
13.00 Știrile
14.00 Lecții de viață
15.00 La Măruță
17.00 Știrile
18.00 Ce spun românii
19.00 Știrile
20.30 Las Fierbinți
22.15 Știrile
22.45 Film Echipa Sfarmă - Tot
00.45 Las Fierbinți
02.30 Lecții de viață
03.15 Vorbește lumea
05.00 Ce spun românii

ProTV InterNațional

06.00 Știrile Pro TV
10.30 Vorbește lumea
13.00 Știrile Pro TV
14.00 Teleshopping
14.15 Lecții de viață
15.00 La Măruță
17.00 Știrile Pro TV
18.00 Ce spun românii
19.00 Știrile Pro TV
20.30 Numai iubirea
21.30 Inimă de țigan
23.00 La Bloc
23.30 Știrile Pro TV
00.00 Teleshopping
00.30 La Măruță
02.00 Știrile Pro TV
03.00 Numai iubirea
04.00 Știrile Pro TV
04.30 Inimă de țigan

Jurnal TV

06.00 Jurnalul orei 6
07.00 Coronavirus
08.00 Popcorn Show
10.00 Teleshopping
10.15 Бойкая Кухня
10.45 Renegat. 8 c.
11.45 Secretele Puterii
12.50 Teleshopping
13.00 Serial Sclava albă
14.00 Lampa fermecată
15.00 Jurnalul orei 15
15.15 Filme și Staruri
15.45 Teleshopping
16.00 Colecție Ora de Ras
17.00 Jurnalul orei 17
17.15 Serial Sclava albă
18.00 Coronavirus
19.00 Jurnalul orei 19
20.00 Cabinetul din umbră
21.30 Coronavirus
22.30 Filme și Staruri
23.00 Jurnalul orei 23
00.00 Cabinetul din umbră
01.30 Filme și Staruri
02.00 Serial Sclava albă
03.00 Jurnalul orei 3
04.00 Presa
05.00 Din lumea filmelor
05.30 De facto

TV8

06.00 Politica
07.15 Știrile TV8
08.00 Настоящее время
09.00 Новости
09.30 Tomogrow today
10.00 X/f За чем мы женимся?
12.00 Știri pe scurt
12.15 X/f Поздние цветы
14.00 Știri pe scurt
14.15 X/f Пышка
15.00 Новости. Коротко
15.15 X/f Пышка
16.45 Politica
18.00 Настоящее время. Вечер
19.00 Știrile TV8
19.45 X/f Венеция зовет
21.30 Cutia neagră
22.45 Новости
23.15 X/f Финальный счет
01.00 Știrile TV8
01.45 Politica
03.00 Cutia neagră
04.10 Știrile TV8
05.00 Новости
05.30 Tomogrow today

Pro 2

05.45 Serial Dincolo de noi
06.45 Serial Tânăr și neliniștit
07.45 Serial Lacrimi de iubire
09.00 Teleshopping

09.15 Serial Lacrimi de iubire
10.15 Serial Vieți la răscruce
11.15 Teleshopping
11.45 Serial Fetele din Tierra Blanca
13.45 Teleshopping
14.00 Serial Inima nu cere voie
15.00 Serial Vieți la răscruce
16.00 Serial Tânăr și neliniștit
17.00 Serial Dincolo de noi
18.00 Serial Inima nu cere voie
19.00 Serial Fetele din Tierra Blanca
21.00 Serial Vieți la răscruce
22.00 Serial Lacrimi de iubire
00.15 Serial Fetele din Tierra Blanca
02.15 Serial Lacrimi de iubire
04.15 Serial Dincolo de noi
05.00 Serial Inima nu cere voie

Național

06.00 Vouă
06.15 Albumul Național
08.15 Vouă
08.30 Opriți timpul
10.45 Vouă
11.45 Baronii
12.45 Teleshopping
13.00 Știri
13.15 Vouă
13.30 Baronii
14.00 Teleshopping
14.15 Vouă
14.30 Serial: Noblețe, ep. 25
15.45 Vouă
16.00 Teleshopping
16.15 Serial: Destine rătăcite, ep. 267
17.15 Miezul problemei
18.30 Știri
19.00 Serial: Destine rătăcite, ep. 260

20.00 Serial: Dragoste și ură, ep. 678
21.00 Film: DE-A ȘOARECELE ȘI PISICA
23.15 Film: EMPIRE STATE: JAFUL SECOLULUI
01.15 Miezul problemei
02.30 Albumul Național
04.15 Vouă
04.30 Baronii
05.00 Știri Național TV
05.30 Baronii

Canal 2

07.00 Telemagazin. Oferta zilei
08.00 T/c Fatmagol
10.00 T/c Черная любовь
11.00 Telemagazin. Oferta zilei
12.00 Teleshopping
12.15 T/c Черная любовь
13.30 Teleshopping
14.10 T/c Fatmagol
16.00 Telemagazin. Oferta zilei
17.00 Vorbe bune cu Lilu
18.00 T/c Fatmagol
19.00 Reporter
19.30 Tema zilei
20.00 T/c Fatmagol
21.00 T/c Серебряный бор
22.00 T/c Кордон следователя Савельева
00.00 Vorbe bune cu Lilu
01.00 Reporter
01.30 Tema zilei

STS Mega

06.00 Утро на СТС
08.00 Telemagazin. Oferta zilei
09.00 Уральские пельмени. Любимое
10.00 T/c Папины дочки
11.30 Teleshopping
11.45 Шоу Светлые новости
12.00 T/c Папины дочки
13.30 Утро на СТС
14.30 Уральские пельмени. Любимое
15.00 Teleshopping
15.15 Шоу Светлые новости
15.30 T/c Ивановы-Ивановы
17.00 Telemagazin. Oferta zilei
18.00 T/c Ивановы-Ивановы
19.30 T/c Мамочки
21.30 У всех на виду
22.30 Уральские пельмени. Любимое
23.30 T/c Одна за всех
00.00 Утро на СТС
01.00 Muzica la CTC
05.00 Telemagazin. Oferta zilei

Vineri, 29 mai

TVR Moldova

07.00 Matinalii
09.55 100 de povesti despre Marea Unire
10.00 Telescoala Clasa VIII
11.00 Regatul salbatic
11.30 Un doctor pentru dumneav-

oastră
10.15 Serial Jurnal Moldova
13.00 Teleshopping
13.30 Educatie online în Republica Moldova pentru clasa a X-a
14.00 Teleshopping Sport
14.55 100 de povesti despre Marea Unire
15.00 Telescoala Clasa XII
16.00 Aventura urbană
16.50 Discover România
17.00 Obiectiv comun
18.00 Teleshopping Moldova
19.00 Punctul pe azi
19.55 100 de povesti despre Marea Unire
20.00 Teleshopping Știri+Tema zilei
21.00 Documentar: TVRI
22.00 Dăruiește, Românie!
23.25 Film: Ingerii pazitori
01.05 Telescoala Clasa XII
02.05 Film
04.00 Obiectiv comun
05.00 Teleshopping Moldova
06.00 Punctul pe azi

TVR 1

07.00 Teleshopping Sport Meteo
09.45 Teleshopping
10.00 Ediție specială
11.00 Serial: Yanxi, palatul suspinelor, ep. 41
12.00 Teleshopping
12.30 Parlamentul României
13.00 Bilant cazuri coronavirus
13.15 Discover România
13.30 Doar să gustăți...
14.00 Teleshopping Sport Meteo
15.00 Opriți timpul
16.00 EURO polis Festivalul armenilor, Bacau
17.00 Serial: Yanxi, palatul suspinelor, ep. 42
18.00 Serial: Aripile Nordului, ep. 19
18.55 Nadine În noul
19.45 Sport
19.55 Meteo
20.00 Teleshopping Știri Tema zilei
21.10 Film: William, tânărul cuceritor
22.50 MomentArt
23.00 Teleshopping Sport Meteo
00.00 Fotbal Brazilia-Coreea de Nord
02.00 Film: William, tânărul cuceritor
03.35 Serial: Aripile Nordului, ep. 19
04.15 Vouă
04.25 Garantat 100%
05.15 Nadine
06.00 Teleshopping

TVR 2

07.00 Serial: Cele șase surori
07.55 Documentar: 360°-GEO
08.50 Teleshopping
09.00 Telescoala Clasa VIII
10.00 Câștigă România!
11.00 Serial: Iubire dincolo de timp
12.00 Teleshopping Sport Meteo
12.40 Teleshopping
13.00 Cultura minorităților
13.30 Pescar hoinar
14.00 Documentar: 360°-GEO
15.00 Telescoala Clasa XII
16.00 Serial: Iubire dincolo de timp
17.00 România... în bucate
17.40 Primavara amintirilor
18.35 # De acasă împreună
19.00 Teleshopping
19.45 Sport simultan TVR 1
19.55 Meteo simultan TVR 1
20.00 Gala umorului
22.00 Drag de România mea!
00.00 Femei de 10, bărbați de 10
02.00 Documentar: 360°-GEO
03.00 Teleshopping
03.40 Sport
03.50 Meteo
04.00 Câștigă România!
04.50 Discover România
05.00 Destine ca-n filme
05.55 Poate nu știa
06.00 Cap compas
06.25 Teleshopping

Moldova 1

06.05 Sub același cer
06.35 Portretul savantului
06.55 Bună dimineața
07.00 Știrile
07.10 Bună dimineața
07.30 Știrile
07.35 Bună dimineața
08.00 Știrile
08.15 Bună dimineața
09.00 Știrile (rus.)
09.30 Știință și inovații
10.00 Medalion muzical
10.15 Serial Iubire de argint
11.00 Moldova în eter direct
12.00 F/d
12.30 Moldova de Patrimoniul
13.00 Miezul zilei
13.40 Pur și simplu
14.00 Cine vine la noi!
15.00 Stai acasă. Învață online (cl. XII)
15.45 Serial Pentru fiul meu

16.30 Fii tânăr!
17.00 Știrile (rus.)
17.20 Cine vine la noi!
18.15 Serial Iubire de argint
19.00 Mesager
19.40 Pur și simplu
19.50 F/d
21.00 Știrile
21.15 Zona ARS
21.40 Tezaur
23.00 Știri Externe
23.25 O seară în familie
00.25 Art-club (rus.)
00.30 Știrile (rus.)
01.00 Bună dimineața
02.45 F/d
03.55 Pur și simplu
04.05 Știri Externe
04.30 Cine vine la noi!
05.25 Mesager

Minimax

06.00 Denver, ultimul dinosaur
06.10 modificare grilă de programe
06.35 LEGO Friends: Fetele în Misiune
06.45 modificare grilă de programe
08.05 Curiosul George
08.35 Cei trei purceluși
09.25 Deștețica

10.10 modificare grilă de programe
10.40 Barbie Dreamtopia
10.50 modificare grilă de programe
11.25 Bebe Șef: Înapoi la treabă
11.55 Trolii - Petrecerea continuă
12.25 Curiosul George
12.47 modificare grilă de programe
13.40 LEGO Friends - Haideți pe scenă!
15.00 modificare grilă de programe
15.15 Clubul Căstănelor
15.30 modificare grilă de programe
16.00 Talking Tom și prietenii lui
16.10 modificare grilă de programe
19.30 Bebe Șef: Înapoi la treabă
20.00 Talking Tom și prietenii lui
20.10 modificare grilă de programe
20.30 Poveste cu dinozauri
21.50 Masha și ursul
22.00 Curiosul George
22.22 modificare grilă de programe
00.00 Masha și ursul
01.00 Eu și cei 7 pitici
01.20 modificare grilă de programe
01.30 Vafă, cănele minune
01.50 modificare grilă de programe
02.00 Masha și ursul
03.00 Eu și cei 7 pitici
03.20 modificare grilă de programe
03.30 Vafă, cănele minune
03.50 modificare grilă de programe
04.00 Masha și ursul
05.00 Eu și cei 7 pitici
05.20 modificare grilă de programe
05.30 Vafă, cănele minune
05.50 modificare grilă de programe

ProTV

06.00 Știrile
10.30 Vorbește lumea
13.00 Știrile
14.00 Lecții de viață
15.00 La Măruță
17.00 Știrile
18.00 Ce spun românii
19.00 Știrile
20.30 Românii au talent
00.00 Film The Shepherd
01.45 Film The Detonator
03.15 Lecții de viața
04.00 Vorbește lumea

ProTV InterNațional

06.00 Știrile Pro TV
10.30 Vorbește lumea
13.00 Știrile Pro TV
14.00 Teleshopping
14.15 Lecții de viața
15.00 La Măruță
17.00 Știrile Pro TV
18.00 Ce spun românii
19.00 Știrile Pro TV
20.30 Românii au talent
23.15 Ce spun românii
00.00 Teleshopping
00.30 La Măruță
02.00 Știrile Pro TV
03.00 Românii au talent
05.45 Superspeed

Jurnal TV

06.00 Jurnalul orei 6
07.00 Coronavirus
08.00 Popcorn Show
10.00 Teleshopping
10.15 Бойкая Кухня
10.45 Renegat. 9 c.
11.45 Cabinetul din umbră
12.50 Teleshopping
13.00 Serial Sclava albă

14.00 Lampa fermecată
15.00 Jurnalul orei 15
15.15 Ce mai fac vedetele
15.45 Teleshopping
16.00 Colecție Ora de Ras
17.00 Jurnalul orei 17
17.20 Savoare la Maximum
18.00 Coronavirus
19.00 Jurnalul orei 19
20.00 Presa
21.00 Три милиона
22.50 De bine, de rau
23.00 Jurnalul orei 23
00.00 Coronavirus
01.00 Lampa fermecată - Colecție
02.00 Serial Sclava albă
03.00 Jurnalul orei 3
04.00 Colecție Dora Show
05.00 Colecție Ora de ras

TV8

06.00 Cutia neagră
07.15 Știrile TV8
08.00 Настоящее время
09.00 Новости
09.30 Global 3000
10.00 X/f Финальный счет
12.00 Știri pe scurt
12.15 X/f Венеция зовет
14.00 Știri pe scurt
14.15 X/f Воспоминания о будущем
15.00 Новости. Коротко
15.15 X/f Воспоминания о будущем
16.45 Iubeste viața
17.30 Știri diana rora
18.00 Настоящее время. Вечер
19.00 Știrile TV8
19.45 X/f Все дети Бога могут танцевать
21.30 X/f Гость
22.45 Новости
23.15 X/f Книжный клуб
01.00 Știrile TV8
01.45 Cutia neagră
03.00 Talk-show politic
04.10 Știrile TV8
05.00 Новости
05.30 Global 3000

Pro 2

05.45 Serial Dincolo de noi
06.45 Serial Tânăr și neliniștit
07.45 Serial Lacrimi de iubire
09.00 Teleshopping
09.15 Serial Lacrimi de iubire
10.15 Serial Vieți la răscruce
11.15 Teleshopping
11.45 Serial Fetele din Tierra Blanca
13.45 Teleshopping
14.00 Serial Inima nu cere voie
15.00 Serial Vieți la răscruce
16.00 Serial Tânăr și neliniștit
17.00 Serial Dincolo de noi
18.00 Serial Inima nu cere voie
19.00 Serial Fetele din Tierra Blanca
21.00 Serial Vieți la răscruce
22.00 Serial Regina noptii
23.00 Serial Iubire ca în filme
00.15 Serial Fetele din Tierra Blanca
02.15 Serial Iubire ca în filme
03.30 Serial Dincolo de noi
04.30 Serial Inima nu cere voie

Național

06.00 Vouă
06.15 Albumul Național
08.15 Vouă
08.30 Tradiții de la bunica
09.45 Serial: Dragoste și ură, ep. 678
10.45 Vouă
11.45 Baronii
12.45 Teleshopping
13.00 Știri
13.15 Vouă
13.30 Specialiști în sănătate
14.00 Teleshopping
14.15 Tradiții de la bunica
15.45 Vouă
16.00 Teleshopping
16.15 Serial: Serial: Destine rătăcite, ep. 258
17.15 Miezul problemei
18.30 Știri
19.00 Serial: Destine rătăcite, ep. 261
20.00 Serial: Dragoste și ură, ep. 679
21.00 Film: REGINA VAMPIRILOR: SĂNGELE REICH -ULUI
22.45 Film: UMBLĂND PRINTRE MORMINTE
01.00 Miezul problemei
02.15 Albumul Național
04.00 Baronii
05.00 Știri Național TV
05.30 Baronii

Canal 2

07.00 Telemagazin. Oferta zilei
08.00 T/c Fatmagol
10.00 T/c Черная любовь
11.00 Telemagazin. Oferta zilei
12.00 Teleshopping
12.15 T/c Черная любовь
13.30 Teleshopping
14.10 T/c Fatmagol
16.00 Telemagazin. Oferta zilei

17.00 Vorbe bune cu Lilu
18.00 T/c Fatmagol
19.00 Reporter
19.30 Tema zilei
20.00 Поле Чудес
21.00 T/c Fatmagol
21.00 T/c Кордон следователя Савельева
00.00 Vorbe bune cu Lilu
01.00 Reporter
01.30 Tema zilei

STS Mega

06.00 Утро на СТС
08.00 Telemagazin. Oferta zilei
09.00 Уральские пельмени. Любимое
10.00 T/c Папины дочки
11.30 Teleshopping
11.45 Шоу Светлые новости
12.00 T/c Папины дочки
13.30 Утро на СТС
14.30 Уральские пельмени. Любимое
15.00 Teleshopping
15.15 Шоу Светлые новости
15.30 T/c Ивановы-Ивановы
17.00 Telemagazin. Oferta zilei
18.00 T/c Ивановы-Ивановы
19.30 T/c Беглые родственники
22.30 T/c Миша портит все
23.30 T/c Одна за всех
00.00 Утро на СТС
01.00 Muzica la CTC

Sămbătă, 30 mai

TVR Moldova

07.00 Tezaur folcloric
07.50 Discover România
08.00 Ferma
08.50 Discover România
09.00 M. A. I aproape de tine
09.30 #Creativ
11.00 Teatrul TV
13.00 Documentar: Dinastia Romanovilor
14.00 Teleshopping Sport
14.30 Lumea și noi
15.00 Film: Dumbra minunata
16.20 Regatul salbatic
17.00 Exclusiv în România

08.30 Generația Fit
09.00 Serial: Animație Armăsarul sălbatic
10.00 Mic dejun cu un campion
11.00 Descălecați în Carpați
11.30 Olimpiade de aur
12.30 Cap compas
13.00 Gala umorului
15.00 Femei de 10, bărbați de 10
16.00 Femei de 10, bărbați de 10
17.00 Zile cu stil
17.30 MotorVlog
18.00 Memorialul Durerii
19.00 Telegurnal
19.45 Sport simultan TVR 1
19.55 Meteo simultan TVR 1
20.10 Film: Săgeata neagră

21.55 Poate nu știi
22.10 Serial: În apărarea fiului
23.45 MotorVlog
00.15 Zile cu stil
00.45 Film: Săgeata neagră
03.45 Serial: Animație Armăsarul sălbatic
04.35 Telegurnal
05.10 D'ale lu' Mitică
06.00 MotorVlog
06.25 Teleshopping

Moldova 1

06.05 F/d
06.30 Chişinău: ieri și azi
06.45 Să luăm aminte...
06.55 Bună dimineața
07.00 Știrile
07.10 Bună dimineața
07.30 Știrile
07.35 Bună dimineața
08.00 Știrile
08.15 Bună dimineața
09.00 Știrile (rus.)
09.30 Magazinul copiilor
10.00 Desene animate Extraordinairele aventuri ale lui Jules Vernes
11.00 Fii tânăr!
11.30 F/d
12.00 Moldova de Patrimoniu
12.30 Serial Poftă bună
13.00 Miezul zilei
13.30 F/d
17.00 Știrile (rus.)
17.15 În ritmul dansului
17.45 La noi în sat
18.30 Acces limitat
19.00 Mesager
19.40 Poezii
19.55 O seară în familie
21.00 Știrile
21.15 Film Asterix și Obelix: Misiunea Cleopatra
23.00 Știrile (rus.)
23.15 Zapovednik
23.30 Știri Externe
23.55 Erudit cafe
00.35 Purtătorii de cultură
01.05 Serial Poftă bună
01.35 Bună dimineața
03.20 La noi în sat
04.00 Știri Externe
04.25 O seară în familie
05.25 Mesager
21.15 Bună dimineața

Minimax

06.00 Masha și ursul
06.35 Micul Meu Ponei: Prietenia Este Magică
07.35 Barbie: Dreamhouse Adventures
08.35 Barbie Degetica
09.55 Barbie - eroina jocurilor video
11.15 AVENTURILE SIRENELOR H2O
12.25 Curiosul George
12.47 modificare grilă de programe
13.40 Romeo și Julieta, pecetluit cu un sărut
15.00 modificare grilă de programe
15.10 Micul meu ponei: Fetele Equestriei - Prietenia uitată
16.00 Micul Meu Ponei: Prietenia Este Magică
17.00 Unde-i Waldo?
18.00 Kung Fu Panda - Ghearele Destinului
19.00 Curiosul George
19.30 Bebe Șef: Înapoi la treabă
20.00 Masha și ursul
20.30 Ups! Am pierdut arca
22.00 Curiosul George
22.22 modificare grilă de programe
00.00 Masha și ursul
01.00 Eu și cei 7 pitici
01.20 modificare grilă de programe
01.30 Vafă, câinele minune
01.50 modificare grilă de programe
02.00 Masha și ursul
03.00 Eu și cei 7 pitici
03.20 modificare grilă de programe
03.30 Vafă, câinele minune
03.50 modificare grilă de programe

04.00 Masha și ursul
05.00 Eu și cei 7 pitici
05.20 modificare grilă de programe
05.30 Vafă, câinele minune
05.50 modificare grilă de programe

ProTV

06.00 Ce se întâmplă, doctore?
06.30 Arena bucătarilor
07.00 Știrile
10.30 Superspeed la Pro TV
11.00 Film Peter Pan
13.15 Film Un tatic grozav
15.15 Românii au talent
19.00 Știrile
20.00 Film Thor
22.00 Film Demon pe doua roti
00.00 Film The Longest Yard
02.00 Las Fierbinți
03.45 Film Superspeed la Pro TV
04.15 Film Peter Pan

ProTV Internațional

06.15 Ce spun românii
07.00 Știrile Pro TV
10.30 La Măruță
12.00 Acasă la Români
12.45 Teleshopping
13.00 Știrile Pro TV
13.15 România, te iubesc!
14.00 Lecții de viață
14.45 Ce spun românii
15.30 Arena bucătarilor
16.00 Românii au talent
18.30 Superspeed
19.00 Știrile Pro TV
20.00 Arena bucătarilor
20.30 Las Fierbinți
21.30 Inimă de țigan
22.45 Acasă la Români
23.45 Teleshopping
00.15 Lecții de viață
01.30 Arena bucătarilor
01.45 Superspeed
02.15 Știrile Pro TV
03.00 Las Fierbinți
03.45 Inimă de țigan
05.00 Acasă la Români

Jurnal TV

06.00 Jurnalul orei 6
07.00 Editie speciala - Coronavirus
08.00 Colectie Dora Show
09.00 Top Gear
10.00 Teleshopping
10.15 Бойкая Кухня
10.45 Filme și Staruri
11.15 Ora Expertizei
12.45 Din lumea filmelor
13.15 Teleshopping
13.30 Serial Sclava albă
15.00 Ce mai fac vedetele
15.30 De bine, de rau
15.45 Teleshopping
16.00 Orchestra fraților Advahov
19.00 Jurnalul săptămânii
20.00 Dora Show
21.00 Ora de Ras
22.00 Lupii - Alex Calancea Band
00.00 Din lumea filmelor
00.30 Renegat
01.00 Serial Sclava albă
03.00 Бойкая Кухня
04.00 Presa
05.00 Jurnalul săptămânii

TV8

06.00 Talk-show politic
07.15 Știrile TV8
08.00 Настоящее время
09.00 Новости
09.30 Arts 21
10.00 X/ф Все дети Бога могут танцевать
11.30 Америка. Большое путешествие
12.00 Reporter de Gardă
12.15 Drive it
12.45 Egoist
13.45 Река без границ
14.00 X/ф Песня имен
16.00 Internetu găștește
17.30 X/ф Огонь и лед: хроники драконов
19.00 Talk-show politic
20.15 X/ф Линия родства
22.00 Internetu găștește
23.30 X/ф Младенец
01.00 Ждем в гости
02.00 Cutia neagră
03.00 Punct și de la capăt
04.00 Egoist
05.00 Америка. Большое путешествие
05.30 Река без границ

Pro 2

05.30 Serial Dincolo de noi
06.30 Serial Tânăr și neliniștit
07.30 Serial Iubire ca în filme
08.45 Teleshopping
09.15 Serial Vieti la răscruce
10.15 Serial Regina noptii
11.15 Teleshopping
11.45 Serial Fetele din Tierra Blanca
13.45 Teleshopping
14.00 Serial Inima nu cere voie

15.00 Serial Vieti la răscruce
16.00 Serial Tânăr și neliniștit
17.00 Serial Dincolo de noi
18.00 Serial Inima nu cere voie
19.00 Serial Fetele din Tierra Blanca
21.00 Serial Vieti la răscruce
22.00 Serial Regina noptii
23.00 Serial Iubire ca în filme
00.00 Serial Fetele din Tierra Blanca
02.00 Serial Iubire ca în filme
03.00 Serial Dincolo de noi
04.00 Ce se întâmplă, doctore?
04.15 Serial Regina noptii
05.00 Serial Inima nu cere voie

Național

06.00 Vouă
06.15 Baronii
07.15 Serial: Destine rătăcite, ep. 259
08.15 Vouă
08.45 Teleshopping
09.00 Tradiții de la bunica
10.00 Din viața romilor, ep. 339
12.00 Stan și Bran - momente de excepție
12.30 Specialiști în sănătate
12.55 Teleshopping
13.15 Tradiții de la bunica
14.15 Film: LA CAPĂTUL LINIEI
16.15 Film: DE-A ȘOARECELE ȘI PISICA
18.30 Știri + Sport + Meteo
19.00 Serial: Destine rătăcite, ep. 262
20.00 Iubire interzisă
22.00 Fosta mea iubire
23.45 Poamă acră
01.45 Albumul Național
03.30 Vouă
04.00 Baronii
05.00 Știri Național TV
05.30 Baronii

Canal 2

06.30 Поле Чудес
08.30 T/c Черная любовь
09.30 Teleshopping
10.00 T/c Черная любовь
12.00 Telemagazin. Oferta zilei
13.00 T/c Черная любовь
14.00 Teleshopping
14.30 T/c Черная любовь
16.30 Telemagazin. Oferta zilei
17.30 T/c Черная любовь
20.30 Поле Чудес
21.30 T/c Кордон следователя Савельева

02.30 Vorbe bune cu Lilu

STS Mega

06.00 Супермамочка
08.00 Про100 кухня
08.30 Mama mia
09.30 Про100 кухня
10.30 Teleshopping
11.00 Лица улиц
12.00 Teleshopping
12.30 Шоу Детки-предки
13.30 Telemagazin. Oferta zilei
14.30 M/c Царевны
15.30 Шоу Уральских пельменей
17.00 Telemagazin. Oferta zilei
18.00 Шоу Уральских пельменей
19.30 Слава Богу ты пришел
20.30 Стендап андеграунд
22.30 M/c Царевны
23.00 Лица улиц
00.00 Кино в деталях
01.00 Muzica la CTC

Duminică, 31 mai

TVR Moldova

07.00 Universul credinței
09.00 Pro Patria
09.30 Pescar hoinar
10.00 În grădina Danei
10.35 Viața satului
11.50 Minutul de agricultura
12.00 Viața satului
13.00 Documentar: Cinematografia franceza sub asediu
14.00 Telegurnal Sport
14.30 La un pas de România
15.00 Film: Strajerii
16.20 Desene animate
16.50 Discover România
17.00 Ora regelui
17.50 Discover România
18.00 Telegurnal Moldova
19.00 Conexiuni
20.00 Telegurnal Știri
21.00 Lăutarii Tradițional
22.05 Documentar: Mica Bucovina din Canada
22.55 Miracolul EU
23.05 Film: Inima albăstra
23.30 Garantat 100%
00.20 La un pas de România

00.50 Discover România
01.00 Documentar: Cinematografia franceza sub asediu
02.00 Ora regelui
02.50 Miracolul EU
03.00 Dăruiește, Românie!
04.30 Lumea și noi
05.00 Telegurnal Moldova
06.00 Conexiuni

TVR 1

07.00 Universul credinței
09.00 M. A. I. aproape de tine
09.30 Pro Patria
10.00 In grădina Danei
10.35 Viața satului
11.50 Minutul de agricultură
12.00 Viața satului
13.00 Bilant cazuri coronavirus
13.10 Tezaur folcloric
14.00 Telegurnal Sport Meteo
14.30 Politică și delicatături

15.30 Fotbal România - Brazilia
17.30 Habemus papam: o istorie a puterii
18.15 Exclusiv în România
19.00 Istorii ascunse
19.30 Miracolul: EU
19.45 Sport
19.55 Meteo
20.00 Telegurnal Sport
21.00 Vedeta populară, sez. 2
23.00 Garantat 100%
00.00 Replay
01.40 Habemus papam: o istorie a puterii
01.50 Teleenciclopedia
02.40 Izolați în România
03.05 Telegurnal
03.50 Universul credinței
05.30 In grădina Danei
06.00 Vreau să fii sănătos!

TVR 2

07.00 Teleshopping
07.30 România... în bucate
08.30 Descălecați în Carpați
09.00 Ferma
10.00 Pescar hoinar
10.30 Repere sacre
11.30 Olimpiade de aur
12.30 Sănătate cu de toate
13.10 Film: Neamul șoimăreștilor
15.00 Drag de România mea!
17.00 D'ale lu' Mitică
18.00 Reteaua de idoli
19.00 Telegurnal
19.45 Sport simultan TVR 1
19.55 Meteo simultan TVR 1
20.10 Film: Frații Jderi
22.35 Film: Adio, concubina mea! 164'
01.35 Memorialul Durerii
02.20 Film: Frații Jderi
04.40 Telegurnal
05.15 Ferma
06.10 Teleshopping

Moldova 1

06.05 Cuvintele credinței
06.55 Bună dimineața
07.00 Știrile
07.10 Bună dimineața
07.30 Știrile
07.35 Bună dimineața
08.00 Știrile
08.15 Știrile (rus.)
08.30 Domnului să ne rugăm
10.00 Ring star
11.00 Erudit cafe
11.40 Abraziv
12.00 Musafirul
12.30 Serial Poftă bună
13.00 Miezul zilei
13.30 O demivorbă
14.00 Rapsodia satului
14.30 Tezaur
15.00 F/d
15.35 Lăutarii
17.00 Știrile (rus.)
17.15 Purtătorii de cultură
17.45 Chişinău: ieri și azi
18.00 Evantai folcloric
19.00 Mesager
20.10 Eroii printre oameni
20.30 F/d
21.00 Știrile
21.15 Lăutarii
23.10 Știrile (rus.)
23.25 Zapovednik
23.40 Musafirul
00.10 Reporter pentru sănătate
00.30 Tezaur
00.55 Serial Poftă bună
01.25 Bună dimineața
03.10 Evantai folcloric
04.05 Concert în Europa
04.50 Mesager
08.15 Bună dimineața

Minimax

06.00 Masha și ursul
06.35 Micul Meu Ponei: Prietenia Este Magică
07.35 Barbie: Dreamhouse Adventures
08.35 Barbie - eroina jocurilor video
09.55 Barbie Degetica
11.15 AVENTURILE SIRENELOR H2O
12.25 Curiosul George
12.47 modificare grilă de programe
13.40 Poveste cu dinozauri
15.00 Masha și ursul
15.10 Micul meu ponei - Fetele Euestriei - Sărbătorile de iarnă
16.00 Micul Meu Ponei: Prietenia Este Magică
17.00 Unde-i Waldo?
18.00 Kung Fu Panda - Ghearele Destinului
19.00 Curiosul George
19.30 Bebe Șef: Înapoi la treabă
20.00 Masha și ursul
20.30 Cei trei purceluși
21.20 Degetica
22.05 modificare grilă de programe
00.00 Masha și ursul
01.00 Eu și cei 7 pitici
01.20 modificare grilă de programe
01.30 Vafă, câinele minune
01.50 modificare grilă de programe
02.00 Masha și ursul
03.00 Eu și cei 7 pitici
03.20 modificare grilă de programe
03.30 Vafă, câinele minune
03.50 modificare grilă de programe
04.00 Masha și ursul
05.00 Eu și cei 7 pitici
05.20 modificare grilă de programe
05.30 Vafă, câinele minune
05.50 modificare grilă de programe

ProTV

06.00 Lecții de viață
07.00 Știrile
10.30 Arena bucătarilor
11.00 Ce spun românii
12.00 Film Big Daddy
14.00 Apropo TV
15.00 Film Omul Păianjen 3
18.00 România, te iubesc!
19.00 Știrile
20.00 Film Blitz
21.45 Film 007 și Imperiul zilei de mâine
00.00 Film Spider-Man 3
02.30 Apropo TV
03.30 România, te iubesc!
04.30 Arena bucătarilor
05.00 Ce spun românii

ProTV Internațional

06.15 Ce spun românii
07.00 Știrile Pro TV
10.30 Românii au talent
13.00 Teleshopping
13.15 Arena bucătarilor
13.45 Lecții de viață
14.25 Știrile Pro TV
14.30 Ce se întâmplă, doctore?
15.00 Apropo TV
15.45 Ce spun românii
16.30 Lecții de viață
18.00 România, te iubesc!
19.00 Știrile Pro TV
20.00 Superspeed
20.30 Las Fierbinți
21.30 Inimă de țigan
22.45 Acasă la Români
23.30 Apropo TV
00.15 Teleshopping
00.45 Ce se întâmplă, doctore?
01.15 România, te iubesc!
02.00 Știrile Pro TV
03.00 Las Fierbinți
03.45 Inimă de țigan
05.00 Acasă la Români

Jurnal TV

06.00 Jurnalul săptămânii
07.00 Sloba duminicală
07.45 De bine, de rau
08.00 Colectie Dora Show
09.00 Top Gear
10.00 Teleshopping
10.15 Бойкая Кухня
10.45 De facto
11.15 Cabinetul din umbră
12.45 Filme și Staruri
13.15 Teleshopping
13.30 Serial Sclava albă
15.00 Ce mai fac vedetele
15.45 Teleshopping
16.00 Hamlet
17.00 Asfalt de Moldova
18.00 Три милиона
19.00 Patrula
20.00 Dora Show
21.00 Ora de Ras
22.00 Hora Party, Valentin Uzun și Tharmis
00.00 Colectie Dora Show
01.00 Serial Sclava albă
05.00 Patrula

TV8

06.00 X/ф Космическое

приключение
08.00 Internetu găștește
09.30 Check in
10.00 X/ф Огонь и лед: хроники драконов
11.30 Ждем в гости
12.00 Egoist
13.00 Река без границ
13.30 Tomorrow today
14.00 X/ф Воздушный маршал
16.00 Reporter de Gardă
16.20 Punct și de la capăt
17.00 X/ф Помпей
19.00 Talk-show politic
20.15 X/ф Цифровая радиостанция. Грязной
21.45 Zămbărele
22.00 Муз/ф Авиатор
00.40 Punct și de la capăt
01.20 Egoist
02.10 Politică
03.00 Internetu găștește
04.20 Пятое время года
05.00 Д/ф

Pro 2

05.45 Serial Dincolo de noi
06.45 Serial Tânăr și neliniștit
07.45 Serial Iubire ca în filme
08.45 Teleshopping
09.15 Serial Vieti la răscruce
10.15 Serial Regina noptii
11.15 Teleshopping
11.45 Serial Fetele din Tierra Blanca
13.45 Teleshopping
14.00 Serial Inima nu cere voie
15.00 Serial Vieti la răscruce
16.00 Serial Tânăr și neliniștit
17.00 Serial Dincolo de noi
18.00 Serial Inima nu cere voie
19.00 Serial Fetele din Tierra Blanca
21.00 Serial Vieti la răscruce
22.00 Serial Regina noptii
23.00 Serial Iubire ca în filme
00.00 Serial Fetele din Tierra Blanca
02.00 Serial Iubire ca în filme
03.00 Serial Dincolo de noi
04.00 Ce se întâmplă, doctore?
04.15 Serial Regina noptii
05.00 Serial Inima nu cere voie

Național

06.00 Vouă
06.15 Baronii
07.15 Serial: Destine rătăcite, ep. 260
08.15 Vouă
08.30 Teleshopping
09.00 Tradiții de la bunica
10.30 Film: DRUMUL CĂNILOR
12.30 Stan și Bran - momente de

Pisicile asimptomatice răspândesc noul coronavirus la alte pisici

Pisicile pot răspândi noul coronavirus și la alte pisici fără ca vreuna dintre ele să aibă simptome, rezultă dintr-un studiu realizat de o echipă de cercetători americani.

Oamenii de știință de la Școala de Medicină Veterinară a Universității din Wisconsin au realizat un experiment de laborator pe pisici, pentru a vedea dacă acestea transmit virusul la alte animale, scrie „The Times”.

Cercetătorii au luat virusul de la un pacient uman și au infectat trei pisici cu acesta. Fiecare pisică a fost plasată împreună cu o alta, care nu era infectată. În cinci zile,

coronavirusul a fost găsit la toate cele trei animale recent expuse.

Niciuna dintre cele șase pisici nu a prezentat simptome.

„Nu au strănutat, nici tuse nu au avut, temperatura corpului a fost normală și nici nu au pierdut în greutate”, a spus Peter Halfmann, unul dintre veterinarilor implicați în experiment. „Dacă proprietarul unui animal de companie s-ar fi uitat la ele... nu ar fi observat nimic”.

Oamenii de știință care au realizat experimentul spun că datele adunate de ei nu înseamnă că noul coronavirus poate fi transmis de

la animale la oameni sau invers.

Asociația de Medicină Veterinară Americană a declarat într-un comunicat că doar pentru că un animal poate fi infectat în mod deliberat într-un laborator „nu înseamnă că va fi ușor infectat cu același virus în condiții naturale”.

Experții spun că pentru orice eventualitate este bine ca proprietarii de animale de companie să nu le sărute și să păstreze suprafețele curate pentru a reduce șansele de a lua orice fel de virus pe care acestea l-ar putea purta.

Un prim caz recențat în Franța al unei pisici infectate cu COVID-19, cel mai probabil de la stăpâni ei, i-a făcut pe cercetători să le ceară bolnavilor de coronavirus să-și limiteze contactele cu felinele lor pentru a le proteja.

De asemenea, proprietarii care au fost bolnavi de coronavirus și care au pisici sunt sfătuiți să limiteze contactele cu ele, să-și pună mască atunci când se află în preajma lor și să se spele pe mâini înainte de a le mângâia.

ziare.com

Lupta dintre generații

Știind că viața are-un crez
Și cel mai tânăr o să-nvingă,
Sunt gata locul să-i cedez,
Dar nu suport să mă împingă...

Gheorghe BĂLICI

„Cea mai bătrână femeie din Spania”, s-a vindecat de COVID-19 la vârsta de 113 ani

Maria Branyas, considerată „cea mai bătrână femeie din Spania”, s-a vindecat de COVID-19 la vârsta de 113 ani, au anunțat autoritățile spaniole, citate de BBC.

Ea a fost diagnosticată cu această maladie respiratorie după ce Spania a impus măsuri de izolare a populației la domiciliu în luna martie.

După câteva săptămâni petrecute în izolare, Maria Branyas, care a prezentat doar simptome ușoare, s-a vindecat de această maladie infecțioasă.

Astfel, ea a reușit să supraviețuiască pe parcursul vieții sale îndelungate pandemiei de gripă din 1918-1919, Războiului Civil din Spania (1936-1939) și pandemiei de COVID-19.

„Acum, când se simte bine, e minunată. Vrea să vorbească, să

explice, să își exprime părerile. A redevenit ea însăși”, a dezvăluit fiica ei pe Twitter.

Născută în Mexic în 1907, Maria Branyas s-a mutat după doi ani la San Francisco și apoi în provincia catalană Girona în timpul Primului Război Mondial alături de tatăl ei, care era jurnalist. Ea are trei copii, unul dintre ei a împlinit recent vârsta de 86 de ani, 11 nepoți – cel mai vârstnic are 60 de ani, și 13 strănepoți.

A locuit în ultimele două decenii într-un azil pentru bătrâni din orașul Olot.

„Nu am făcut nimic altceva decât să îmi trăiesc viața”, declara super-centenara spaniolă într-un interviu acordat în 2019 pentru cotidianul „La Vanguardia”.

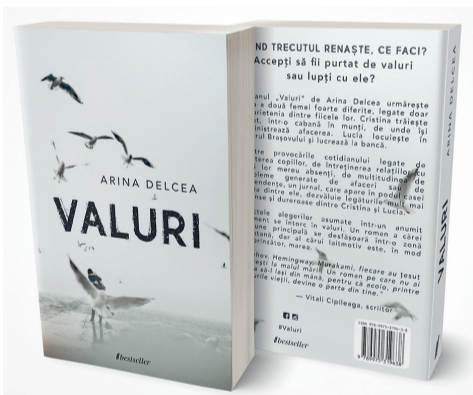
AGERPRES

Cartea „Valuri”, de Arina Delcea

Romanul „Valuri” de Arina Delcea urmărește viața a două femei foarte diferite, legate doar de prietenia dintre fiicele lor. Cristina trăiește izolat, într-o cabană în munți, de unde își administrează afacerea. Lucia locuiește în centrul Brașovului și lucrează la bancă.

„Cehov, Hemingway, Murakami, fiecare au țesut povești la malul mării. Un roman pe care nu ai vrea să-l lași din mână, pentru că acolo, printre valurile vieții, devine o parte din tine.” – Vitali Cipileaga, scriitor

Arina Delcea are 28 de ani. Este absolventă a

Facultății de Jurnalism a Universității din București, unde a obținut și diploma de master în Jurnalism Politic. A fost reporteră în domeniul politic și prezentatoare la Digi24, iar acum este jurnalistă la Realitatea Plus. Între cele două joburi și-a luat un an sabatic, în care a scris romanul ei de debut, Valuri. Arina pregătește o călătorie în jurul lumii, pe un velier, alături de soțul și câinele ei. Vrea să filmeze lumea și să scrie despre ea.

Cartea poate fi găsită pe bestseller.md

P

ABONAȚI-VĂ ȘI PĂRINȚII, RUDELE, PE TOȚI CEI RĂMAȘI ACASĂ!

Gazeta
de Chișinău

OPTAȚI PENTRU
GAZETA
DE CHIȘINĂU
ÎN 2020!

INDICE	1 LUNĂ	3 LUNI	6 LUNI
PM 21125 (pers. fizice)	35,20	105,60	211,20
PM 21125/23 (pens., inval., stud.)	32,20	96,60	193,20
PM 21125/24 (pers. juridice)	40,0	120,0	240,0

